

Bundel van de Commissie Ruimte van 12 maart 2019

Agenda bijlagen

Agenda Ruimte 12-03-2019

- 1 Opening en mededelingen voorzitter
- 2 Inspreker(s)
- 3 Vaststelling verslag vorige vergadering
BV19.0019 Verslag commissie Ruimte van 5 februari 2019
- 4 Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen
- 5 Bespreekpunten
- 5.a Het bouwen van woningen in de woonkern Bleiswijk is urgent omdat oudere en jongere bewoners anders naar elders zullen vertrekken (CDA)
Griffie
T19.02066 Bespreekpunt CDA Commissie Ruimte 12 maart 2019 Urgentie woningbouw in woonkern Bleiswijk
- 6 Stukken ter advisering aan de raad
- 6.a Kaders Afvalbeleid - spreektijd 5 min 1e termijn/3 min 2e termijn
<P><EM>Besluit(en) </EM></P>
<P>De kaders Afvalbeleid zoals vastgelegd in T19.00011 vast te stellen.</P>
Simon Fortuyn
RE
Voorstel Raad 12067
U19.00716 Raadsbrief behorend bij Raadsvoorstel BR1800105 (Kaders Afvalbeleid)
T19.00011 Notitie kaders Afvalbeleid 2019-2022
U19.02028 Beantwoording technische vragen Leefbaar 3B Kaders Afvalbeleid cie Ruimte 12 maart 2019
U19.02069 Technische vragen Hans van der Stelt (CDA) - Kaders Afvalbeleid cie Ruimte 12 maart 2019
T19.02779 Oplegnotitie incl. bijlagen bij agendapunt kaders afvalbeleid
- 6.b Kader Recreatieschap Rottemeren
<P>Het recreatiekader "Ruimte voor een groenblauwe toekomst, Kader en koers voor recreatief landschapspark Rottemeren" voor de gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Rottemeren vast te stellen.</P>
Simon Fortuyn
RE
Voorstel Raad 12648
I18.34923 Verzoek vaststelling Kader recreatieschap Rottemeren
- 6.c Wijziging gebieds- en legesverordening Rottemeren
<OL>
<LI>De wijziging van de 'Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018' grondgebied Lansingerland vast te stellen.</LI>
<LI>De legesverordening voor het recreatiegebied Rottemeren 2018' vast te stellen.</LI></OL>
Simon Fortuyn
RE
Voorstel Raad 12711
I19.01735 Brief colleges BW wijziging Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018 - getekend
I19.01737 Brief colleges BW vaststelling Legesverordening Recreatieschap Rottemeren - getekend
I19.01736 Bijlage - Legesverordening Recreatieschap Rottemeren
I19.02946 Tarieventabel behorende bij Legesverordening voor het Recreatieschap Rottemeren
T19.02668 technische vraag legesverordening recreatieschap
- 7.a Actualiteiten uit het college, o.a. HSL geluidsoverlast, A13/16
T19.02846 gecombineerde voortgangsrapportage HSL RTHA A16 V&V
- 7.b Actualiteiten uit de commissie
- 7.c Verbonden partijen
- 8 Rondvraag en sluiting

Agenda

Aan de leden van de Commissie Ruimte
c.c. College van B&W, MT

Uw brief van/kenmerk	ons kenmerk/afdeling	Bijlage(n)	Lansingerland
	-- Griffie		21 februari 2019

Onderwerp	Doorkiesnummer
Agenda	010-8004391/4392
Commissie Ruimte	
d.d. 12 maart 2019	

Geachte commissieleden,

Hierbij ontvangt u de agenda voor de vergadering van de Commissie Ruimte, te houden op dinsdag 12 maart 2019 om 20.00 uur in de raadszaal van het gemeentehuis aan de Tobias Asserlaan 1 te Bergschenhoek.

U bent uitgenodigd deze vergadering bij te wonen.

De agenda voor de a.s. vergadering luidt als volgt:

1. Opening en mededelingen voorzitter
2. Inspreker(s)
3. Vaststelling verslag vorige vergadering
4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen
5. Besprekpunten
- 5.a. Het bouwen van woningen in de woonkern Bleiswijk is urgent omdat oudere en jongere bewoners anders naar elders zullen vertrekken (CDA)
6. Stukken ter advisering aan de raad
- 6.a. Kaders Afvalbeleid - spreektijd 5 min 1e termijn/3 min 2e termijn
- 6.b. Kader Recreatieschap Rottemeren
- 6.c. Wijziging gebieds- en legesverordening Rottemeren
- 7.a. Actualiteiten uit het college, o.a. HSL geluidsoverlast, A13/16
- 7.b. Actualiteiten uit de commissie
- 7.c. Verbonden partijen
8. Rondvraag en sluiting

Hoogachtend,
de voorzitter,
Nelleke Bouman

Datum vergadering : 5 februari 2019

Aanwezig

Commissieleden:

Leefbaar 3B : Henk Meester, Jan Pieter Blonk, Georgine Zwinkels
VVD : Mauriel van As, Eric Kampinga, Matthijs Machielse
CDA : Hans van der Stelt, Charles van Harn
WIJ Lansingerland : Jan Jumelet, Jan Alsemgeest
CU : Jurjen Dieleman, Arjen Hofman
D66 : Michiel Muis, Ronald van der Stad
GroenLinks : Ivana Citterbartova, Menno Duk
PvdA : Sam de Groot, Valmir Xhemali

Voorzitter : Nelleke Bouman

Commissiegriffier : Kartinie van Hoorn

Wethouders : Simon Fortuyn en Kathy Arends

1. Opening en mededelingen voorzitter

De voorzitter opent de vergadering om 20.00 uur en heet aanwezigen welkom, ook de mensen op de publieke tribune. Er is vanavond weer een aardige agenda. Inmiddels is iedereen gearriveerd.

2. Insprekers

Er zijn vanavond 3 insprekers t.a.v. het bestemmingsplan Wethouder Schippersstraat.

1. De heer Hagen namens 3B Wonen;
2. De heer Geelhoed, namens omwonende de heer Struik;
3. De heer Dracht, omwonende.

Inspreker 1:

De heer Hagen bedankt de commissie voor deze uitnodiging. Hij geeft graag een toelichting op hoe 3B Wonen omwonenden heeft betrokken bij sloop/nieuwbouwplannen aan de Wethouder Schippersstraat en de Coornwinderlaan, vooraf maar ook tijdens de bestemmingsplanprocedure. De sloop/nieuwbouwplannen betreffen 43 woningen van slechte kwaliteit, die echt gesloopt moeten worden en daarvoor in de plaats willen ze graag 43 nul op de meter woningen bouwen. Dit zijn 37 eensgezinswoningen, 6 beneden/boven woningen, 2 beneden, 4 boven. Het zijn allemaal sociale huurwoningen. Er wordt teruggebouwd wat er ook gesloopt wordt. Tegen het bestemmingsplan zijn 4 zienswijzen ingediend. Deze betreffen vooral zorg, privacy en waardevermindering van de eigen woning, omdat de nieuwbouw dicht bij het perceel van de bezwaarmakers komt. In de bouwplannen en het voorliggende bestemmingsplan is zo goed mogelijk rekening gehouden met de omwonenden. Het plan sluit aan bij de bewoningsbehoefte van zowel terugkerende huurders als ook de vraag vanuit de markt. En het plan past stedenbouwkundig binnen de omgeving. Hierna gaat hij graag in op de vraag of en hoe 3B Wonen in de afgelopen periode bewoners en omwonenden heeft betrokken bij deze sloop/nieuwbouwplannen. Uit een uitgebreid technisch onderzoek en gesprekken met bewoners is gebleken dat renovatie geen optie was. In overleg met de bewoners is gekozen voor de sloop/nieuwbouw variant. Dit is daarna ook gebeurd met de direct omwonenden. Parallel aan deze gesprekken is er ook overleg geweest met de kerngroep Berkel Dorp, waarin huurders zitten, particuliere eigenaren, vertegenwoordigers van de wijkvereniging, maar ook zorginstellingen. Deze groep komt op regelmatige basis bijeen. 3B Wonen heeft bewoners in een vroegtijdig stadium betrokken bij de planvorming. Dat vindt 3B Wonen belangrijk. Er is een meedenkroep geformeerd met vertegenwoordigers uit alle geledingen. Bewoners zijn geïnformeerd en betrokken via de overleggen, nieuwsbrieven, huisbezoeken en verschillende informatiebijeenkomsten, die niet alleen gericht waren op de huurders, maar ook op de omwonenden. Daarnaast heeft 3B Wonen gesproken over het sociaal plan en hun woonwensen alvorens medio 2017 begonnen is met het tijdelijk uitverhuizen van de bewoners. Omwonenden zijn in augustus 2016 per brief geïnformeerd over het besluit dat er gesloopt zou gaan worden en dat er nieuwbouw gedaan zou worden. Hierbij is gewezen op de projectinformatie en de nieuwsbrieven, die beschikbaar waren op de website. Er zijn daarnaast ook informatiebijeenkomsten georganiseerd, waarbij iedereen

was uitgenodigd. Daarnaast heeft 3B Wonen ook een meedenkgroep opgericht van omwonenden, die twee keer bij elkaar is gekomen. De eerste keer is daar gesproken over de aandachtspunten, die eruit kwamen, de verkavelingsstudie en in tweede instantie over de selectieresultaten met welke ontwerper en aannemer 3B Wonen verder zou gaan. In de herfst zijn er n.a.v. deze bijeenkomsten gesprekken gevoerd met een aantal omwonenden, die bezwaren hadden. Op basis van aandachtspunten van omwonenden en de bezwaren is het plan op een aantal punten aangepast. Zo is het aantal bebo's, beneden/boven woningen, terug gebracht van 12 naar 6. De woningen zijn zoveel mogelijk compact en aan de straat gebouwd. Omwille van de privacy van omwonenden is nog een extra aantal maatregelen genomen. De verblijfsruimtes zijn zoveel mogelijk aan de straatkant georiënteerd, de balkons zijn zoveel mogelijk aan het openbare gebied gesitueerd en er is er slechts nog ééntje aan de achterzijde tegenover omwonende. Daarnaast zijn de hekwerken van de balkons iets verhoogd, zodat het zich wordt beperkt. En de rand van de balkons is niet meer transparant. 3B Wonen is van mening, dat in de periode van 2015 tot en met nu bewoners en omwonenden uitgebreid zijn meegenomen in de ontwikkeling van de plannen. 3B Wonen heeft binnen de huidige wet- en regelgeving het ontwerp maximaal aangepast op basis van hun aandachtspunten. Deze aanpassingen zijn waar mogelijk ook vertaald in het bestemmingsplan. Dank voor uw aandacht.

De heer Hofman bedankt inspreker voor zijn verhaal. Hij zegt dat er in de herfst overleg is gevoerd met omwonenden, die bezwaar hebben getoond of bezwaar hebben ingediend. Desondanks ligt er voor dit bestemmingsplan toch nog een aantal zienswijzen, die erop duiden dat ze er niet helemaal in onderling overleg uitgekomen zijn. Hoe kijkt inspreker tegen die zienswijzen aan? De heer Hagen zegt dat geprobeerd is om binnen de bebouwde omgeving een nieuw plan neer te zetten, wat enerzijds voldoet aan allerlei afspraken die ook met de gemeente zijn gemaakt over het terug bouwen van het aantal woningen, parkeeroplossingen et cetera en waarbij men te maken had met een aantal stedenbouwkundige randvoorwaarden. Dat betekent altijd schipperen tussen het één en het ander. Een bovenwoning heeft een balkon nodig. Geprobeerd is dat zo goed mogelijk in te passen, op een plek waarbij de afstand tot de gevel van de burens zo groot mogelijk is. Het gaat om een afstand van drie keer deze ruimte van 10 meter tussen het balkon en de gevel van de andere bewoners. Bij de andere zienswijzen is er nog een redelijke afstand tot de gevel. Die schuift inderdaad 3 meter op, maar in het verleden stonden er kleine woningen van 70m². Die passen niet meer in deze tijd. Het moet naar een iets grotere woning. Ze zijn niet eens heel erg groot, want in de verkoop gaat het om 110 tot 120m² en deze zijn maar 90m². Maar de wanden worden wel dikker vanwege de isolatie, die dikker wordt, want 3B Wonen wil graag energiezuinige woningen. Er zijn allerlei regels waar 3B Wonen aan moet voldoen. De plafonds worden hoger vanwege het bouwbesluit en daarmee wordt de woning ook iets hoger. 3B Wonen heeft geprobeerd zoveel mogelijk de balans te zoeken. Daarmee de vraag beantwoord?

De heer Blonk leest in de beantwoording van de zienswijzen, weliswaar niet door inspreker geschreven, dat de verandering t.a.v. privacy aanvaardbaar is. Kan inspreker duiden waarom dat zo is? De heer Hagen legt uit, dat men vaak op een balkon in de zon wil zitten. Als de balustrade dusdanig hoog is, zodat niet meer in de tuin van de burens gekeken kan worden en zeker niet over een afstand van 30 meter, dan komt de vraag hoe dat binnenstedelijk opgelost moet worden. Dat is haast niet te doen. Er moet een afweging gemaakt worden. Is 10 meter verantwoord? Is 15 meter verantwoord? Of is 30 meter verantwoord? Er is gekozen voor een plek waar het het minst in beeld is. Het bouwbesluit dwingt hem tot het bouwen van een balkon. Daarmee de vraag beantwoord?

Inspreker 2:

De heer Geelhoed spreekt in namens de heer Struik, de bewoner die met zijn woning pal gelegen is achter de plek van de hoogbouw, die bebo wordt genoemd, waarvan het standpunt wordt ingenomen dat het op 30 meter afstand van die hoogbouw halverwege de Wethouder Schippersstraat ligt. Hij maakt graag van de gelegenheid gebruik om de zienswijze toe te lichten. In dit geval is er niet zozeer een zaak aan de orde, waarbij een hele boekenkast aan rechtspraak omver hoeft te worden getrokken om de vraag aan de orde te krijgen. Hij was eigenlijk voornemens om thuis te blijven, maar de beantwoording van de zienswijze heeft er toch toe geleid, dat de heer Struik hem heeft gevraagd hier aanwezig te zijn. Een paar dingen werden niet helemaal geplaatst door hem, door hemzelf eerlijk gezegd ook niet. Het gaat over de plaats van de gestapelde woningen en het bouwvlak. En in het bijzonder de plaats van de bebo-woningen met balkon aan de achterkant. Namens het college wordt in de beantwoording van de zienswijzen erkend dat het uit oogpunt van ruimtelijke ordening, dat die grotere volumes, dat die 3 bebo-woningen in het midden van de Wethouder Schippersstraat, dat er zorgvuldig gekozen moet worden voor een plek van grotere ruimtes, moet worden gepositioneerd. Als dat het uitgangspunt is namens het college dan wordt het een wat vreemd standpunt, want dan loopt de redenering wat mank. Zijn cliënt heeft in zijn zienswijze betoogd, dat een groot deel van die woningen ook op de hoek van de straat gepositioneerd kunnen worden, omdat daar geen problemen zijn met privacy en omdat de balkons daar geen probleem zouden vormen. Daar is ruimte genoeg. Daar bevindt zich een vijver met alle ruimte van

dien. Het gekke is, dat er twee argumenten namens het college naar voren worden gebracht op dat punt. Er wordt naar voren gebracht, dat de Wethouder Schippersstraat daar verder zou worden versmald, waardoor er geen mogelijkheden zouden zijn. En dat het om die reden geen alternatief zou bieden en verder zou daar bouwen tot een verschuiving van het privacyprobleem leiden. Zijn cliënt begrijpt de beide argumenten niet. Inspreker is er ter plaatse geweest. De weg is breed genoeg. Als er gebouwd wordt voor de voorgevelrooilijn, dan zou de weg nog iets kunnen worden verlegd als daar een noodzaak toe zou zijn. Er lijkt geen noodzaak om de weg te versmallen en dat argument kan zijn opdrachtgever niet plaatsen. Er lijkt ook geen sprake te zijn van een verschuiving van privacyprobleem. Het lijkt alleen een oplossing van een privacyprobleem, omdat daar minder woningen op korte afstand zijn gelegen, zodat daar alle problemen worden opgelost. Hij komt tot een afronding. Namens 3B Wonen werd er aangegeven, dat er geen andere mogelijkheden zouden zijn. Het betoog namens zijn opdrachtgever is dat er hier weldegelijk andere mogelijkheden zouden zijn door die bebo woningen te verplaatsen naar de hoek van de straat. Dank voor uw aandacht.

De heer Jumelet heeft een vraag m.b.t. wat niet helemaal duidelijk is in zijn betoog of de achtergrond van zijn betoog. Zijn er volgens inspreker juridische argumenten om bezwaar te hebben tegen bebo-woningen op die plek? Of is het meer het gevoel van privacy, wat de hoofdrol speelt? Is er echt een juridisch punt? Inspreker zegt dat niet de hele boekenkast opgetrokken hoeft te worden. Is juridisch te staven wat hij zegt? Of is het meer een gevoel in het kader van privacy? Liever anders? De heer Geelhoed zegt dat gelukkig de lat van rechtspraak hoger ligt dan alleen maar gevoel. Het is juridisch neergelegd. In de wet staat nadrukkelijk, dat als er motivering voor een bepaald besluit gekozen wordt, dan moet die motivering ook kloppen. Die moet ook houdbaar zijn. Dat is precies het punt, waarom hij hier is gekomen. In de beantwoording van de zienswijze wordt de redenering gehanteerd, die zijn opdrachtgever niet kan plaatsen. Er staat letterlijk dat er wordt geprobeerd om de bouwmassa daar te plaatsen waar er ruimte is. Vervolgens komt er een rare wending in de redenering, dat er op de hoek geen ruimte zou zijn, omdat daar privacyproblemen zouden zijn en omdat daar geen plaats zou zijn. Dat is het punt wat zijn opdrachtgever niet kan plaatsen. De heer Jumelet vindt dit voor een deel antwoord op zijn vraag. Zelf is hij geen jurist. Ziet inspreker juridische belemmeringen om het te doen zoals het wordt voorgesteld? Los van de opdrachtgever, ziet hij zelf juridische belemmeringen op basis van jurisprudentie of wat ook wat dit verhindert. De heer Geelhoed noemt art.3 van de AWB. Hierin staat de verplichting om een houdbare motivering aan een besluit te geven. Zolang die motivering niet aangepast is, blijft het risico wel degelijk aanwezig. Dat is precies waar de commissie en zich over zouden moeten buigen. Kijk indringend naar wat er aan de hand is. Ga er ook gedegen op in, want dat is precies wat de juridische vragen zouden zijn.

De heer De Groot bedankt inspreker voor de inspraak. Hij probeert het een beetje te volgen, maar het gaat wat snel. Hij heeft een vraag over de motivering. In zijn eigen woorden vertaald, dan is er een verschil van inzicht tussen cliënt en het college over de vraag of er een verschuiving van het privacyprobleem is. Dat is toch de essentie? De heer Geelhoed antwoordt: ja. Dan is dat voor de heer De Groot helder.

Inspreker 3:

De heer Dracht bedankt de commissie voor de gelegenheid om een toelichting te geven op zijn zienswijze. Er zijn twee aspecten in zijn zienswijze. De eerste is dat er een wijziging bestemmingsplan voor ligt. Als bewoner vindt hij het altijd interessant om te kijken wat de impact is van de wijziging die wordt voorgesteld. Als hij kijkt naar de stukken die voor liggen, dan vindt hij het erg moeilijk om te bepalen wat voor hem als omwonende de impact gaat worden van de wijziging bestemmingsplan. Daardoor heeft hij gebruik mogen maken van alle mogelijkheden die 3B Wonen heeft gegeven. Zij hebben uiteindelijk ook de bouwplannen gedeeld met omwonenden. Op basis daarvan heeft hij kunnen afleiden, dat de achtergevel van de nieuwe bebouwing ruwweg 3 tot 3,5 meter dicht bij zijn perceel komt. In tegenstelling tot de suggestie, dat het zou gaan om een afstand van 10, 20, 30 meter, is dat niet het geval. De huidige tuintjes van de huidige bebouwing zijn ongeveer 8,5 meter diep. Met de verschuiving blijft er nog ongeveer 5 meter tuin van de nieuwe bebouwing over. Dat betekent dat als mensen in hun tuintje gaan zitten, dicht bij zijn tafel gaan komen. Daarom is hij bezorgd om zijn privacy. Dus dat zijn zijn twee punten. Moeilijk om te bepalen wat nu de echte impact is voor omwonenden. En ten tweede, als dit het plan gaat worden, dan is er wat hem betreft impact op zijn privacy.

De heer Blonk heeft één vraag. Wat is de huidige afstand tussen de achtergevel van de woningen aan de Schippersstraat op dit moment en de achtergevel van inspreker? Wat wordt die afstand. De heer Dracht zegt dat de huidige afstand 8,70m is plus 1,20m van de brandgang. Zijn perceel is 6 meter diep. Dus even hoofdrekken. Dan komt hij op zo'n 15 of 16 meter. Daar gaat 3,5 meter van af. De heer Blonk begrijpt dat het van 16 meter naar 12,5 meter gaat. Hij begreep eerst dat het van 16 naar 19 ging, maar dat is dan niet juist. De heer Dracht zegt dat dat de andere kant op is. Nee.

3. Vaststelling verslag vorige vergadering d.d. 15 januari 2019

Er zijn geen opmerkingen ontvangen. Het verslag wordt ongewijzigd vast gesteld.

4. Vaststelling agenda en inventarisatie rondvragen

De voorzitter doet een voorstel. Gelet op het feit, dat er vanavond een aantal insprekers is en mensen op de publieke tribune, stelt zij voor dat het bestemmingsplan eerst behandeld wordt. De rotondes worden dan daarna behandeld. Kan dat een ieders instemming hebben. Ze ziet dat ze instemming heeft.

Inventarisatie rondvraag:

Mevrouw Citterbartova: over het recentelijk afgesloten regioakkoord woningbouwafspraken.

De heer Kampinga vraagt wanneer agendapunt 5 aan de orde komt. De voorzitter wil overgaan naar bespreekpunt 5a. De heer Dieleman is het nu even kwijt. Hij wil voorstellen om de punten, waarvoor mensen op de publieke tribune zitten, naar voren te halen. Agendapunt 5a kan naar achteren verplaatst worden. Dus eerst de twee stukken ter advisering aan de raad en dan het besprekstuk. De voorzitter vindt dit prima. Dan wordt nu eerst het bestemmingsplan besproken, agendapunt 6b.

5. Besprekpunten:

5.a Mag 3B Wonen middenhuur bouwen en beheren

Dit agendapunt wordt behandeld na behandeling van agendapunt 6b en 6a.

De heer Meester merkt op dat iedereen het weet: er is een groot tekort aan passende woningen in Nederland en ook in deze gemeente en deze regio. Dat is overduidelijk uit de te lange wachtlijsten voor huurwoningen en de prijsstijgingen van koopwoningen. Als er sprake zou zijn van de perfecte markt, dan zou het aanbod moeten toenemen, maar de marktmacht is niet goed verdeeld, waardoor speculatie de ruimte krijgt en het evenwicht in de woningmarkt verstoord raakt. Gedacht kan worden aan het oneigenlijk gebruik van de bouwclaims waar de gemeente veel last van heeft gehad. Hij wil ook nog even wijzen op blz.21 van de Heraut van 23 januari met de kop 'het nijpend tekort aan starterswoningen'. Wethouder Arends en de heer Jumelet treden in dat artikel op, maar hij wil in het bijzonder attenderen op de pleidooien van makelaar mevrouw Koolhaas en hypotheekadviseur de heer Damen. Ze bepleiten meer woningen voor starters te bouwen en daarvoor startersleningen te gaan verstrekken. In de Heraut van deze week, zag hij zojuist op zijn iPhone, staat een analyse van de heer Zijlstra. Op basis van demografische gegevens komt hij tot de conclusie dat de plannen onvoldoende zijn om aan de behoefte tegemoet te komen. De heer Kampinga vindt het heel boeiend, maar het onderwerp is middenhuur, terwijl de heer Meester er een heel groot onderwerp van maakt. De heer Meester is blij, dat de heer Kampinga die conclusie trekt, want het is ook een groot onderwerp. In de Nederlandse grondwet staat, hij citeert: bevordering van voldoende woongelegenheid is voorwerp van zorg van de overheid. L3B vindt dat het bestuur van de gemeente Lansingerland daarom met alle middelen, die hen ten dienste staan, aan deze opdracht invulling moet geven. L3B vindt, en heeft dat al meer dan eens duidelijk gemaakt, dat uitbreiding van het aantal huurwoningen in het middensegment nodig is. Behalve bevordering van doorstroming, waardoor sociale huurwoningen beschikbaar komen, biedt het ook soelaas voor degenen die vanwege hun inkomen niet in aanmerking komen voor een sociale huurwoning of door het aanscherpen van de regels niet in aanmerking komen voor een hypothecaire lening voor de aankoop van een huis. L3B bepleit daarom dat de gemeente stimuleert dat 3B Wonen ook huurwoningen in de midden-categorie gaat bouwen. L3B vindt dat het gemeentebestuur daartoe faciliterend moet optreden, bijvoorbeeld door garanties voor geldleningen te geven, en al het andere dat mogelijk en dienstig is voor dit doel. Graag verneemt L3B van de andere fracties hoe zij hier tegen aan kijken. Dank u wel.

De heer Jumelet vindt de vraag van L3B uit het hart gegrepen. Dan met name als het gaat om de totale wooncarrière, zoals hij ook in de Heraut heeft bepleit. Het staat ook in het verkiezingsprogramma van WIJ. Is men aanbod gericht aan het bouwen of vraaggericht? De Heraut van deze week heeft hij nog niet gezien, maar hij kan het zich voorstellen dat als de demografische gegevens erbij genomen worden, dat men dan wellicht tot een andere conclusie komt, als het gaat om wat gebouwd wordt t.o.v. wat gewenst zou zijn. Om die wooncarrière te kunnen voltooien moet er begonnen worden bij starters. Dan worden er stappen gemaakt naar andere woningen. Wellicht dat er andere woonwensen komen door bijvoorbeeld scheiding. Maar op den duur worden mensen ouder en willen ze hun eengezinswoning verlaten om naar een appartement te gaan. Dat wil niet zeggen dat in een wooncarrière het inkomen stijgt. Het blijft gelijk of het daalt misschien wel. Men zou dus veel gevarieerder moeten bouwen, niet alleen in vorm maar ook m.b.t. wat het kost, de koopprijs, maar ook de huurprijs. In het artikel heeft hij met name ook starterswoningen genoemd en seniorenwoningen. De variatie moet ook de prijs betreffen. L3B is hem een beetje voor, maar dat geeft niet, want het gaat om het onderwerp. In hoeverre sluit het bouwprogramma aan bij de vraag die leeft in Lansingerland? WIJ stelt daar vraagtekens bij. De gedachte m.b.t. met name

de huur van € 710 - € 1.000 per maand steunt WIJ van harte. Maar ook als het gaat om de huren onder de € 710; het zou ook aanbevelingswaardig zijn om daar, in welke vorm dan ook, aandacht aan te besteden en daarop te investeren als dat kan. WIJ steunt van harte de gedachtegang van L3B, maar WIJ zou het wat breder willen aanvliegen in de zin van kwalitatief, maar ook kwantitatief veel meer geënt op de vraag vanuit de gemeenschap, zodat mensen daadwerkelijk een wooncarrière kunnen maken. De voorzitter merkt op, dat L3B nog een vraag gesteld heeft, namelijk of 3B Wonen woningen mag gaan bouwen. De heer Jumelet zegt: als dat noodzakelijk is. Vaak wordt gezegd dat de raad over de wat-vraag gaat en niet over de hoe-vraag, maar als dit een oplossing is om tegemoet te komen aan de problemen die gesignaleerd worden, dan hoort dit wat WIJ betreft tot de mogelijkheden. WIJ zal zich er niet tegen verzetten.

De heer Van Harn zegt dat de vraag voor ligt: mag 3B Wonen meer huur bouwen en beheren? Ook het CDA vindt de gestelde vraag door L3B zeer relevant voor deze gemeente. In Lansingerland is er een grote vraag naar woningen, die wat maandlasten betreft vallen tussen het sociale segment met een huur van maximaal € 714 per maand en zij die zich een koopwoning kunnen permitteren in de lagere prijsklassen. Een goed functionerend middenhuursegment is essentieel voor huishoudens met een middeninkomen. Het gaat bijvoorbeeld om huishoudens, die behoefte hebben aan flexibiliteit, niet willen of kunnen kopen, starters zijn op de woningmarkt, of ouderen, of mensen die in een corporatiewoning wonen, maar willen verhuizen. Het blijkt, dat deze groep steeds groter wordt. Het ontbreekt dus aan bereikbare, betaalbare koopwoningen en dus stagneert de doorstroming naar andere woningen. Wat L3B vraagt kan volgens de informatie van het CDA nu niet, omdat de woningwet uit 2015 van toenmalig minister Blok dit de coöperaties verbiedt. De heer Meester zegt dat de wet inderdaad aangeeft, dat een woningcorporatie primair zich bezig moet houden met sociale huur, maar de mogelijkheid is er wel, alleen dan dient het administratief gescheiden te blijven, volgens de woningwet. De heer Van Harn had het over de woningwet uit 2015 en dat de corporaties verbiedt. In die wet zijn wel enkele uitzonderingen opgenomen. Blijkbaar valt het voorbeeld wat aangedragen is uit Limburg daar onder. Maar hier in het westen is het tegenovergestelde van krimp aan de hand. Hier willen steeds meer mensen komen wonen en zijn er woningen te kort. Zowel in het dagblad Trouw van zaterdag als in NRC Next van maandag ging het erover dat het woningtekort oploopt en dat de huurprijzen bijzonder sterk stijgen. De woningbouwvereniging 3B Wonen kan dus, volgens de informatie van het CDA, gebaseerd op huidige wetgeving nu geen middenhuurwoningen bouwen en beheren. Die taak heeft de minister destijds bij de commerciële partijen gelegd, maar die pakken het niet op. Zijn conclusie is: als men op korte termijn middenhuur in Lansingerland gerealiseerd wil zien, dan is het aan de gemeente om de eerste stap te zetten. Dank u wel.

De heer Kampinga gaat in op de vraag: mag 3B Wonen middenhuur bouwen en beheren? Goed dat L3B dit agendaert. Toen hij onlangs bij de presentatie over de sociale woningmarkt vroeg hoe de rol van de woningcorporatie gezien wordt bij de te realiseren middenhuur, werd deze vraag als niet technisch beschouwd en daarom niet geoorloofd. Dus een paar maanden geleden begon hij er ook al over. Belangrijk onderwerp. Het college is nu wel vertegenwoordigd, toen niet, dus gelukkig kan er nu wel over gesproken worden. Regulering, daar gaat het om. Hoogst actueel. De NRC van 4 februari: minister Ollongren van D66 wil graag meer vrije sector, is middenhuur, door corporaties laten realiseren. Een mooi artikel in NRC. Het aantal loopt juist terug i.p.v. dat het toeneemt. Dat heeft met allerlei omstandigheden te maken. Zij zit te pushen en dingen aan te passen om mogelijk te maken wat minister Blok toen onmogelijk maakte. Zij probeert het mogelijk te maken in de context van het heden. Eén van de dingen die nu nog speelt is de zogenaamde markttoets. De markttoets zegt nu: eerst aan de markt aanbieden en als die er geen brood in ziet, dan kan het eventueel naar een woningcorporatie. Dat zijn allemaal belemmerende factoren en Ollongren doet pogingen om dat aan te pakken. Vanuit de Tweede Kamer wordt er heel hard aan getrokken: er moet gebouwd worden. Maar vooral ook middenhuur. Waarom? Middenhuur is de missende schakel op de woningmarkt. In Lansingerland is met meerdere woningmarktonderzoeken vastgesteld dat middenhuurwoningen, van € 720 - €1.000 uur per maand, node ontbreken. Dat is al meerdere keren in allerlei onderzoeken vast gesteld. Nu moet er aan getrokken gaan worden om het uit te voeren. Alleen al voor de doorstroom. Het woord scheef wonen mag niet genoemd worden, maar als men uit een sociale woning zou willen, dan is er niets wat er net boven zit. Dat moet er dus komen, middenhuur heet dat. Dat kan het gat vullen tussen sociale huur en de dure particuliere huur van meer dan € 1.000. Die zijn hier wel, heel beperkt, maar dat is weer een heel andere categorie. Nu geldt nog: eerst particuliere ontwikkelaars uitnodigen, bij geen interesse komt de woningcorporatie in beeld. Dat is de huidige regelgeving in Nederland. Voor de verkiezingen is hij bij 3B Wonen op bezoek geweest in het kader van een aantal zaken en één van de vragen was toen: waarom mogen wij die middenhuurwoningen gaan doen? De minister is er mee bezig. Dat leek hem een goed voorstel. 3B Wonen is met het concrete voorstel gekomen, hoera. Middenhuurwoningen behouden voor de doelgroep. Even een technische vraag. Sociale woningen zijn voorbehouden aan de doelgroep. Wie €1mln per jaar verdient, krijgt geen woning bij 3B Wonen. Maar dan de middenhuur. Wil men dit voorbehouden laten

blijven aan een bepaalde inkomensgroep? Of mag iedereen er gewoon in, ook een miljonair mag blijven zitten? Wil men dat ook? Of voorlopig even op een tweede plan? Al met al ziet de VVD geen beletsel. Positief gezegd lijkt het de VVD een goed idee, dat 3B Wonen een rol gaat spelen in de middenhuurwoningen. Dank u wel.

De heer Van der Stad vindt het goed van L3B om het onderwerp wonen te agenderen. Er lijkt inderdaad scheefgroei en er is behoefte aan passend wonen in Lansingerland. Middenhuur is daarbij een onmisbaar onderdeel van een gezonde lokale en regionale woningmarkt. Op- en afstroom is op de huidige woningmarkt door een gebrek in het middensegment lastig en het lijkt erop, dat de vraag naar middenhuur juist toeneemt. Het rijk gaat ervan uit, dat de marktpartijen dit deel van de huisvestingsopgaven op zich nemen, maar dat valt in de praktijk tegen. De vraag van L3B of woningbouwcorporaties een rol kunnen vervullen in het voorzien in de behoefte is dan ook terecht. D66 verzoekt de wethouder om samen met 3B Wonen na te gaan wat er mogelijk is. Als uit onderzoek blijkt, dat in Lansingerland de markt inderdaad geen interesse heeft in de bouw en verhuur van middenhuur, dan vindt D66 het wenselijk dat de woningcorporatie deze rol op zich neemt. Daarbij kunnen er ook bredere doelen bereikt worden, zoals het realiseren van meer gemengde wijken en het bevorderen van de doorstroming uit sociale woningbouw. Kortom: goed als dit actief wordt opgepakt.

De heer Hofman geeft aan, dat de heer Kampinga zojuist zijn hele bijdrage in heel veel woorden verteld. Zijn bijdrage wordt dus een hele korte samenvatting van wat hij verteld heeft. Dank L3B voor het agenderen. In het coalitieakkoord staat dat de coalitie wil inzetten op een goede mix van woningen, waarbij het accent ligt op de middeldure huurwoningen. In Lansingerland is te zien, dat commerciële partijen hier te weinig in doen. De woningwet geeft de mogelijkheid tot het doen van een markttoets, zoals aangegeven door de heer Kampinga. De CU wil de wethouder oproepen om zo'n markttoets te laten uitvoeren. Die markttoets kan bovendien ook nog goed aansluiten bij de nog op te stellen woonvisie. Dat wil de CU gelijk daarin mee geven. De CU heeft vernomen dat 3B Wonen heel graag de rol op zich wil nemen om hier in te stappen, daar waar commerciële partijen het nalaten. Wethouder, bij deze de oproep. De CU zou graag zien, dat die markttoets er komt.

Mevrouw Citterbartova is net als haar collega's gelijk gaan googelen, toen ze het bespreekpunt van L3B zag. Inderdaad kwam ze tot de conclusie, dat een woningcorporatie best middenhuur kan bouwen na een markttoets. De reden daarachter is, dat het speelveld niet wordt verstoord tussen de markt en de corporaties. Er is heel veel over geschreven. De VNG heeft er een hele factsheet over. Wat eerst moet gebeuren, en dat is wat collega Hofman zegt, is dat de gemeente duidelijk maakt dat het op de agenda staat. Dat dit een segment is, die de gemeente wil ontwikkelen, dat de gemeente een rol ziet voor de woningcorporatie. Iedereen zegt te denken dat er veel behoefte is, maar concrete cijfers zijn er niet. Het is ook niet onderzocht. Daar moet iets scherpte voor komen. Onlangs is er veel te doen geweest over sociale voorraad aan woningen. Vorige week is er een regioakkoord afgesloten en ondertekend, waarin staat dat van die 1.020 woningen, die toegevoegd worden tot 2029, er 10 woningen van dit middensegment zijn. 10 van 1020. Dat is het aanbod van de gemeente Lansingerland voor de komende 30 jaar, van de kant van de corporatie. In de woonvisie van Lansingerland staat: voor middeninkomens is er een beperkt aanbod aan huurwoningen boven de sociale grens en aan koopwoningen in de prijsklasse van € 141.000 - € 180.000. De gemeente wil haar beleid om verspreid over de kernen nieuwbouw van koopwoningen voor middeninkomens realiseren voort zetten. Dat is geen scherpe doelstelling. Dat is eigenlijk ook geen visie. De woonvisie loopt tot 2020. Ze neemt aan, dat men al bezig is met de actualisatie. Er moet een prominente plaats komen voor de middenhuur. Ze hoort graag wat de wethouder daarop te zeggen heeft. Dank u wel.

De heer Xhemaili zegt dat het een gegeven is, dat er een tekort is aan middenhuurwoningen. Sinds de financiële crisis zijn er niet heel veel bij gebouwd. De PvdA fractie deelt dan ook de wens van L3B om 3B Wonen de mogelijkheid te bieden om middenhuur te ontwikkelen en te beheren. Er is al over de woningwet gepraat en de markttoets. Daarbij wil hij nog aanvullen, dat er ook een financiële toets moet worden gedaan en een rendementstoets. Dat zijn procedures die heel lang duren. Om 3B Wonen een kans te geven om zoiets te ontwikkelen, moet (...) de kop in worden gedrukt, anders neemt het veel tijd in beslag. Hij heeft twee vragen aan de wethouder. De PvdA is benieuwd hoe 3B Wonen er zelf in zit. Hoe denken zij over deze ontwikkelingen? Stel, de regeling wordt verruimd. Kan de wethouder eventueel een pilot met 3B Wonen opstarten om dat op gang te brengen? Wil het college van Lansingerland de bouw van middeldure woningen wil bevorderen door hiervoor financiële ruimte in de grondexploitaties vrij te maken? Wellicht moet er ook iets gebeuren aan de grondprijs. Hoe denkt de wethouder daarover? Dank u wel. De heer Kampinga merkt op, dat bij sociale woningen speciale lage grondprijzen gelden. Is daar ook al over nagedacht hoe dat bij middenhuur gaat worden?

Wethouder Arends vindt het heel goed, dat dit op de agenda komt, want het is een belangrijk vraagstuk in heel Nederland en zeker ook in Lansingerland. Er zijn vragen gesteld en over en weer zijn er antwoorden aan elkaar gegeven. Het is inderdaad zo, de woningcorporaties concentreren zich op het bouwen, verhuren en beheren van sociale huurwoningen. Een woningcorporatie mag alleen middeldure huur bouwen en beheren als commerciële partijen geen interesse hebben. En de gemeente toetst dit. Dat is een markttoets. Deze toets is inderdaad een drempel voor de coöperaties, om bij te dragen aan het vergroten van het aanbod. Het werd al even genoemd, over de minister heeft er een artikel in de krant gestaan. Maar zelf was ze op Prinsjesdag. Ze hoorde toen al dat er voornemens waren om dit aan te pakken. Toen was ze al heel blij. Gelijk bij het eerste bestuurlijk overleg met 3B Wonen heeft zij gevraagd: heeft u dat nou ook gehoord? Is 3B Wonen bereid, als die ruimte er komt, om daarop in te stappen? Ja, ze zijn er zeker toe bereid. Ze willen dat heel graag. De wet is er nu nog niet. In de Tweede Kamer ligt een wetsvoorstel, maar het college steunt dat van harte, omdat met name in het middensegment niet alle marktpartijen staan te springen. Als ze niet staan te springen, zou dat ook de vraag in Lansingerland zijn, zodat men toch middeldure huurwoningen kan maken. Het college wil net als de raad een toename van de middeldure huurwoningen. Het intrigeert de heer Jumelet dat de wethouder zegt dat het college het ook wil. Wat maakt dan dat het niet echt van de kant komt? Als de markttoets gemaakt kan worden, als die drempel genomen kan worden door 3B Wonen, dan zou men van start kunnen. Wat maakt dat men niet van kant gaat op dit punt, met de wens van het college in het achterhoofd? Wethouder Arends geeft aan, dat het college zeker aan de slag gaat met dit punt. Er wordt gedaan wat in het coalitieakkoord staat en in het collegeprogramma. Een voorbeeld is Parkzoom IV. Daar wil men toevoeging van middeldure huurwoningen. Maar ook op Wilderszijde. In alle plannen die voorliggen, juist om meer diversiteit te krijgen, juist voor dit segment, ook voor de doorstroom en de vraag, wordt het nu meegenomen en wordt er gekeken om middeldure huur toe te voegen. Inderdaad, er moet eerst aan commerciële partijen gevraagd worden of zij niet instappen. Dan kan de vraag doorgezet worden naar 3B Wonen. De heer Jumelet vraagt of de wethouder het per plan bedoelt. Of is er voor de hele gemeente een markttoets gedaan voor dit segment? Wethouder Arends zegt dat het per plan is. De raad geeft de kaders voor een plan, zoveel procent in dit plan sociaal, zoveel procent middeldure huur. De raad geeft de kaders aan. Als het uitbesteed gaat worden, komt er een markttoets. Als zij dat kunnen invullen: hartstikke mooi. Als ze geen interesse hebben, gaat het door naar de woningcorporatie, die gezegd heeft daarop te willen inspringen. Nu is die markttoets nog best wel een drempel. Het college ziet tegemoet, dat de wetgeving het makkelijker maakt, zodat 3B Wonen hier ook een verantwoordelijkheid in kan nemen. Of het bouwprogramma voldoende aansluit. In het bod zit een aantal sociale woningen, maar ook middeldure huurwoningen. Een aantal woningen in die 4.000-7.000 woningen is koop, middeldure huur, sociaal. Dat is een mix van al die woningen. Daar is het voor een groot deel in meegenomen. Dan zijn er ook nog nieuwe ontwikkelingen mogelijk. De wethouder komt hier later op deze avond op terug. Of het woonprogramma voldoende aansluit. Er komt een woonvisie. De huidige visie loopt tot 2020 en er worden al voorbereidingen gedaan voor een nieuwe woonvisie. Dat heeft alles te maken met de vraag die er is. Welke type woningen wil men? Welke klasse? Dat wordt meegenomen in de woonvisie. Volgende week is 'de tafel van Kathy'. Dat is met stakeholders. Het gaat over wonen en consultvragen bij stakeholders. Marktpartijen zijn daarbij uitgenodigd, een hoogleraar, 3B Wonen, een vertegenwoordiging van jongeren en ouders. Om een eerste stap te doen richting de wethouder. Hoe kijkt men naar het coalitieprogramma en het collegeprogramma? Is het passend? Willen deelnemers erop reflecteren? Of hebben ze dingen gemist? De woonvisie is in de voorbereiding en die komt ook naar de raad, maar dit is een eerste stap. Komt het segment in de woonvisie? Ja, echt naast de andere, zoals starterswoningen, die moeten echt in de woonvisie terug komen. Er is een behoefte, een tekort. Dan zal men ook meer van dit soort type woningen willen creëren met elkaar. De heer Jumelet vraagt of de wethouder ook startersleningen mee neemt. Of beperkt de wethouder zich echt tot de stenen? Het gaat om de vraag hoe bepaalde woningen bereikbaar gemaakt worden voor starters, door bijvoorbeeld een starterslening of maatschappelijk verantwoord eigendom. Allerlei vormen om de bereikbaarheid te vergroten. Wethouder Arends geeft aan, dat de visie over het kader gaat. Hoe dingen bereikbaar worden, is een vraag die daarna zou kunnen komen. Het is nu te vroeg om te zeggen dat dit meegenomen wordt in de visie. De visie gaat meer over de richting en wat het kader is die de raad meegeeft. Hoe is de uitwerking? Hoe blijft het betaalbaar? Dat is heel belangrijk, om woningen betaalbaar te houden en beschikbaar. In het bod doet 3B Wonen het echt ongelooflijk goed. De gemeente heeft met een corporatie te maken die heel zuinig is op de voorraad. Als er iets vervangen moet worden, dan nemen zij ook de verantwoordelijkheid om weer nieuwe woningen toe te voegen. De heer Jumelet merkt op, dat het niet alleen om 3B Wonen gaat. Het gaat ook om de rol van de gemeente, bijvoorbeeld rondom startersleningen en maatschappelijk verantwoord eigendom. Dat zijn regelingen, die de gemeente zelf in het leven kunnen roepen om uitvoering of impuls te kunnen geven in de bereikbaarheid van woningen. Dat gaat een paar stappen verder dan alleen 3B Wonen. Het zou heel erg mooi zijn als dat onderdeel zou zijn van de woonvisie. De heer Kampinga merkt op, dat het nu gaat over de samenstelling van de beschikbare woningvoorraad, van starters tot empty-nesters. En niet over startersleningen. Dat is ook interessant, maar niet hier en nu. Wethouder Arends heeft hier al een antwoord op gegeven. In een visie

gaat het over het kader. Het 'hoe' komt erna. Natuurlijk kunnen er ideeën aangereikt worden voor de woonvisie, maar het is nu te vroeg om er iets over te zeggen, omdat ze zelf ook in de start zit in het creëren van die woonvisie, de stakeholders en iedereen die daar een rol in gaat hebben. Gevraagd werd of er nu al wat aan gedaan wordt. Nou, zeker. Op dit moment wordt in Parkzoom IV 12 middeldure huurwoningen gerealiseerd. Hoeveel zijn er de afgelopen jaren gerealiseerd? Middeldure huurwoningen en starterswoningen, dat zijn er 188 sinds 2014. Dus gelukkig wordt het al toegevoegd, maar nog niet wat men wil. De aankomende plannen zullen daar op gericht zijn. Is 3B Wonen bereid? Ja, die is bereid. Of het nodig is om een pilot te doen, weet de wethouder niet. Als de markttoets gedaan is, mogen ze gewoon gaan. In die zin hoeft er van de wethouder niet eerst een pilot te zijn. De gemeente heeft ervaring met deze coöperatie. Als zij dat willen is dat prima. Dan de financiële ruimte m.b.t. de grondprijs. Dat is een interessante vraag, want de grondprijs komt eerdaags naar de raad toe. Dat wordt een besprekstuk, waarin een overzicht komt van de grondprijzen. Voor sociale woningen geldt een andere grondprijs. Voor het bepalen van grondprijzen voor starterswoningen en middeldure huurwoningen sluit de gemeente aan bij de grondprijsbepaling van de vrije sector woningen, zoals dat voorgaande jaren ook gedaan is. De grondprijs komt nog naar de raad als besprekstuk. Ze dacht bij de voorbereiding van deze vraag dat die vraag wel gesteld zou kunnen worden, maar het komt nog naar de raad. Vanuit het college heeft ze gereageerd op het besprekstuk van L3B en heeft ze alle vragen beantwoord. Mevrouw Citterbartova vraagt of de wethouder een planning heeft m.b.t. de nieuwe woonvisie. Wethouder Arends geeft aan, dat de woonvisie tot 2020 loopt. Men is er nu mee gestart. Ze verwacht dat de visie in 2020 naar de raad toekomt. In welk kwartaal kan ze nog niet overzien. Maar de huidige loopt tot 2020. De heer Kampinga had nog een vraag gesteld. Bij sociale woningen is er een relatie tussen bewoners, inkomen en de woning. Voor mensen met een kleine beurs is er een sociale woning. Als men iets voor de middenhuur gaat doen, geldt dat dan daar ook? Probeert men, net als bij sociale huur, de woning zoveel mogelijk beschikbaar te houden voor mensen die er qua inkomen behoefte aan hebben. Wethouder Arends begrijpt de vraag. Er zijn geen vaste inkomensgrenzen voor middeldure huur. Die zijn er niet. Mensen die een sociale huurwoning achterlaten krijgen wel voorrang voor een middeldure huurwoning. Door doorstroming probeert men het scheef wonen in het sociale segment te voorkomen om de woningen beschikbaar te houden voor wie het bestemd is. Zij krijgen voorrang.

Tweede termijn

De heer Meester constateert dat het gevoel van de raad is, dat er meer middenhuur woningen nodig zijn. En ook dat men daarin 3B Wonen een rol zou willen geven wanneer dat allemaal kan. Er is al aan de wethouder gevraagd om daar actie op te ondernemen. Hij zou dat nog een keer willen stimuleren. Hij wil graag een toezegging van de wethouder willen hebben, dat ze de mogelijkheid concreet gaat onderzoeken om 3B Wonen daarin een rol te geven. Dat was het.

De heer Jumelet stelde in de eerste termijn expliciet zijn vraag hoe hij er tegen aan keek. Op een gegeven moment zei hij, dat WIJ zich er niet tegen zal verzetten. De discussie volgend zou dat uitgelegd kunnen worden als: van WIJ hoeft het allemaal niet zo, want het klinkt wel heel erg zuinig. Eigenlijk zou hij behoefte hebben aan drie dingen in aanloop naar de woonvisie. Dit wil hij de wethouder graag mee geven. Dat is 1. een onderzoek naar de behoefte of naar de vraag. Minder aanbod gestuurd, maar veel meer vraag gestuurd. Dat is een beetje in het verlengde van de vraag van GL: hoe ziet die behoefte eruit? Kom een keer met cijfers. De heer Meester vindt wel dat het zorgvuldig met gebeuren, maar als men een onderzoek wil, heeft hij altijd het gevoel dat er iemand op de rem trapt. De heer Jumelet is het eens met de heer Meester. Het is ter versteviging van het fundament voor de woonvisie. Dan is het goed om op basis van feiten het gesprek te kunnen hebben met elkaar. Als men de demografische opbouw van de gemeente ziet en men gaat vooruit kijken, dan zijn bepaalde bewegingen te zien. Het zou fijn zijn als dat goed te duiden is, zodat daar geen discussie over is. Dan is men het eens over de cijfermatige ontwikkeling, waarbij een bepaald aanbod zou passen. Onderzoek is misschien een groot woord, maar meer duiding en cijfermatige onderbouwing. De heer Kampinga meent zich te herinneren, dat in het verleden meerdere onderzoeken zijn gedaan, waaruit bleek dat juist in het tussensegment een ommissie zit. Om dat nou nog weer een keer te gaan onderzoeken; hij sluit zich aan bij de heer Meester. De heer Jumelet heeft het woord onderzoek ingeruild voor het woord duiding. Dit meent hij serieus. Duidt dan hoe de problematiek is, want daarmee wordt de discussie veel steviger gemaakt. Dan is men het heel snel met elkaar eens hoe het volume zou moeten zijn. De voorzitter gaat hem onderbreken. Er is een vraagstelling gedaan door de heer Meester t.a.v. een item. Men focust zich nu op de woonvisie, waarvan de wethouder heeft gemeld, dat ze daar nog mee komt. Men weet op een gegeven moment wanneer die woonvisie komt. Dan kan de commissie daar met elkaar over brainstormen en om er met de wethouder over te discussiëren. Nu gaat het even te ver n.a.v. de vraag van de heer Meester of 3B Wonen mag bouwen, ja of nee. Die discussie kan zeker een keer hier gevoerd worden, maar niet n.a.v. het besprekspunt van de heer Meester. De heer Jumelet is het daar mee eens. Hij zal er over ophouden. Iets anders. Het klonk wat zuinig uit zijn mond. Als het juridisch kan, als de markttoets uitwijst dat het kan,

dan graag ten volle 3B Wonen aan zet laten zijn. Het is een beetje zoeken. De wethouder zei dat het per project bekeken wordt, maar wellicht is er nog iets te verzinnen om tegemoet te komen aan de vraag. Misschien moet het breder getrokken worden om de toetst te doen, maar hij is geen specialist. Op het moment dat het zou kunnen, dan steunt WIJ het van harte. WIJ is altijd gek op resultaatafspraken. Ja, laat men wat meer resultaatafspraken maken over dit onderwerp. Dat zou WIJ heel erg fijn in de oren klinken.

De heer Van Harn merkt op, dat vanavond nog niet is stil gestaan bij de laatste opmerking in het stuk van L3B. De hoeveelheid sociale huurwoningen mag niet ten koste gaan van de middenhuur. Iedereen zegt makkelijk dat 3B Wonen dat wel even gaat doen, maar hij denkt niet dat 3B Wonen de gemeente kan voorzien van 20% sociale huurwoningen en nog eens even een duit in het zakje gaat doen van middenhuur. Hij zou daar graag een reactie op horen. Dank u wel.

De heer Kampinga merkt op, dat er in het verleden meerdere woningmarktonderzoeken gedaan. Hij weet dat met zekerheid te weten. Dat is juist waarom hij de middenhuur zo'n goed onderwerp vindt, omdat er altijd uit die onderzoeken kwam dat daar zo'n behoefte aan is, aan die middencategorie. Kan dat bevestigd worden, dat dit in het verleden al meerdere keren geconstateerd is? Dank u wel.

De heer Hofman heeft in de reactie van de wethouder zijdelings vernomen dat ze voornemens is om een markttoets te gaan uitvoeren. Hij is niet op zoek naar een concrete start- en einddatum, maar hij zou wel graag de toezegging van de wethouder willen hebben, dat die markttoets er komt. Zou er richting 3B Wonen ook een indicatie voor afgegeven kunnen worden? Hij werd getriggerd door mevrouw Citterbartova rondom het bod wat gedaan is bij het woonakkoord. Hierin zouden 10 woningen in het middenhuursegment staan; het klopt niet. Hier zou hij graag een toelichting op willen, als het niet klopt.

De heer Xhemaili wil de wethouder bedanken.

Wethouder Arends neemt altijd graag dankjes in ontvangst. Dus dank daarvoor. In de tweede termijn is nog even verder gesproken over wat meer diepgang, de woonvisie. L3B vraagt of ze een toezegging wil doen. In de eerste termijn heeft ze heel duidelijk aangegeven, dat ze er volledig open voor staat. Ze doet dat heel graag met 3B Wonen, dus een toezegging is echt niet nodig. Ze staat er voor. Er wordt samen gewerkt met de corporatie. Als het wettelijk mogelijk is om die drempel te verlagen, dan staat ze ervoor. Op dit moment wordt al een markttoets gedaan. Het gebeurt al. Als een marktpartij het doet, wordt het al gedaan, 188 woningen. Als de markt het niet doet, dan ligt die vraag bij 3B Wonen. Zij kunnen het al doen. Hier hoeft ze geen nieuwe afspraken voor te maken. De heer Meester vraagt of hij dat mag interpreteren als dat de wethouder hier actief in zal opereren. Wethouder Arends dacht al zoiets gezegd te hebben. Ze vertelde van Prinsjesdag en dat ze zelf een kans zag en dat ze het gelijk ging vragen bij 3B Wonen. Ze weet nu dat het mogelijk is als de markttoets gedaan is. Uiteraard mag L3B dat van haar verwachten. Het is ook een terecht punt. De gevolgen voor sociale woningen. Dat is ook een terechte vraag; deze is ook gesteld in het bespreekstuk. Heeft het gevolgen voor sociale woningbouw? In de prestatieafspraken en ook in het regioakkoord is de hoeveelheid te realiseren sociale woningen opgenomen. Middeldure huurwoningen kunnen daarom niet ten koste gaan van sociale huurwoningen. Commerciële en maatschappelijke activiteiten van wooncorporaties zijn van elkaar los gekoppeld. Dus ook de financiële ruimte voor de realisatie van sociale huurwoningen blijft ongewijzigd. Een woningcorporatie moet dat scheiden in hun administratie. De wijze van financiering en realisatie van middeldure huurwoningen is aan een coöperatie. Zij zijn gebonden aan de eisen van de toezichthouder. Het bevordert de doorstroom van mensen uit sociale naar middeldure huurwoningen. Er werd gezegd dat er maar 10 middeldure huurwoningen zijn opgenomen, maar dat lijkt de wethouder echt onwaarschijnlijk. Bij de plannen voor Wilderszijde zit een percentage middeldure huur, maar dan gaat het ook over het middensegment. Daar komt ook een percentage van. Dat zijn er echt niet 10. Ze weet even de letterlijke tekst niet. De afgelopen periode gaat het om 188. Dat staat los van wat zij zegt, want dat zijn sociale woningen. Daarnaast zit er een andere typologie van woningen in. Daarin zit middeldure huur en koop, de hele batterij. De heer Meester vraagt voor de zekerheid of de griffie genoteerd heeft dat de wethouder toegezegd heeft hier actief mee aan de slag te gaan. Wethouder Arends vindt dit te gek voor woorden. Ze zegt hier hoe ze ermee bezig is. Ze zegt dat hij op haar woorden aan kan. Dan hoeft dat echt niet zwaarder te wegen met een toezegging. Dan kan hij daarvan op aan.

De voorzitter heeft van de wethouder gehoord, dat per plan e.e.a. aangedragen zal worden. Ze denkt dat iedereen het op de voet zal volgen. Er wordt nog gebouwd in de toekomst, dus het komt zeker nog ettelijke malen terug. Ze gaat over naar agendapunt 7.

6. Stukken ter advisering aan de raad:

6.a Project Rotondes Fietsveilig

Dit agendapunt wordt behandeld na agendapunt 6b.

De heer Jumelet kan vrij kort zijn over dit voorstel ook al staat er veel tijd voor ingeruimd. Er is een goede beeldvormingsavond over geweest. Het is een helder stuk. Wat WIJ betreft is het heel goed doordacht. WIJ is geen verkeerskundige en zal ook niet op detail zeggen dat er een andere streep gezet moet worden. Het gaat uiteindelijk om het doel van dit voorstel en dat is bevordering van de verkeersveiligheid op die rotondes, waar eigenlijk al jaren over gesproken wordt. In die zin is WIJ hartstikke blij, dat het voorstel er ligt. WIJ wil de verleiding weerstaan om op detail allerlei aanpassingen te willen gaan doen, want het is uiteindelijk een integraal stuk. Met andere woorden: men moet er eigenlijk voor zijn en WIJ wil er graag voor zijn. WIJ wil graag het college steunen. Het kan als hamerstuk naar de raad, wat WIJ betreft.

De heer Van der Stelt denkt dat er een heel goed voorstel ligt. Ook goed, dat het echt een integrale aanpak is. Eén maatregelenpakket, wat ook tot doel heeft om de veiligheid van de rotondes, niet alleen voor de fietsers, maar voor alle verkeersdeelnemers te verbeteren. Een kleine nuance wat dat betreft. Ook een voorstel dat ziet op toekomstbestendigheid, in ieder geval tot 2030. Wat het CDA ook vindt, is dat bij de uitgangspunten en de uitwerking daarvan zoveel als mogelijk uniformiteit wordt nagestreefd. Een ieder die gebruik maakt van rotondes, in de auto of op de fiets, die kan beamen dat dat geen overbodige luxe is, zeker hier in Lansingerland. Hartstikke goed. Hij was nog wel even benieuwd naar het verdere proces, want dit pakket is ook besproken met lokale instanties, met scholen, met de fietsersbond et cetera. Het kan steunen op draagvlak, maar krijgen opmerkingen die daar gemaakt zijn nog een plek in de verdere uitwerking? Hij heeft nog wel een aantal noties. Hij is ook geen verkeersdeskundige, maar hij heeft wel her en der zijn licht opgestoken. Dat hoort een raadslid ook te doen, nietwaar? Hij wil dit per rotonde doen, maar hij bewaart het even tot hij de reactie van de wethouder heeft gehoord over het proces.

De heer Van As kent de rotondes. Er zijn al veel ongevallen geweest op deze ramprotondes. Ook bij de jaarlijkse Kerstwensactie heeft de VVD van veel inwoners gehoord, dat zij dit als de meest onveilige punten zien. De VVD staat voor nul verkeersslachtoffers door problemen met inrichting van de weg of onoverzichtelijke situaties. De aanpak, die hierin is uitgewerkt, is een hele mooie stap om dit te bereiken. De maatregelen in het voorstel zijn per rotonde afgestemd op de verkeerssituatie. Ook zijn de maatregelen, zoals zijn buurman al aangaf, in samenwerking met verschillende belanghebbenden opgesteld en samengesteld en met het oog op de toekomst uitgewerkt. Dus dat is heel erg fraai. De VVD is er erg blij mee, dat er voetgangersoversteekplaatsen komen bij de Oudelandselaan en de Oostmeerlaan. Eindelijk, na jaren, want dat zijn gewoon heel vervelende punten. Er komt geen fietstunnel bij de Oudelandselaan, maar wat de VVD betreft wel passende maatregelen om ook deze rotonde veel veiliger te maken. Dus ook daar erg blij mee. Zowel de doorstroming als de verkeersveiligheid worden nu structureel aangepakt. Belangrijk hierbij wel is zoveel mogelijk uniformiteit. De VVD is benieuwd of die dan ook geborgd is dan wel wat de reden is om dat niet te doen, want ook hij is geen verkeerskundige. Er kunnen wel heel goede redenen zijn om afwijkingen in toe te passen bijvoorbeeld. Dat hoort hij graag van het college. Het wordt hoog tijd, dat deze rotondes nu snel worden aangepakt. De VVD is blij dat het de planning van het college is om de rotondes nog dit jaar aan te pakken met wat uitloop naar 2020, maar hoe eerder hoe beter. Het is weliswaar een flinke investering, maar veiligheid van inwoners staat voorop. Het verheugt de VVD dat er een bijdrage van de metropoolregio Rotterdam Den Haag is voorzien van € 1mln. Wat de VVD betreft kan dit voorstel voor veilige doorstroming op de rotondes dan ook op steun rekenen. Dank u wel.

De heer Muis zegt dat voor D66 fietsen en daarmee ook fietsveiligheid grote prioriteit heeft. D66 heeft eerder zelf een fiets enquête gehouden, een fietstocht georganiseerd. En net als alle andere partijen heeft D66 vaak vragen, wensen en zorgen geuit ook over de fietsveiligheid. D66 vindt het heel goed, dat al deze aanzetten en opmerkingen serieus en breder zijn opgepakt en dat er vooruit gekeken wordt om het toekomstbestendig te maken. Vooral een uniforme inrichting zal duidelijkheid geven aan alle verkeersdeelnemers. De ene rotonde heeft natuurlijk wel meer prioriteit dan de andere. D66 neemt aan dit ook terug te zullen zien in de uitvoering. D66 heeft geen behoefte om op de stoel van het adviesbureau, de ambtenaar of de wethouder te gaan zitten door alle individuele maatregelen tegen het licht te houden. Aan de andere kant, het gaat hier wel om het beschikbaar stellen van serieus veel geld en een enorm pakket aan maatregelen. Hij komt zo terug op het geld, eerst de maatregelen. De maatregelen zijn door Goudappel in kaart gebracht en daar heeft hij twee opmerkingen bij. Het is opmerkelijk dat alle 7 rotondes verkeersonveilig zijn beoordeeld. Op welke wijze heeft het college de door Goudappel voorgestelde maatregelen nu gebogen? Is er echt een ander expert judgement op gevraagd? Zijn er andere deskundigen die er een second opinion op hebben gegeven? Als het nu één keer

grondig aangepakt wordt, dan moet het wel goed zijn en inderdaad toekomstbestendig. Dan de tweede opmerking t.a.v. de maatregelen. Op welke wijze zijn de maatregelen afgewogen ten opzicht van de geconstateerde knelpunten en het aantal en soort ongevallen? Uit het rapport wordt dat niet geheel duidelijk. De raad wil later natuurlijk kunnen zien of de investeringen opwegen tegen de opbrengst. Nu kan men zeggen dat elk verkeersslachtoffer minder winst is, maar men kan er natuurlijk ook niet onbeperkt geld tegenaan gooien, want dan zouden er bij alle 7 rotondes tunnels aangelegd kunnen worden als dat nog veiliger is, maar dat doet men niet, want er is hier gekozen voor andere oplossingen. Graag hier een reactie op, hoe naderhand een goede vergelijking gemaakt kan worden van de effecten. Dus het soort ongevallen voor en na aanpassingen. Dan de financiën. Dat is op zich ook wel een heel grappig verhaal. € 1,3mln was al begroot en door de raad beschikbaar gesteld, dus daar zal D66 het niet over hebben. Maar wel over de extra investering van € 1,4mln. Het college geeft aan, dat ze rotondes als prioriteit heeft benoemd in het collegeprogramma, maar ze vonden het niet zo belangrijk, dat ze van die € 13,5mln die deze periode extra uitgetrokken wordt, daar dan geld voor apart hebben gezet. Vandaar dat dit verzoek nu naar de raad komt, om daarin te voorzien. Gelukkig is er ook een MRDH, waarvan het de verwachting is dat ze voor € 1mln gaan bijdragen. Maar een verwachting t.a.v. € 1mln is toch wel een beetje risicovol. In het voorstel wordt gesproken over een aanvullende zekerheid, die het college zal vragen. Dat lijkt D66 een heel goed plan. D66 wil graag weten hoe die aanvullende zekerheid eruit ziet. Als suggestie: vraag een brief waarin staat dat wanneer de raad het voorstel vast stelt de subsidie door de MRDH wordt toegezegd, vanzelfsprekend op basis van de werkelijke kosten, bladiëbla, nalcaculatie et cetera. Maar wel dus met deze garantie vooraf. Een blanco cheque gaat D66 niet geven. Dank u wel.

Mevrouw Zwinkels begint te zeggen dat L3B zal instemmen met de aanpak van de rotondes op de Boterdorpseweg en Klapwijkseweg. Fietsveiligheid is van groot belang en staat voor L3B buiten kijf. In de raad van 22 februari 2018 is het fietsveiligheidsplan Lansingerland vast gesteld en dat moet worden uitgevoerd. Het extra geld € 1,4mln, wat nodig is om de rotondes aan te passen, heeft L3B ervoor over. Fietsveiligheid staat ook hoog in het vaandel van de metropoolregio. Dat laat de MRDH ook merken door een bijdrage van € 1mln. De aanpassingen betreffen tevens het zodanig inrichten van de rotondes dat ze de te verwachten toename van het verkeer tot in 2030 aan kunnen. O.a. de rotonde Oudelandselaan / Klapwijkseweg wordt een dubbele, zogenaamde turborotonde. Een aantal vragen aan de wethouder. 1. Wat zijn de zekerheden dat alle aanpassingen tot 2030 afdoende zijn? De financiële afschrijving is dan pas op de helft. 2. Is de woningbouw en daardoor de verkeersstoe name vanuit Pijnacker mee genomen in de berekeningen? 3. Zijn er en kan de raad nog andere aanpassingen verwachten gebaseerd op 2030? De te nemen maatregelen zijn ingrijpender t.o.v. wat in eerste instantie gedacht werd: het verplaatsen van de rotonde bij Weg en Land, het veranderen van de door haar eerder genoemde rotonde Oudelandselaan. Deze twee rotondes vragen daardoor een veel hogere investering. Bij alle rotondes worden maatregelen genomen, zodat de fietser en de automobilist elkaar beter kunnen zien, de snelheid wordt eruit gehaald en duidelijke bebording en wegmarkering aangebracht. Waarom geen tunnel bij de Oudelandselaan? Dit is al meerdere keren in de commissie en raad besproken. Verkeerskundigen en de fietsersbond zien dat niet als een oplossing. Stel dat het wel zo zou zijn, dan is het maar een oplossing voor één van de 7 rotondes. Een investering zou misschien wel het drievoudige zijn van de investering waar men nu voor staat. Dan is er nog een aantal punten waar L3B extra aandacht voor wil vragen. In de beeldvormende presentatie was het doortrekken van het fietspad ten zuiden van de Boterdorpseweg tussen het gemeentehuis en de scholen Wolfert en Melanchton niet meegenomen. In de rapportage van Goudappel Coffeng staat dit onder grootschalige aanpassing. In de voorgestelde maatregelen staat dit weer niet. Het niet doortrekken van dit fietspad heeft tot gevolg dat men eerst door het tunneltje moet en men vervolgens weer de Boterdorpseweg moet oversteken bij de rotonde Tobias Asserlaan. Kan de wethouder aangeven hoeveel geld er nodig is voor het in de ogen van L3B noodzakelijke doortrekken van dit fietspad? L3B verwacht veel aandacht voor de tijdelijke verkeersborden en de richtingsborden tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Het moet nu duidelijk beter gaan dan bij eerdere projecten. Tot slot. Men kan hier van alles bedenken om de verkeersveiligheid te vergroten, maar gedrag van verkeersdeelnemers moet verbeteren. En daar moet heel hard aan gewerkt worden. De handhaving moet echt eens worden aangepakt. De burgemeester moet hier snel mee aan de slag gaan. Dank u.

De heer Dieleman heeft allereerst complimenten. Er ligt een goed stuk, waar volgens de CU goed over nagedacht is. Een zeer heldere presentatie een tijdje geleden hier wat een goed beeld gaf van het stuk. Dat hielp ook om het stuk te lezen. Daarvoor complimenten richting college en ambtelijke organisatie. Hij zou van alles kunnen gaan zeggen. Hij zou kunnen zeggen dat de CU fietsveiligheid belangrijk vindt. Dat de CU blij is dat de punten van de fietsersbond hierin worden meegenomen, dat hiermee de verkeersveiligheid wordt vergroot, dat de CU positief kijkt tegen de manier waarop er met de financiën wordt omgegaan. Dan zou hij van alles herhalen wat andere fracties al gezegd hebben, dus dat gaat hij helemaal niet doen. Hoewel hij dan wel dingen zou zeggen, die de CU vindt, dus misschien heeft hij dat nu stiekem toch een beetje gedaan. Hij probeert eens wat anders van zijn bijdrage te maken in de hoop dat de heer Zijlstra het dan opmerkt. Nog twee kleine vraagjes. De eerlijkheid gebiedt te zeggen, dat ze

eigenlijk een beetje technisch zijn, maar ze popte pas gisteren in de fractie op. Dus als de voorzitter het hem toestaat. Op een aantal plekken staan nu van die knipperende borden bij de rotondes om aan te geven dat er fietsers aan komen. Blijven die staan als er aanpassingen gedaan worden? Zo ja, wat doet dat met de uniformiteit van de rotondes, want ze staan nu bij sommige rotondes wel en bij andere niet. Erg detaillistisch, maar die vraag popte op. Dan een ander punt, waar het bij de presentatie ook over gehad is. De Klapwijkseweg is nog steeds van de provincie, maar de rotondes zijn wel van de gemeente. Men is nog steeds bezig met het overdragen van de Klapwijkseweg naar de gemeente en dat zal waarschijnlijk volgend jaar gebeuren, als hij het zich goed herinnert. Heeft dat nog gevolgen voor de uitvoering van werkzaamheden aan de rotonde? Als de Klapwijkseweg wordt overgedragen, moet er dan nog groot onderhoud aan gedaan worden? Heeft het nog gevolgen voor de fasering van de werkzaamheden? Wordt er goed op gelet, dat er geen dingen dubbel gedaan worden met de planvorming die daar nog voor moet plaats vinden? Dat waren de wat technische puntjes met dank voor het toestaan hiervan.

De heer De Groot merkt op, dat het er weer over gaat, de fietsveiligheid. Dat is niet de eerste keer. Hij wil wel een perspectief mee geven, van waaruit de PvdA naar dit plan heeft gekeken. Dat perspectief is, dat Lansingerland na Urk de jongste gemeente van Nederland is. Bij alle nieuwbouwhuizen is te zien dat er veel nieuwe kinderen bij komen. Dat zal voorlopig zo blijven en misschien gaat deze gemeente het nog wel voorbij. Dat zou zomaar kunnen. Dat betekent iets voor zoets als dit onderwerp. Er moet niet alleen heel klinisch naar gekeken worden, maar in de context van de gemeente. Wat betekent dat nu allemaal voor fietsveiligheid? Als het gaat om educatie en handhaven, wat prima is, dan gaat het ook over kinderen van 9, 10 of 11 jaar, die naar de basisschool gaan op de fiets. Dat kan ook gehandhaafd worden, maar daar heeft hij een iets ander beeld bij. Er is rekening mee te houden bij de plannen die gemaakt worden. Niet alles is maakbaar. Men heeft ook te maken met niet-beïnvloedbaar gedrag. De PvdA heeft toch iets minder vertrouwen in de verkeerskundige dan eerdere sprekers en daar is in ieder geval één reden voor. Iets van een jaar geleden is er betoogd dat voorgestelde maatregelen, getoetst bij een heleboel mensen die heel deskundig zijn, echt heel deskundig, voldoende zouden zijn om de rotondes veilig te maken. Dan blijkt een jaar later dat dat niet zo is. Dat het helemaal niet voldoende was. Wat biedt nu de zekerheid dat wat nu voor ligt wel goed is? Los van de vraag of hij er verstand van heeft of niet. Waarom is het nu wel goed? Hij wil graag van de wethouder horen waarom dit nu wel voldoet en welke inzichten ertoe hebben geleid dat het vorige dus niet goed was. Dan komt hij op een vraag, die hij niet moet stellen bij de presentatie, tenminste, er kwam geen antwoord op. Die heeft te maken met de turborotonde op de Oudlandselaan. Er wordt een turborotonde aangelegd, omdat het autoverkeer er straks niet meer overheen kan; het wordt heel druk. Het is nu al heel druk. Hij woont zelf ook in die wijk; het valt niet mee. Er moet dus een turborotonde aangelegd worden om het autoverkeer te faciliteren. Hij stelt de vraag nu weer. Men probeert iets te maken wat veiliger is dan het nu is, want nu zijn er teveel ongevallen. Dus wat bedacht wordt, moet veiliger zijn dan de huidige situatie. Hij begrijpt niet, dat er dan een rotonde gemaakt wordt, waar veel meer auto's overheen gaan, dat dat veiliger kan zijn dan de huidige situatie. Dat kan volgens hem niet. Tenzij de wethouder hem daarvan kan overtuigen, dat dat wel zo is, maar er straks een rotonde waar echt heel veel auto's overheen gaan en waar men dan met de fiets tussendoor moet. Dat kan nooit veiliger zijn dan nu. Dan zijn de beleidsdoelstellingen niet gehaald. Graag hier een antwoord op van de wethouder. Mevrouw Zwinkels vraagt welke oplossing de heer De Groot hier dan voor heeft. De heer De Groot gaat niet op de stoel van een verkeerskundige zitten. Dat gaat hij vandaag niet doen. Maar als het de beleidsdoelstelling is, dat het veiliger moet dan de huidige situatie, dan moet de wethouder met een plan komen wat daadwerkelijk veiliger is en naar zijn idee is dat het huidige voorstel niet.

De heer Duk heeft allereerst zijn complimenten voor de goede beeldvorming en het voorliggende stuk. GL is blij met de extra aandacht voor verkeersveiligheid en dan vooral met de nadruk op de fietsers daarbij. Wel is er nog een aantal punten waar GL vraagtekens bij heeft. Hij hoopt, dat de wethouder deze kan weg nemen. Verkeer wordt veiliger als de situatie zo eenduidig mogelijk is. Op het merendeel van de rotondes kruisen de fietsers in twee richtingen het autoverkeer, maar op sommige plekken is dat niet het geval. Dit schept onduidelijke situaties. Vraag aan de wethouder om alsnog te kijken of er een eenduidiger beeld mogelijk is. Zoals iedereen weet is GL voorstander van een fietstunnel bij de rotonde op de Oudlandselaan. De heer Dieleman vindt het zo wonderlijk, dat die fietstunnel iedere keer weer terug komt. De PvdA heeft het nu niet genoemd, de VVD ook niet, maar GL houdt er schijnbaar wel aan vast. Is het zo langzamerhand niet aangetoond, dat het geen oplossing is voor de problematiek? De problematiek zit grotendeels in de lengterichting van de Klapwijkseweg en niet in de richting Oudlandselaan de Klapwijkseweg over. De heer Duk stelt voor, dat hij verder gaat met zijn betoog. GL denkt dat door het niet gelijkvloers te laten plaats vinden van de kruisingen de veiligheid ernstig verbeterd zou worden en de snelheid zal toenemen. Daarom is GL matig optimistisch over de voorgestelde plannen m.b.t. deze rotonde. GL hoopt, dat de veiligheid hiermee voldoende zal toenemen, maar zal het goed in de gaten blijven houden. Het CDA heeft een aantal technische vragen gesteld over

de te verwachten subsidie vanuit de MRDH, waardoor een hoop dingen duidelijker werden. Toch heeft hij hier nog een aantal vervolgvragen op. Wat is het beoogde subsidiebedrag wat de gemeente gaat aanvragen? Hij begreep dat tot 50% van de kosten hiermee gedekt kunnen worden. Betekent dit dan ook, dat de gemeente € 1,35mln aanvraagt? Of blijft het bij de eerder genoemde € 1mln? Wanneer is duidelijk of de gemeente die subsidie ontvangt en hoe hoog deze is? Hoe hoog acht de wethouder de kans dat de gemeente het zal krijgen? Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Fortuyn bedankt de commissie ruimte, want vanaf 2016/2017 is de commissie druk bezig geweest om dit op de agenda te krijgen en om het fietsveiligheidsplan neer te zetten. Ook de fietsersbond is er zeer druk mee bezig geweest. Juist door die inspanning ligt er nu een product, die weliswaar om extra budget vraagt, daar komt hij straks op terug, wat een robuuste oplossing is voor een omgeving die ook beperkingen kent. Dat moet men zich wel realiseren. Dus dankbaar voor de inbreng van de commissie. Zelf is hij slechts uitvoerder en degene die het hier neerlegt en akkoord vraagt om het straks uit te voeren. Voor de heer Jumelet was het een hamerstuk. Dat is heel prettig, want dan gaat het er lekker snel doorheen. Maar er zijn ook kritische vragen gesteld en het is ook goed dat die gesteld worden. Eén is van het CDA, over het proces. Hoe gaat het proces nu verder verlopen? Hoe ziet het eruit m.b.t. de financiering? Na akkoord en vast stellen in de raad gaat het college een aanbestedingsprocedure beginnen. In die aanbestedingsprocedure zal op een gegeven moment ook gekeken worden wanneer de verschillende prioriteiten gelegd worden. Het college legt dit jaar de prioriteit bij de Oostmeerlaan, Oudelandselaan, Tobias Asserlaan en Randweg West. Van noord naar zuid. De heer Van der Stelt legt uit, dat zijn vraag m.b.t. het proces betrekking had op de afstemming met allerlei stakeholders. Krijgen opmerkingen die daar zijn gemaakt al of niet vertaling in de rest van het proces. Wethouder Fortuyn geeft aan, dat het in tweeën geknipt wordt. Het tweede deel zit in 2020, Raadhuislaan, Rodenrijseweg en Weg en Land. Wat de gemeente doet is met de omgeving communiceren. Dat is heel belangrijk. O.a. met de scholen. Ook heeft men met winkeliers te maken. Ook met ontwikkelingen rond Berkel centrum. Er wordt een goede afstemming gemaakt t.a.v. het ongemak, wat er toch gaat komen, linksom of rechtsom. De heer De Groot werd even getriggerd door het woord 'scholen'. De PvdA heeft de indruk, dat afstemming vooral plaats vindt met de middelbare scholen en niet zozeer met de basisscholen. Klopt dat? Wethouder Fortuyn heeft die indruk niet. Met name de schoolfietsroutes zijn van enorm belang, maar ook het autoverkeer. Er zal gewoon heel goed gecommuniceerd moeten worden, want het is best wel een grote ingreep. Daar zal veel aandacht aan besteed moeten worden en alternatieven bedacht moeten worden. Het heeft volop de aandacht, maar het vraagt nog wel wat organisatie. In die zin heeft hij gelijk. Dan de financiën, een paar vragen, eentje van de heer Muis van D66, het beste is om een brief te krijgen. Ja, dat is ook het beste. Het staat al reeds in de begroting van de plannen van de MRDH. Dus die € 1mln is al opgenomen. Of het uitgekeerd gaat worden, hangt af van wanneer de aanbesteding gedaan wordt en het uitbesteed gaat worden. Dan kan het opgevraagd worden. Dan is het maar de vraag of er € 1mln nodig is. De heer Muis zegt dat dit zo in de stukken staat. Maar in de stukken staat ook, dat het college gaat vragen om een aanvullende zekerheid. Wat is die aanvullende zekerheid dan? Wethouder Fortuyn legt uit, dat die € 1mln nu geparafeerd is. Hij wil meer zekerheid hebben. Is de scope nu € 1mln of schuift het naar meer of minder? Waarom is dat? Zij betalen 50% daar waar het om veiligheid gaat en de fietsverbindingen en de doorstroming. Dan zijn drie dingen. Die € 1mln is gegarandeerd; daar heeft de wethouder nog over gebeld. Maar er wordt ook gekeken of er niet iets extra's uit gehaald kan worden om er nog een groter bedrag van te maken. Die € 1mln is geen 50%, want het gaat om € 2,7mln. Er zitten ook maatregelen in, die niet direct te herleiden zijn of terug te halen zijn op die subsidie. Daar zit de crux van het verhaal. De heer Muis begrijpt, dat die € 1mln zeker is. Het kan nooit minder worden. Wethouder Fortuyn bevestigt dat die € 1mln gegarandeerd is, want de scope is gedeeld. Hij gaat ervan uit, maar het kan nog schuiven, dat het iets meer wordt. Dat is ook de inzet. Die € 1mln is de inzet. Eens, als het zwart op wit staat is dat prima, maar hoe ver moet men gaan om het te krijgen? Van de belastingdienst heeft hij ooit een ruling gekregen, maar die bleek ook niet hard genoeg te zijn. Wat zegt papier? Dan uniformiteit. Hier hebben de heer Van As en de heer Dieleman naar gevraagd. Ja, qua beeld, qua voorrang wil men een uniform beeld hebben. Maar er is ook een turbotronde waar hier ruimte voor is. Dus niet elke rotonde is gelijk. Wel worden al die boogstralen niet bij of vlakbij de rotonde gelegd. Bij de Rodenrijseweg is het wat lastiger, omdat het daar ver naar binnen komt, maar over het algemeen lopen die boogstralen allemaal verder de zijweg in. Kleur en opbouw wil men hetzelfde houden. Dus zoveel mogelijk uniformiteit erin. Soms kan er een turbotronde komen als er ruimte is. Dus wat dat betreft ja, alleen daar waar meer ruimte is, komt er ruimte om een turbotronde in te richten. De heer Muis vond het typerend dat de rotondes nu als veilig aangemerkt worden. Ook de heer De Groot vroeg er naar. Waarom toen wel en nu niet? Zijn er dan verkeerde rotondes aangelegd? De wethouder durft daar geen uitspraak over te doen. Hij heeft de ervaring hier, dat hij het zicht verliest op de fietsers als hij de bocht om gaat. Zijn er verkeerde fietspaden aangelegd? Achteraf is het makkelijk zeggen, dat het verkeerde fietspaden

zijn. Het is ingericht zoals het is. Is het bij de Tobias Asserweg een domme oplossing geweest? Het is in ieder geval geen veilige oplossing. Het gaat de heer Muis er niet om om aan te wijzen hoe het fout is gegaan of dat het fout is gegaan. Het gaat erom, dat men ervan leert. Het zijn dezelfde soort deskundigen die nu een rapport schrijven hoe het dan wel veilig is. Hoe kan men hier nog extra deskundigen naar laten kijken, zodat men zeker weet dat wat nu gedaan wordt ook echt een oplossing is? Wethouder Fortuyn denkt dat er altijd rapporten gemaakt kunnen worden. Er zijn A. ervaringsgegevens en B. de veiligheidsgegevens, ook van de politie. Ook zit de fietsersbond er nu achter, die heel veel ervaring heeft met dit soort dingen. Ook is gekeken hoe het is ingericht bij andere gemeenten. Er is een afweging gemaakt, ook met boerenverstand. De heer De Groot merkt op, dat diezelfde deskundigen vorig jaar een oordeel hebben gegeven en dat is nu ook weer niet goed. Wethouder Fortuyn zegt dat dat niet waar is. Men heeft juist doorgeborduurd op de quick scan, die gedaan is. Het is nu robuuster. Er is nu ook naar doorstroming gekeken en hoe dit vergroot kan worden richting 2030 aan de hand van modellen. De modellen van de MRDH zijn gebruikt. Die monitoren en voorspellen tot en met 2030. Daar zit ook Pijnacker-Nootdorp bij, mevrouw Zwinkels. Ook de nieuwbouw. Ook Wilderszijde. Dat zit allemaal in de berekening. De doorstroming is één van de belangrijke dingen, want de gemeente zit gevangen tussen N209 en N471. En de gemeente heeft een eigen woningbouwopgave. En er is ook nog de A16. Met alle kennis van nu, met de wetenschap die er nu is, is naast fietsveiligheid ook de doorstroming geprobeerd te garanderen. Zijn er nog meer projecten waar men rekening mee moet houden? Ja, zeker. Van de zomer is er de monitoring van de verkeer aanzuigende werking potentieel en eventueel de fileproblemen of verkeersinfarct rondom de aanleg van de A16. Dat is ook volgens het laatste model, een vrij nieuw model van de MRDH, m.b.t. verkeersberekeningen. Rond de zomer is dat bekend. Door de oogharen is al geconstateerd, dat het probleem niet zozeer hier zat, maar meer richting de A16. De gemeente doet dit samen met de provincie en samen met Rijkswaterstaat. In de overeenkomst met Rijkswaterstaat staat dat als de gemeente op verkeerstechnische problemen stuit of op files, die direct aan de A16 gerelateerd kunnen worden, denk aan aanpassingen aan de provinciale wegen of de opritten, dan is RWS of de minister aan de beurt om die technisch en financieel op te lossen. Dus ja, er is volop oog voor. Er was ook een vraag over het stukje ontbrekende fietspad, hier achter, waar ook Wolfert Pro gebouwd wordt. Oh, gaat het Wolfert Lansing heten? Mooi, hartstikke goed. Men heeft daar met een ontwikkeling te maken en met de ontwikkeling van Wilderszijde. Dat gaat ingepast worden in het Wilderszijde-pakket. Het is nu nog niet meegenomen, omdat niet duidelijk is of het daar überhaupt een toegang krijgt. Misschien wel via de achterdeur of over een andere route. Wilderszijde moet nog ingepland worden. Mevrouw Zwinkels vraagt of dat inhoudt, dat dat nu nog niet veilig gemaakt wordt. Men moet dus eerst het tunneltje onderdoor, want de Randweg wordt afgesloten, daar mag men niet meer oversteken met de fiets, dus eerst het tunneltje onderdoor en dan richting het gemeentehuis hier weer een keer de rotonde over. Wethouder Fortuyn geeft aan, dat gebruik wordt gemaakt van de herinrichting van deze rotonde. Straks kan men op 2 of 3 manieren naar die school toe. Klopt. De heer Jumelet vraagt of de wethouder kan toelichten waarom dat fietspad is aangelegd. Wethouder Fortuyn geeft aan, dat het een soort glazen bol was, omdat men wist dat men de Randweg West ging afsluiten. Als de rotonde afgesloten wordt, dan wordt het eerste tunneltje hiervandaan meer gebruikt. De heer Jumelet bedoelde richting de school. Wethouder Fortuyn legt uit, dat hij aan twee kanten scholen heeft. Lansingerland Pro kan bereikt worden hier over de rotonde en als Wilderszijde ontwikkeld wordt, komt er misschien ook wel een fietspad bij. Hij is niet bij die inrichting. Goed, dan nog een vraag over de Klapwijkseweg. Knipperende borden met bollen. Blijven die staan? In principe niet. Het is een noodoplossing. Het is een extra attentiewaarde en daar moet men eigenlijk van af. Klaar. Ze zullen niet weg gedaan worden, omdat men nooit weet of er nieuwe ontwikkelingen zijn. Hij zal hem overdragen aan de PvdA. Ook een vraag over de Klapwijkseweg, de overdracht en groot onderhoud. De Klapwijkseweg is nagenoeg klaar om overgedragen te worden. Het is een juridisch iets; er moeten documenten gemaakt worden, de financiering is al geregeld, alles is geregeld. Het wordt dit jaar overgedragen. Met hoogheemraadschap Delfland is er een afspraak over de leggerhoogte, de woningzijde is al verhoogd. De leggerhoogte van de Klapwijkseweg moet over een aantal jaar aangepast worden. Met de inrichting van de rotonde zal er geen kapitaalsvernietiging plaats vinden. Sterker nog, de leggerhoogte wordt straks bij de nieuwe aanleg aangelegd. Daar is rekening mee gehouden. Maar goed, dat hij erover begint, want het zijn net die valkuilen, waarvan men zegt 'dat is de gemeente weer, is het klaar dan gaat men weer'. De turbotronde, een veiligheidsvraag van de heer De Groot. In Schiedam functioneert het uitstekend. Dat was niet de vraag van de heer De Groot. Zijn vraag is concreet. Is deze oplossing in de toekomst veiliger dan de huidige situatie. Wethouder Fortuyn antwoordt dat het veiliger is dan de huidige situatie. Hij denkt dat hij alle vragen gehad heeft. Er is een combinatie gezocht tussen verkeersveiligheid en fietsveiligheid en doorstroming. Hij heeft net uitgelegd waarom dat belangrijk is. Dit type rotonde biedt voldoende veiligheid voor het overstekende verkeer, want de straalboog van de oversteking is een eenvoudige weg. Na die oversteek komt men pas in de dubbele opstelling terecht. Het fietspad kan gewoon vrij blijven. De auto's kunnen daar kwijt. En er is doorstroming m.b.t. doorgaand verkeer. Dit kan gestimuleerd en geoptimaliseerd worden. Er is geen reden om aan te nemen dat het minder veilig zou zijn. Van een combinatie van deze rotonde is in de praktijk bewezen dat het goed werkt. Dat is het

enige wat hij erover kan zeggen. Men zal het moeten zien. Hij heeft geprobeerd alle vragen te beantwoorden. Nogmaals dank voor de positieve inbreng m.b.t. dit plan.

Tweede termijn

De heer Jumelet heeft toch wat opmerkingen in de tweede termijn. De wethouder was kennelijk verrast over zijn steun in de eerste termijn. Ondanks dat WIJ een oppositiepartij is, steunt WIJ ook graag goede voorstellen van het college. Dat wil niet zeggen dat WIJ niet kritisch is, maar volgens WIJ is het gewoon een goed en integraal voorstel. Dat moet de wethouder positief oppakken.

De heer Van der Stelt bedankt de wethouder voor zijn toelichting en beantwoording van de vragen ook van de andere fracties. Hij heeft nog een paar vragen. De wethouder geeft aan, dat de hele uitvoering nog wel de nodige voeten in aarde heeft, met name de communicatie. Het is een ingrijpend project. In het voorstel is te lezen, dat als het gaat over gedrag er ook nog wat aan educatie gedaan moet worden. In hoeverre is dat ook opgenomen in de begroting van dit project? Dan nog even over de rotondes. Hij wil drie punten kort eruit lichten. Het betreft rotonde nummer 2, 5 en 6. Gelet op het belang van de uniformiteit zou het CDA bij rotonde 2 willen bepleiten dat de fietsers in de vorm blijven, zoals dat zo fraai heet. En bij de rotondes 5 en 6 was nog de vraag in hoeverre het openstellen van de zuidtak van de Noordeindseweg betrokken is in de analyse, in het beeld welke maatregelen getroffen moeten worden met het oog op het dienen van de verkeersveiligheid. Dat waren zijn aanvullende vragen.

De heer Van As zegt dat de VVD het een heel goed voorstel vindt en het volledig steunt. Dank u wel.

De heer Muis kan kort zijn. Dank voor de toelichting van de wethouder en ook de garantie m.b.t. de bijdrage vanuit de MRDH voor zover mogelijk. Eén punt heeft hij niet helemaal terug gehoord, over de maatregelen en de kosten, want die zijn heel verschillend per rotonde. Het gaat echt om heel andere bedragen. Zijn die afgewogen ten opzichte van de geconstateerde knelpunten en het aantal ongelukken of bijna-ongelukken en meldingen? Of heeft het alleen te maken met de situatie zoals die nu is en zoals die beoordeeld is, waarbij dit gedaan kan worden om het maximaal veilig in te richten. Of zit er een relatie tussen het aantal ongelukken wat daar plaats vindt. Daar is hij nog wel benieuwd naar.

Mevrouw Zwinkels bedankt de wethouder voor het beantwoorden van de vragen. Spijtig toch dat het fietspad nog niet wordt doorgetrokken. L3B vindt het een heel goed voorstel.

De heer Dieleman hoorde van de heer Jumelet, dat WIJ als oppositiepartij graag goede voorstellen van het college steunt. Dat geldt ook voor de CU als coalitiepartij. De CU steunt graag goede voorstellen van het college. Voorstellen die de CU niet zo goed vindt, steunt de CU niet. Maar goed nieuws voor het college: de CU vindt het een uitstekend voorstel wat voor ligt. Dat gaat de CU gewoon steunen. Het kan als hamerstuk naar de gemeenteraad.

De heer De Groot is van mening, dat het voorstel een goed voorstel is om de doorstroming van het verkeer te faciliteren. De PvdA blijft wel twijfels houden m.b.t. de vraag of de verkeersveiligheid verbetert ten opzichte van de huidige situatie. De wethouder haalt wat dingen door elkaar wat perspectief betreft en daar blijft de PvdA ernstig over twijfelen. Wat de PvdA blijven de knipperlichten er. De PvdA denkt dat de wethouder ze snel weer nodig heeft en dat zou jammer zijn, want het is best veel geld wat er geïnvesteerd gaat worden. Als het dan toch niet goed genoeg blijkt te zijn, dat het aantal ongelukken gewoon niet afneemt, en de PvdA denkt dat dat zo zal zijn, omdat er in hoog tempo huizen bij gebouwd worden en er in hoog tempo meer verkeer komt, dan wordt het toch weer onveiliger ten opzichte van nu. De PvdA twijfelt gewoon of die maatregelen afdoende zullen zijn voor de verkeersveiligheid. De PvdA denkt nog na hoe om te gaan met dit voorstel. Mevrouw Zwinkels vraagt wat de heer De Groot graag anders zou willen zien om de veiligheid groter te maken. De heer De Groot vindt dat een interessante vraag. Er zijn diverse voorstellen daarvoor gedaan. Door de commissie is op tafel gelegd, dat de commissie niet op de stoel van verkeerskundigen moet gaan zitten. Dat vindt de PvdA ook en daarom wil de PvdA die vraag terug leggen bij het college. Als het beleid is, dat het veiliger moet zijn dan de huidige situatie, de heer Muis heeft er ook al naar gevraagd, dan is het de vraag hoe dat getoetst en gemeten wordt. Daar staat helemaal niets over in, in dit voorstel, of dit veiliger is en hoe men dat kan weten. Dus dat weet de wethouder ook helemaal niet. Dan moet men beleid maken wat daar bij past. Zo simpel is het. En dat zullen dan andere maatregelen zijn dan die hier staan. Misschien wel veel verdergaand.

De heer Duk deelt de angst van de heer De Groot in zoverre dat hij bang is, dat op het moment dat het aantal verkeersbewegingen toeneemt, dat het aantal ongelukken ook zal kunnen toenemen. Ondanks dat ziet hij dit als een goed voorstel. In de eerste termijn had hij nog aan de wethouder gevraagd om te

kijken naar de tweerichtingsverkeer-kruisingen van de fietsers op een aantal rotondes en op een aantal andere locaties waar dat niet het geval is. Hij hoopt nog op een reactie hierop. Voor de rest is GL voor.

Wethouder Fortuyn laat twee vragen beantwoorden door de ambtelijke ondersteuning, want hij moet zich niet verliezen in details. Even die educatie. Is dat in de begroting mee genomen? Binnen de MRDH maar ook binnen de eigen programma's is er veel aandacht voor educatie. Niet alleen op basisscholen, maar ook op middelbare scholen. Die worden grotendeels ondersteund, ook financieel, door de MRDH, o.a. de actie 'maak van de nul een punt'. Een punt van nul, dat haalt hij altijd door elkaar, maar daar gaat het om. Hier zijn educatieprogramma's voor. Er zijn 35 lesprogramma's, die deels gratis zijn, van lesboeken tot speeltuinen op de schoolpleinen. Afsproken is dat het college met de schoolbesturen in gesprek gaan. Dat wordt dus ook gedaan om juist die activiteiten op de scholen goed in te brengen. Daarnaast staat de wetgever aan zijn kant, waarbij bellen op de fiets of met een mobieltje bezig zijn strafbaar gaat worden. Twee weken terug is er nog op maandagmorgen gecontroleerd op fietsverlichting. Ook staan er signalen op de weg: kijk je fietsverlichting na. En van de week zijn er nog bekeuringen uitgeschreven bij scholen waar dubbel geparkeerd wordt na wekenlang waarschuwen. Dus educatie is niet alleen op de lagere school, het is ook op de middelbare school. Het is ook in de openbare ruimte. M.b.t. die tweerichtingsverkeer, waar in sommige situaties sprake van is. Dat kan niet anders, zoals bij de Klapwijkseweg. Het is lastig over het vaartwater fietsen; dat gaat niet. Het blijft schipperen met de ruimte die er is. Desondanks denkt het college dat dit voorstel uitstekend en robuust is. De heer Duk vraagt of het dan niet handiger is om op alle locaties een dubbele richting te hebben. Fietsers willen graag de kortste route nemen en minder vaak oversteken. Wethouder Fortuyn vindt dat een wat vreemde redenering. Hij wil wel een keer met hem de Oudlandselaan nemen en tegen het verkeer in fietsen om te kijken wat er gebeurt. De heer Duk gaat graag in op deze uitnodiging. Wethouder Fortuyn wil dat op één voorwaarde, namelijk dat de heer Duk dat met de bakfiets doet. De heer Duk vindt dat goed. Wethouder Fortuyn zegt dat dat dus staat. Dan rotonde 2, 5 en 6 en de koppeling Noordeindseweg; deze wil hij overlaten aan de ambtenaar als dat mag. De heer De Groot merkt op, dat bij de presentatie ook gerept werd over een subsidie voor een tunneltje naar de Raadhuislaan. Die was echt heel verrassend, maar die ziet hij niet meer terug. Is die weer in een la verdwenen? Wethouder Fortuyn antwoordt, dat die niet in een la verdwenen is. Zeker niet. Dat zat bij de ontwikkeling van Wilderszijde, daar de inrichting van. Dan gaat het meer over fietsen, lopen en inrichting. De Raadhuislaan is nog te doen, er is nog een parkeeropgave bij Hoogvliet en omgeving. Er zijn nogal wat opgaven. Als daar de fietsersstroom gestimuleerd zou kunnen worden, ook vanuit de nieuwbouw, ook eventueel naar Park and Ride met fietsen op de aan te leggen Zorobaan, maar dan is men 10 jaar verder, dan denkt men dat de tunnel daar op termijn een heel goede oplossing is. Het is zeker niet weg, maar op dit moment niet noodzakelijk. De wethouder vraagt al € 1,4mln meer, eigenlijk een beetje met schaamte, maar hij doet het toch. De vraag van de heer Van der Stelt wil hij even bij zijn ambtenaar parkeren.

De ambtenaar heeft de vraag over de Noordeindseweg genoteerd. In het verkeersmodel, waarmee gerekend is, wordt gekeken naar de capaciteit en de afwikkeling van het verkeer op de rotondes. In het model zit de Noordeindseweg conform het raadsbesluit mobiliteitsplan 2016. Dus conform hetgeen besloten is in deze raad. Dat is één antwoord. De tweede vraag ging over voorrang van fietsers op rotondes. Die blijft. Fietsers blijven voorrang houden op de rotondes. Is dat het antwoord op de vraag? De heer Van der Stelt begrijpt, dat dat dan geldt voor alle rotondes, die aangepakt worden. De ambtenaar zegt dat dat klopt.

De heer Duk heeft nog een vraag aan de wethouder n.a.v. het antwoord op zijn vraag naar de tunnel. Dat was toch in de trant van de fietsverbinding Zoetermeer-Rotterdam, dat er daar een tunnel zou komen? Dat had toch niets met Wilderszijde te maken? Wethouder Fortuyn zegt, dat het daar niets mee te maken had. De heer Duk doelt op de snelfietsroute Rotterdam-Zoetermeer? Het had daar niets mee te maken. Het gaat er nu om dat, in het kader van de fietsbewegingen en de problematiek rondom het centrum, er meer fietsgebruik gedaan wordt. Daar is de Raadhuislaantunnel voor bedoeld. Het heeft niets met de snelfietsroute te maken, want die gaat straks over de prachtige rotonde en ook over het Berkels Dijkje, waar men ook nog over te praten komt. De heer Jumelet wil de heer Duk wel steunen, want in de presentatie is die heel nadrukkelijk verbonden aan de snelfietsroute en niet zozeer aan de ontsluiting van Wilderszijde. Ja, dat was een mooie bijvangst, maar het ging met name over de snelfietsroute. Het zou ook niet logisch zijn, want Wilderszijde zit aan de andere kant van het talud van de HSL. Wethouder Fortuyn was niet bij die presentatieavond. Als het verkocht is als snelfietsroute, dan neemt hij dat aan. Bij hem zit het in beeld van de ontwikkeling van Wilderszijde, maar als het gecombineerd kan worden, graag. Dat scheelt ook wat in de investering. Er is nog een investering te gaan, namelijk de helling bij het station Lansingerland-Zoetermeer. Daar ligt ook nog een opgave van € 4mln of € 5mln, maar de wethouder wil niet alles tegelijk brengen. Eerst beginnen. Hij hoopt, dat het als hamerstuk door kan gaan, want het is een hartstikke mooi project. Dan kan men aan de slag.

De voorzitter hoort veel akkoord op hetgeen aan de raad gevraagd wordt. De heer De Groot twijfelt nog aan de maatregelen. De heer De Groot zegt dat de PvdA een aanvulling op het voorstel overweegt, over het monitoren van de toename van de veiligheid, om te kijken of de maatregelen passend blijven. De PvdA kan knopen tellen en ziet dat het ambitie niet hoger gaat worden dan dit. Dat vindt de PvdA jammer, maar een feit. De PvdA twijfelt of het genoeg is en wil er actief op kunnen sturen. Dat overweegt de PvdA. De voorzitter begrijpt, dat de PvdA met een amendement komt. Helder. Ze constateert, dat het voorstel als bespreekstuk behandeld kan worden in de raad.

6.b Vaststelling bestemmingsplan "Wethouder Schipperstraat"

Dit agendapunt wordt behandeld na agendapunt 4.

De heer Van der Stad begrijpt het nu eerst over de Wethouder Schippersstraat gaat. Geweldig dat 3B Wonen haar bestaande voorraad sociale huurwoningen verbetert, door in te zetten op nul-op-de-meter-woningen, die duurzaam worden gebouwd en door in te zetten op een gezond binnenmilieu. Ook goed dat bestaande bewoners kunnen terugkeren naar hun eigen vertrouwde omgeving. Met betrekking tot de zuidzijde van het bestemmingsplan constateert D66 echter, dat er privacy- en schaduwbezwaren zijn door het toegenomen volume. Het beoogde bouwvlak is 3 meter dieper dan de huidige situatie waar momenteel de woningen qua diepte verschillen. Hier kan in het plan beter rekening mee worden gehouden. Wellicht zijn het de oplossingen uit het verleden of door bijvoorbeeld de hoogte van een gedeelte van het bouwvlak af te laten wijken, zoals dat in andere wijken van Lansingerland geldend is. Graag verneemt D66 of dit nog in overweging genomen kan worden. Wat D66 betreft wordt er te makkelijk en te snel gewezen op planschade zonder dat er naar alternatieven gekeken wordt en een goede afweging van belangen plaats vindt. Aan de noordzijde lijken de privacybezwaren door aanpassing van het woongedeelte aan de noordzijde en het verhuizen van het balkon naar de zijkant verbeterd te zijn, maar inspraak zojuist maakt duidelijk dat omwonenden nog geen goede inpassing ervaren. D66 is benieuwd of ook hier nog naar een betere inpassing gezocht kan worden. Dank u wel.

De heer Machielse begint met zich aan te sluiten bij de eerste woorden van de collega van D66. Wat de VVD inderdaad ook erg positief vindt, is dat de woningbouwcorporatie hier kiest voor een stuk verduurzaming. Bij het inspreken was het ook al te horen. Men kan niet alles blijven renoveren. Soms moet een nieuw huis gebouwd worden i.p.v. blijven verbouwen. Des te beter dat het dan ook nul-op-de-meter-woningen worden, waarin een stuk verduurzaming te zien is, zonder dat er direct subsidies of overheidsmaatregelen tegenover moeten staan. Dat is positief. Wat betreft de bezwaren, die omwonenden nog hebben of eigenlijk de vragen die omwonenden nog hebben over hoe er omgegaan is met het privacyvraagstuk, is de VVD vooral benieuwd naar de reactie van de wethouder hierop. Hoe is de afweging gemaakt om te zeggen dat daar een ander privacyvraagstuk is dan op de andere plek. Die vraag blijft nog even staan. Wat betreft de bouwvlakken zelf, welke type woningen waar gesitueerd worden, die verbindt hij even aan die vraag. Indien nodig wil hij hier in de tweede termijn op terug komen. Verder denkt de VVD geen bezwaren te zien. De VVD vindt het een positieve ontwikkeling. Dank u wel.

De heer Van Harn zegt dat het CDA met tevredenheid constateert dat 3B Wonen de herstructurering van deze 43 huurwoningen samen met de gemeente in de Wethouder Schippersstraat ter hand neemt. Het CDA is positief over het ontwerp en het doorlopen proces van inspraak, vooroverleg, verwerking van zienswijzen in het bestemmingsplan. Toch nog een aantal vragen. Kan de wethouder aangeven wat de overwegingen geweest zijn om geen beeldvormende fase te doorlopen? Daarnaast vindt het CDA het vreemd, dat er bij de stukken geen aanzicht van de nieuw te bouwen woningen is meegestuurd. De heer Blonk denkt dat de vraag m.b.t. de beeldvorming aan de commissie zelf gesteld moet worden en niet aan het college, want de raad gaat over het wel of niet doen van beeldvorming. De heer Van Harn vindt het ook vreemd, dat er geen aanzicht van de beneden/bovenwoningen bij de stukken is toegevoegd. Juist m.b.t. deze laatste woningen hebben reclamanten veel vragen gesteld. Nu heeft hij geen idee hoe hoog de nokconstructie van deze beneden/bovenwoningen gaat worden. Of is er misschien geen sprake van een nok en worden het platte daken? Het CDA zou graag deze ontbrekende informatie alsnog ontvangen. In de stukken is te lezen dat bestaande bomen zo mogelijk worden behouden. Zijn vraag is: welke reden is er om bomen te kappen? Als er bomen gekapt worden, worden deze dan ook vervangen door nieuwe bomen? Bekend is dat duurzaamheid de komende tijd een belangrijk issue gaat worden. Zijn laatste vraag is dan ook: hoe duurzaam is dit bestemmingsplan? Wordt er bijvoorbeeld voorgesorteerd naar ondergrondse containers om restafval te verzamelen? Dank u wel.

De heer Alsemgeest kan zich qua positiviteit voor een groot deel aansluiten bij de voorgaande sprekers. Ook WIJ is er erg content mee dat 3B Wonen zich zo duurzaam opstelt in deze woningbouw. Als men het aantal woningen gelijk wil houden, dus niet terug wil in aantal huurwoningen, dan worden de muren dikker, de huizen worden vernieuwd en dus wat vergroot. Hij maakt zich niet zo druk om de nokhoogte, want het blijven gewone, normale eengezinswoningen. Niks vreemds in deze. Het heeft aan de

informatieverstrekking van 3B Wonen niet gelegen, heeft hij van de eerste inspreker vernomen. Er is voldoende informatie gegeven, er is voldoende gediscussieerd met de omwonenden. Dan is het de privacy ten spijt. In de Randstad woont men nu eenmaal dicht op elkaar. Als er iets nieuws gebouwd gaat worden en dat moet allemaal een snippertje groter en duurzamer met dikkere muren, dan wordt het bouwvlak wat groter. Daar kan weinig aan gedaan worden. WIJ vindt het een heel positief iets en zal het steunen.

De heer Hofman zegt dat de CU ziet dat er een goed proces is doorlopen, zowel met de gemeente als met 3B Wonen. De CU wil dit plan van harte steunen. Dat was het.

De heer Blonk heeft iets meer tijd nodig dan vorige spreker. De voorzitter merkt op, dat hij er geen minuten bij krijgt. De heer Blonk zegt dat de nu al smalle afstand tussen de achtergevels van de bestaande woningen aan de Wilhelminastraat 26 en 28, het smalste gedeelte van de afstand tussen de Wilhelminastraat en de Wethouder Schippersstraat, gaat van pakweg 16 meter naar iets minder dan 13 meter. Daarbij komt nog dat de hoogte van de nieuwe woningen 1,5 meter hoger is. Daar worden bewoners van de Wilhelminastraat niet blij van, denkt hij, als hij er zelf zou wonen. Dat hebben ze hem ook gezegd. Aan de nokhoogte kan niets gedaan worden, want dat is bouwbesluit. Dat kan de raad niet veranderen. Maar de geringere afstand tussen die achtergevels in de nieuwe situatie is wat privacy betreft, geeft het college aan, op een aanvaardbaar niveau. Vraag aan de wethouder: wat is dat, een aanvaardbaar privacyniveau? Hoe is tot die conclusie gekomen? Welke afwegingen zijn daarin gemaakt? Dat is zijn eerste vraag. De voorgevel van de blokken 1, 3 en 5, die grenzen aan de Wilhelminastraat, worden circa 1 meter naar achteren verplaatst. Dus de voorgevel komt 1 meter terug ten opzichte van hoe het nu staat. Dat is 1 meter van die 3 bij de achtergevels. Die andere 2 worden veroorzaakt doordat de huizen wat dieper worden. Zo is die 3 meter opgebouwd. Hij kan het zich voorstellen, dat in dit plan gezegd wordt, dat de huizen op de oorspronkelijke rooilijn voorgevel neergezet worden. Dat scheelt in ieder geval een meter. Het gaat dan van 3 naar 2. Aan de andere kant kan hij het zich voorstellen, dat bij een aantal huizen, die dichter bij elkaar liggen qua achtergevel, iets dieper gemaakt worden, omdat ze kleiner zijn. Misschien moet dat overwogen worden. Hij wil graag het oordeel van de wethouder hierover horen. Dan de zienswijze van Wilhelminastraat 52 en 54. Achter hun woningen zijn die beneden/bovenwoningen gesitueerd, de nummers 11, 12 en 13 in blok 5. Hij kan het zich voorstellen dat ze zich afvragen waarom die niet in het blok gezet worden aan de Coornwinderlaan, dat is blok 6, naast die andere beneden/bovenwoningen, zodat er minder last van privacy is dan de blokken 11, 12 en 13 tegen Wilhelminastraat 52 en 54, waarover de heer Geelhoed ingesproken heeft. Hij wil graag van het college weten of dat oplossingen zijn in dit geheel. Hij wil de beantwoording van deze vragen even afwachten. In de tweede termijn gaat hij er verder op in. Dan wil hij nog ingaan op de beeldvorming, waar de heer Van Harn naar vroeg. Hij denkt dat de raad ten aanzien van bestemmingsplannen veel alerter moet zijn op beeldvorming voorafgaand aan oordeelsvorming, waar het nu in zit. Tot slot een compliment aan 3B Wonen voor dit mooie plan met 43 sociale nul-op-meter-woningen.

Mevrouw Citterbartova moet eerlijk toegeven, dat ze zich niet zoveel zorgen maakte over de privacy aspecten voordat ze de sprekers hoorde. Nu heeft ze het iets beter op haar netvlies. Ze vindt het wel zorgelijk, maar ze kan geen conclusie voor zichzelf trekken, nu dus ze wacht wat de wethouder hierop te vertellen heeft, om een afweging te maken of dit verder naar de raad moet. GL is enthousiast natuurlijk over dit plan. 43 duurzame woningen van gas los, dat is fantastisch. In het raadsvoorstel staat dat het in het kader van de prestatieafspraken met 3B Wonen en woningcorporaties is gedaan. Dat klopt. Ze had een beetje gezocht naar de verhouding. Het zijn nu 43 prachtige, duurzame woningen. Wat voor stap is er dan gemaakt in de verduurzaming van de woningvoorraad? Maar dat is niet het onderwerp van dit bestemmingsplan, dus dat hoort ze bij een andere gelegenheid, maar iedereen begrijpt dat het haar aan het hart ligt. Als zij een bestemmingsplan leest, dan gaat ze eerst naar het hoofdstuk duurzaamheid. Ze wil even de aandacht van de commissie vragen, ze weet niet of iedereen het zo leest, maar op blz.39 staat het volgende: Tijdens de klimaatconferentie van Parijs is afgesproken dat in 2050 de uitstoot van CO2 wereldwijd terug gebracht moet worden tot 80-95% ten opzichte van 1990. Dat zou betekenen dat een reductie van 5-20% gerealiseerd moet worden, maar dat klopt niet. Er moet staan: met 80-95%. Dat is taalkundig, maar wel een heel pijnlijke. Ze hoopt dat het gerepareerd kan worden bij komende bestemmingsplannen. Blz.39, hoofdstuk duurzaamheid. Dank u wel.

De heer De Groot vindt het een prachtig plan van 3B Wonen. Ook heel goed, dat er kwalitatief goede woningen gebouwd worden. Hij moet eerlijk zeggen, dat hij voor het eerst van het plan vernam via de media. Het formele stuk, het vaststellen van het bestemmingsplan, komt nu in de commissie aan de orde. Dat is een keuze van het college om het zo te doen, maar hij merkt wel dat er toch wel gedetailleerde vragen komen. Het is de vraag of het een verstandige keuze was. Inhoudelijk heeft hij maar één vraag en die gaat over wat door inspreker aan de orde is geweest, over de privacy. Hij heeft gevraagd waar het verschil van inzicht over gaat. Die gaat over de vraag of een verandering van het bestemmingsplan ook een verschuiving in het privacy-aspect met zich mee zou brengen. Dat privacy door

een verandering zou verbeteren. Dat is nogal discutabel of dat zo is, dus daarom wil hij dat graag aan de wethouder vragen. Maar hij wil ook zijn perspectief mee geven, zoals de PvdA ernaar kijkt. Men woont in een best wel druk, bijna verstedelijkt gebied. Privacy is natuurlijk relatief. Wat de afstanden betreft, gaat het wel om een verslechtering t.o.v. de huidige situatie, maar als men dat onacceptabel zou vinden, zouden bijna de halve Vinexwijken afgeschreven worden, want daar zijn die afstanden echt niet heel anders. Dank u wel.

Beantwoording college

Wethouder Arends hoort veel complimenten voor 3B Wonen voor dit plan om oude woningen nieuw te gaan bouwen, zodat zij een slag maken in de duurzaamheid, maar ook in het type woningen wat aanspreekt en wat past bij de vraag in die wijk. Want daar gaat het vanavond over. Het gaat over 43 woningen met 2 verschillende typen, gezinswoningen en beneden/bovenwoningen, waar ook behoefte aan is. De insprekers hebben het vooral over privacy gehad. Terecht dat de commissie daar vragen over stelt, want het is natuurlijk een discussie, de privacy. Want er gebeurt iets in dat gebied, wat anders is dan wat er nu is. D66 vraagt of een betere inpassing mogelijk is. Ja, dat zou natuurlijk kunnen. De bouwvolumes zouden kleiner gemaakt kunnen worden. Alleen dan zijn het geen courante woningen. De grootte van de huidige woningen sluit niet aan bij de vraag die bewoners nu hebben. Daarom geeft 3B Wonen in hun plan een iets groter volume aan. Dat doet iets in de afstand naar de bewoners aan de andere kant. De afwegingen m.b.t. privacy zijn zorgvuldig gemaakt, want aan de ene kant wil men iets nieuws, maar aan de andere kant moet het goed passen, zodat anderen qua privacy geen nadeel hebben. Een aantal aanpassingen is te zien. De balkons zijn genoemd. Bovenwoningen hebben balkons, hiervan zijn er 2 naar de zijkant geplaatst, dus daar is rekening mee gehouden. Bij de andere balkons komt er een balustrade, waar men niet doorheen kan kijken als men zit. Er wordt daarbij dus rekening gehouden met de privacy van degene, die aan de andere kant woont. Ook met de afstand wordt rekening gehouden. Als men kijkt naar andere wijken of bestaande nieuwbouw: wat is dan aanvaardbaar? De ene vindt 10 meter aanvaardbaar en de andere 30. Het college vindt, het hele plan ziende als inbreidlocatie en met behoud van hetzelfde aantal woningen in het sociale segment, dit aanvaardbaar. Maar het is aan de raad om andere bouwvolumes te willen, maar dan loopt men wel het risico van incurante woningen. Zou het dan dichter aan de weg kunnen? Er wordt 0,9 meter genomen, maar dat is al aangepast naar 0,5 meter. Het groene straatbeeld is een afweging geweest om de woningen iets verder van de weg af te zetten, zodat er een groengebied tussen gelegd kan worden, waardoor ook het straatbeeld er beter uit gaat zien. Dat is de afweging daarvoor geweest. Aanvankelijk was het 0,9 meter, maar dat wordt nu 0,5 meter bij de nieuwe woningen. Dat neemt niet weg dat de achterkant, de tuin, kleiner wordt en dat het dichter bij de andere woningen komt. Over de beeldvormende avond, ja, daar is over gesproken. Terecht wordt gezegd, dat dat aan de raad is om daar een beeldvormende avond over te willen. Als een grote ontwikkeling, waarbij veel veranderingen zijn, zoals meerder woningen of andere bouwhoogten, dan wordt dat ter consult gegeven of er wordt een beeldvormende avond belegd. Dit betreft op zich een reguliere ontwikkeling op vraag van 3B Wonen. Het college heeft het op deze manier aan de raad gegeven. De heer Blonk vraagt of hij de wethouder een toezegging kan ontlokken: als er nieuwe bestemmingsplannen komen, worden ze sowieso bij de agendacommissie voorgelegd om te bepalen of er wel of niet beeldvorming gedaan moet worden. Het is voor raadsleden en de agendacommissie lastig om te weten wanneer er weer een nieuw bestemmingsplan komt. Hij vraagt van de wethouder of het college bij een nieuw bestemmingsplan dit actief wil melden bij de griffie, zodat het in de agendacommissie besproken kan worden. Dat lijkt hem een goede afspraak. Wethouder Arends zegt dat hier eerder over gesproken is. Er wordt een afweging daarop gemaakt. De wethouder heeft ook eerder aangegeven wat de afweging is. Natuurlijk maakt het college besluiten, dat is gewoon openbaar, die kan men ook zien, m.b.t. besluiten, voornemens, ontwerpplannen. Dan kan gevraagd worden om dat te agenderen. Bij elke fase in het bestemmingsplan komt het naar de raad toe. Dat is bij deze ook gebeurd: het voorontwerp, alle aanleidingen daartoe. Dus in die zin heeft de raad alle gelegenheid om iets te agenderen. Het college heeft in een eerdere fase gezegd, wat ook te zien is bij een andere ontwikkeling in het centrum van Berkel en Rodenrijs, dat het college het eerder bij de commissie legt, omdat het een grootschalige verandering is. Dan neemt het college de commissie graag mee in een eerdere fase, om consult, om te proeven hoe de commissie erin staat. Het is niet de bedoeling, en die toezegging gaat de wethouder ook niet doen, om bij elk bestemmingsplan actief te melden, want in feite komt het naar de raad toe. De heer Dieleman helpt de wethouder; er is een motie aangenomen door deze raad. De motie vreemd aan de orde 'de raad stelt de kaders'. Daarvan heeft de wethouder nog geen uitwerking naar de raad gestuurd. Men gaat nog in gesprek over de vraag op welke manier men dat gaat doen, de raad in een voortijdig stadium betrekken. Wat hem betreft, neemt de wethouder de suggestie van de heer Blonk mee in de uitwerking van die motie. Men komt nog met elkaar af te spreken. Wethouder Arends geeft aan, dat dit klopt, maar om nu hier een toezegging te doen dat het college dat altijd doet, dat vindt zij niet juist. Maar wel om mee te nemen als gedachtegang. Eerder is dat bij andere ontwikkelingen ook al genoemd, dat er een goede afweging moet komen om dat in een eerder stadium mee te nemen naar de commissie.

Dan de nokhoogte. Het is dezelfde nokhoogte als de gezinswoningen. Het is niet dat ze hoger of lager worden; het is dezelfde hoogte. Dan de bomen, of ze gekapt worden. Ja, er worden wel bomen gekapt, maar er wordt zoveel mogelijk behouden. Voor de bomen die niet behouden kunnen worden, is er de plicht om ze terug te plaatsen. Dat gaat ook gedaan worden. Daarnaast worden er extra bomen toegevoegd. Er komt eigenlijk een verrijking van het groen rondom deze ontwikkeling. Over het afval. Dat is precies een bespreekstuk wat volgende maand naar de raad toekomt, om daar de kaders voor aan te geven en om daar besluiten over te nemen. Voor dit is het lastig om daar een antwoord op te geven, want het is echt straks aan de raad welk afwegingskader vast gesteld gaat worden voor het afvalbeleid hier in de gemeente Lansingerland. De laatste vraag van L3B heeft de wethouder niet goed gehoord. Mogelijk kan de heer Blonk die straks nog even herhalen, maar die kon ze niet meer zo snel opschrijven. Dan nog een vraag over de duurzaamheidsparagraaf. De wethouder kon hem niet zo snel vinden, maar ze gaat er even naar kijken, of het mogelijk is om het aan te passen, zoals mevrouw Citterbartova dat heeft verwoord. Mevrouw Citterbartova merkt op, dat het een makkelijke aanpassing is. Ze stuurt het even via de griffie toe. Wethouder Arends bedankt haar hiervoor. Dan heeft ze hierbij geen toezegging gedaan. Ze heeft alle vragen beantwoord. De heer Blonk herhaalt zijn vraag. Het gaat over het volgende. Zijn voorstel is: verplaats de 3 beneden/bovenwoningen nummers 11, 12 en 13 naar de dwars op de Wilhelminastraat staande blok 6 aan de Coornwinderlaan, direct naast de daar al geplande andere beneden/bovenwoningen 4, 5 en 6. L3B zou daar heel gecharmeerd van zijn. Wat vindt de wethouder van die oplossing? Wethouder Arends geeft aan, dat met het verplaatsen van het blok ook de privacy verplaatst wordt. De klachten, dat de uitkijk nu op 57 ligt, dan ligt het straks op 58 of net andersom. Het privacyprobleem wordt als het ware verplaatst. Het probleem is zo ver mogelijk terug gebracht en het college vindt dit aanvaardbaar. De heer De Groot vindt dat zijn vraag hiermee niet beantwoord is, want zijn vraag gaat namelijk over dit punt. Over het verschil van inzicht daarin. Inspreker betoogt dat het privacyprobleem verbetert. Vindt de wethouder dat ook? Zij vinden dat het verbetert. Wethouder Arends zegt dat het college daar geen verbetering in ziet, omdat het gebouw verplaatst wordt en dat een ander dan last krijgt van hetzelfde. Het verplaatst zich dan naar 56 of 58 of net andersom, dat weet ze zo niet. De heer Alsemgeest neemt aan, dat een stedenbouwkundige naar dit plan gekeken heeft. Wie zijn raadsleden dan om te zeggen dat de bebo-woningen ergens anders geplaatst moeten worden. De heer Blonk merkt op, dat raadsleden daarvoor zijn. De heer Alsemgeest had nog gevraagd naar het plaatje van de bebo-woningen, want dat zat niet bij de stukken. Wethouder Arends denkt dat het goed is als die vraag aan 3B Wonen gesteld wordt. Of ze de stukken kunnen voorzien van een plaatje. De wethouder kan dat niet overhandigen. Dank u wel.

Tweede termijn

De heer Van der Stad zegt dat de wethouder stelt dat de realisatie van courante woningen bij een lager volume lastig is. Hij is benieuwd of de wethouder daar nog verder over wil uitweiden. Waaruit blijkt dat namelijk? Hij mist de afweging die blijikbaar is gemaakt.

De heer Machielse had niet verwacht dat voorgaande spreker het zo kort zou houden, dus hij is even verbaasd. Dank, wethouder, voor de beantwoording van de vragen. Het is helder. De VVD ziet hier een inpassingsvraagstuk en dan is het altijd de vraag waar goed of slecht aan gedaan wordt. Het kan nooit 100% passend gemaakt worden, maar gegeven de overwegingen op het gebied van duurzaamheid, vernieuwing en ook het terugplaatsen van evenveel woningen, want aan die knop kan ook nog gedraaid worden, is de VVD van mening dat het plan zo vastgesteld kan worden. Dank u wel.

De heer Van Harn kan ook instemmen met dit plan. Maar hij was wel verbaasd over het antwoord van de wethouder, dat de raad naar 3B Wonen moet om de stukken compleet te krijgen. De heer Machielse vraagt of de heer Van Harn bij de griffie gevraagd heeft om de stukken, de tekeningen. De heer Van Harn heeft dat niet. Dat was het.

De heer Alsemgeest komt eerst nog even terug op de opmerking van de heer Blonk. Hij denkt dat de raad kaderstellend is en dat de raad over de wat-vraag gaat en niet over hoe. Over hoe het eruit moet komen te zien gaan andere mensen. Dat de raad het er wel of niet mee eens is, mag natuurlijk. De heer Blonk heeft het over het bestemmingsplan en de bouwvlakken in het bestemmingsplan. Daar heeft hij het over en dat is een bevoegdheid van de raad. Daar moet een raadslid een oordeel over hebben en daar is de commissie nu mee bezig. De heer Alsemgeest vindt dat de raad er een oordeel over moet hebben, maar raadsleden moeten niet denken dat ze dingen kunnen gaan verplaatsen binnen dat bestemmingsplan en dat ze het dan beter weten dan de stedenbouwkundigen. De heer Blonk zegt dat raadsleden dat juist wel kunnen. Dat is juist de essentie van de bevoegdheden van de raad, het vast stellen van het bestemmingsplan. Er zijn zat voorbeelden waarbij dat gebeurt is door de raad. De heer Alsemgeest merkt op, dat het toch niet gebeurt. WIJ vindt het een prachtig plan en gaat er gewoon mee instemmen.

De heer Hofman heeft geen verder commentaar. Het mag als hamerstuk door naar de raad.

De heer Blonk is nog niet zo overtuigd van het geheel. Hij wil met zijn fractie nog even nadenken over die privacy-afweging, over verplaatsing van de voorgevel. Hij kan daarom niet zeggen dat L3B akkoord gaat met het voorstel. L3B wil het als bespreekstuk in de raad brengen. Mogelijk komt er een amendement, maar dat weet hij nog niet. Het kan wel, het kan niet, dat wil hij nog even open houden.

Voor mevrouw Citterbartova is het een hamerstuk. Dank u wel.

De heer De Groot kan op basis van de mondelinge argumenten geen oordeel hebben of problemen nou groter of kleiner worden, dus hij moet erop vertrouwen dat het college dat goed uitgezocht heeft. Wat hij wel wil mee geven aan de wethouder, is dat de PvdA vindt dat deze ontwikkeling eigenlijk helemaal niet zo klein is in een dorp als Berkel. De inschatting of het belangrijk is of niet, is een andere. De boodschap 'dat had u kunnen zien bij de stukken van het college' vindt de PvdA wel erg zuinig voor een ontwikkeling die best wel belangrijk is en ook goed is, maar wat de PvdA betreft, had het college de commissie er actief bij kunnen betrekken. Dat de conclusie van de PvdA correct is, blijkt uit het feit dat er twijfels zijn en dat er veel insprekers zijn. Als het alleen een stuk is waar alleen maar 'ja' tegen gezegd kan worden, dan heeft de wethouder gelijk, maar daar lijkt het toch niet echt op. Dank u.

Wethouder Arends heeft nog de vraag van D66, wat het maakt dat het incourant is. Wat zijn de redenen daarvoor? Dat heeft vooral met grondoppervlakte te maken. Wat er nu staat is 70m². Bij de inspraak van 3B Wonen was het ook te horen; dit gaat naar 90m². Dat is nog een stuk kleiner dan een koopwoning in een dorp als Berkel en Rodenrijs. Als men ervoor wil kiezen om het bouwvolume kleiner te maken, dan worden daarmee incourante woningen gecreëerd. Dus kleine woningen, waar op dit moment geen vraag naar is en waar ook de typologie op dit moment niet naar is. Dat is de afweging die de raad mag maken. Daarnaast wil ze richting de PvdA zeggen om zeker dat advies mee te nemen. Het is zeker een belangrijke ontwikkeling, dat is het ook. Zeker ook voor de vraag in die wijk en ook de vraag om te ontwikkelen naar nieuwe woningen. Dus in die zin zijn ze het eens. Wanneer wat naar de raad, daar is eerder over gesproken rondom die motie. En de vraag van de heer Blonk daarin mee te nemen. Dank u wel.

De voorzitter hoort veel 'hamerstuk', maar de heer Blonk beraadt zich nog op een amendement. Ze constateert, dat het voorstel als bespreekstuk behandeld kan worden in de raad.

De voorzitter brengt nu agendapunt 6a in behandeling.

7a. Actualiteiten uit het college

De voorzitter vraagt of er nog vragen zijn op hetgeen is toegezonden.

De heer Blonk wil ingaan op het stukje over het vliegveld. Het gaat over de actualiteit betreffende het vliegveld n.a.v. een hoorzitting in de Tweede Kamer van de commissie Infrastructuur en Waterstaat, van vorige week, met politie, helikopters. De heer Kampinga merkt op, dat het een ronde-tafelbijeenkomst was. De heer Blonk vult aan, dat het ook om het Erasmus Medisch Centrum ging, de ANWB over de traumahelikopter en de heer Steven van der Kleij van het vliegveld. Het is bijna volledig gegaan over het splitsen van de geluidsruimte van maatschappelijk en commercieel vliegverkeer. Iedereen was het erover eens, dat de trauma- en politiehelikopters onbeperkt moeten vliegen. Daar is ook maatschappelijk draagvlak voor in deze raad. Tijdens die hoorzitting, die hij volledig heeft gevolgd, is het belang van de bewoners rondom het vliegveld nauwelijks aan bod gekomen. Dat belang moet alsnog bij de leden van de Tweede Kamer onder de aandacht worden gebracht. Compliment aan collega de heer Dieleman, dat hij een brief aan zijn Tweede Kamerfractie van de CU heeft geschreven over dit onderwerp. Iedereen mag zijn tekst gebruiken om naar andere fracties in de Tweede Kamer te sturen. Graag wil hij neerleggen wat deze commissie ervan vindt om hier in deze raadszaal een hoorzitting te houden en daarvoor leden van de vaste Tweede Kamercommissie Infrastructuur en Waterstaat uit te nodigen en vertegenwoordigers van bewonersorganisaties in Lansingerland, Schiedam, Rotterdam, Overschie, Rottemeren uit te nodigen. Het doel is om de Tweede Kamerleden uit eerste hand te informeren over de zorgen die de bewoners rond het vliegveld hebben. Dat is wat hij hier wil neerleggen. Hij is benieuwd wat de collegae hiervan vinden.

De heer Kampinga zegt dat de heer Remco Dijkstra, die nogal aangevallen werd door de vereniging tegen vliegtuigoverlast, heeft op zijn initiatief en onder zijn voorzitterschap een ronde tafelgesprek georganiseerd. Daar gaat het over. Daar zijn alle partijen tot en met de ANWB bij uitgenodigd. Er gebeurt van alles op zo'n vliegveld, ook bij transplantaties. Iedereen meldde dat er geen beperking moest komen voor deze helikopters. Dat is in alle openheid besproken en vastgesteld richting de nieuwe regelgeving. Dat is de wens van partijen die het betreft. Nu stelt de heer Blonk iets aanvullends voor.

Prima. Dan gaat het over Lansingerland. Dan kunnen alle partijen die daarbij betrokken zijn uitgenodigd worden om een soort hoorzitting te doen. Stelt de heer Blonk dat voor? De heer Blonk dacht dat hij heel duidelijk was geweest. De voorzitter heeft hem horen vragen of er een hoorzitting georganiseerd kan worden. De heer Blonk vult aan, dat dat aspect nauwelijks aan bod was gekomen tijdens die hoorzitting. Iedereen weet heel duidelijk wat het vliegveld wil. Het vliegveld wil een onbeperkte geluidszone voor de trauma's. Daar hoeft men het niet over te hebben, daar is men het over eens. Maar de 25% die vrij komt willen ze gebruiken voor commerciële luchtvaart met het lawaai in de lengterichting van de baan. Daar gaat het om en dat is men vergeten. Daarom zegt hij, dat die Tweede Kamerleden dat ook moeten weten. Hij had niet alleen het idee, dat dat een beetje een ondergeschoven kindje is geweest tijdens die hoorzitting. De heer Kampinga zegt dat dat niet de doelstelling was van die hoorzitting.

De heer Jumelet zegt dat WIJ het initiatief van de heer Blonk steunt. Dit aspect kan niet genoeg onder de aandacht gebracht worden van degenen die erover gaan. WIJ ondersteunt het van harte.

De voorzitter wijst op de agendacommissie. Ze hoort de wens van de heer Blonk voor een hoorzitting. In de tussentijd hoort ze graag of de commissie het daar over eens is, dat er een hoorzitting moet komen, want dan kan het in de agendacommissie kort gesloten worden. De heer Kampinga meldt dat de VVD voorstander van zo'n hoorzitting is. Hij vindt alleen, dat het niet afgezet moet worden tegen een ronde tafelgesprek. Voor de voorzitter is dit helder.

De heer Van der Stelt wil er even op kauwen. Het CDA staat in verbinding met de Tweede Kamerfractie. Het lijkt hem goed om het verder af te handelen via de route die de voorzitter voorstelt.

De heer Muis meldt dat het D66 Tweede Kamerlid nog niet zo heel lang geleden hier geweest is. Hij is volledig op de hoogte, maar een hoorzitting, daar is D66 natuurlijk ook voor.

De heer Dieleman vindt het op zich een goed idee. Hij zoekt nog wel een beetje naar het juiste moment om dit te doen. Hij kan het zich voorstellen dat de hoorzitting van vorige week aangegrepen wordt om hier iets mee te doen, een aantal fracties heeft dat gedaan door hun Kamerfractie te benaderen of sympathiserende Kamerleden. Moet er nu heel snel zo'n bijeenkomst georganiseerd worden? Of moet men afwachten waar de BRR de komende tijd mee komt? Men zit ook een beetje met de handen in het haar, omdat de adviezen van Schreinen niet blijken te kunnen. Hij wil het de agendacommissie mee geven in hun over het algemeen zeer wijze overwegingen, om even te zoeken wat het juiste moment is. Op stel en sprong? Of als het luchtvaartbesluit wat dichterbij komt? Of als de RTHA verder gaat met de MER? Dat is volgens hem het goede moment om het te doen en niet perse nu snel. De voorzitter geeft aan, dat hij ervan overtuigd kan zijn dat het op de agenda van de agendacommissie komt.

De heer De Groot ligt een beetje op dezelfde lijn als de CU. Hij twijfelt over de effectiviteit om het alleen n.a.v. dit punt te doen, terwijl er een groter vraagstuk voor ligt m.b.t. de luchthaven. Hij gaat overleggen en nadenken wat het meest effectief is voor Lansingerland.

Mevrouw Citterbartova laat het aan de wijsheid van de agendacommissie over. Op zich begrijpt ze de twijfel van de CU, maar aan de andere kant is het nu echt het moment om over het wel of niet scheiden van de geluidsruiimte te praten. Het is echt wel van belang om te laten zien hoe bewoners daar over denken. Men moet ervoor waken om niet het vliegtuig te missen.

De heer Blonk bedankt de commissie voor de reacties. Het is beslist niet zijn bedoeling om het er nu snel doorheen te jassen. Overleg is nodig, de manier, de tijdstippen. Hij begrijpt heel goed, dat daar strategisch naar gekeken moet worden. Maar het belang is dat bewoners gehoord moeten worden in het geheel en dat heeft hij jammer genoeg gemist vorige week. Dat was de aanleiding om dit te doen. Het zal besproken worden in de agendacommissie. Dank u wel.

De voorzitter geeft aan, dat de wethouders verder niets te melden hebben.

7b. Actualiteiten uit de commissie
Geen opmerkingen.

7c. Verbonden partijen
Geen opmerkingen.

8. Rondvraag en sluiting
Mevrouw Citterbartova zocht naar een manier om de wethouder te verleiden om iets te komen vertellen over het regioakkoord en daarom heeft ze het in de vorm van een vraag gegoten. Er is uitgebreid over

gesproken, over de gedachten over sociale woningbouw. De wethouder heeft toen verteld over de relatief moeilijke gang van zaken in de onderhandelingen in het samenwerkingsverband. Maar nu is er een akkoord. Ze heeft het gelezen. Ze dacht dat ze hetzelfde aanbod zag als wat de gemeente eerst heeft gedaan. Bij het aanbod van Lansingerland staat dat het een prima aanbod is, maar nog heel ver weg van het aanbod wat gewild zou zijn in het kader van het meer evenwichtscenario. Daar is over gesproken. Lansingerland biedt 1.020 woningen toe te voegen in 2029. Maar er staat een aantal omstandigheden, die bijna gezien kunnen worden als voorwaarden voor het welslagen van het vol maken van dit aantal, van die 1.020. Gestreefd wordt naar een percentage van 20% sociale woningbouw, maar men weet dat het nu al niet lukt. Het zit telkens onder die percentages. Ze vroeg zich af op welke manier daar nu handen en voeten aan gegeven wordt. Wat is het plan van aanpak van de wethouder? In de brief staat niets anders dan dat gewacht wordt op de reactie van de provincie. Als de provincie het prima vindt, dan kan iedereen door met de woningbouwprojecten. Ze wil de actualiteit van de wethouder horen en weten wat haar volgende concrete stappen zijn.

Wethouder Arends zegt dat het klopt. Vorige week is het regioakkoord getekend met 14 gemeenten, woningcorporaties en de provincie. Samen gevat worden er tot 2029 tussen de 5.750 en 7.000 woningen gebouwd, waarvan 770 tot 1.020 sociale woningen. In het bod is te lezen dat Lansingerland de gemeente is met de meeste toevoegingen van sociaal. Geen enkele andere gemeente. Dus Lansingerland doet de meeste toevoegingen van sociaal. Mevrouw Citterbartova noemt daar de kanttekening bij, dat Lansingerland ook het meest achter stond. Wethouder Arends geeft aan, dat in het bod ongelooflijk veel toegevoegd gaat worden. Er is een plan neergelegd, wat realistisch is, wat haalbaar is in ieder geval tot 2029. Welke plannen zijn er? Wanneer gaat men beginnen? Daar liggen natuurlijk al heel veel plannen die nu gaande zijn. En er zijn plannen in aanmaak. Dan is er nog een deel wat nog ontwikkeld moet worden. Als ze even de opsomming mag doen: er worden 220 woningen in Westpolder Bolwerk, locatie Hordijk, notaris Kruijtsstraat, Juliana Bernhardlaan, Rodenrijsesoom gemaakt. Daar is men nu mee bezig. Ongeveer 100 woningen komen op inbreidlocaties. De locatie Hergerborch, maar ook in Parkzoom IV. Dan zitten er zo'n 450 woningen in de plannen sociaal, wat op Wilderszijde komt. Dat is 20% van het totaal aan 2400 woningen, maar daar moeten nog definitieve afspraken over gemaakt worden. Maar deze zijn samen 770 woningen. Dat zijn harde cijfers, die al in de plannen zitten. In het coalitieakkoord wordt gestreefd naar tussen de 4.000 en 7.000. Hiervan dus die 5.750 in de huidige woningplannen met die 770 sociaal. Dan is er nog een rest. Alles bij elkaar opgeteld betekent dat nog dat er nog 1.250 te ontwikkelen woningen zijn met de ambitie van groeien naar 75.000 inwoners. Hierbij uitgaand van 20% sociaal. Dat zijn dus 250 sociale huurwoningen, die daar nog bij gaan komen. Dan komt men op die 1.020. Er zijn plannen in uitvoering. Er zijn plannen waar een start mee wordt gemaakt o.a. op Wilderszijde. En dan zijn er nog voornemens om nieuwe plannen of ontwikkelingen te gaan maken op inbreidlocaties of mogelijk andere plekken, waar de raad op een gegeven moment een keuze in gaat maken. Dank u.

De voorzitter dankt aanwezigen voor ieders inbreng. Niets meer aan de orde zijnde, sluit zij de vergadering om 22.55 uur. Wel thuis.

Verslag opgesteld door Marianne Jansen, Lothassa Secretarie, met behulp van geluidsopname.

AGENDEREN BESPREEKPUNT COMMISSIE

Registratienummer : (In te vullen door de raadsgriffie)	
De commissie Ruimte in vergadering bijeen d.d. 12 maart 2019	
Onderwerp: Het bouwen van woningen in Bleiswijk is urgent omdat oudere en jongere bewoners anders naar elders zullen vertrekken.	
Reden om onderwerp op agenda te plaatsen: Het bouwen van woningen in Bleiswijk is urgent omdat oudere en jongere bewoners anders naar elders zullen vertrekken. Nu het plan de eilanden, ca. 35 woningen, als onderdeel van De Tuinen in Bleiswijk is voltooid en de oplevering van de 34 appartementen aan de Rembrandtlaan over enkele maanden een feit zal zijn is het wachten op nieuwbouw ontwikkelingen in de woonkern Bleiswijk. - Als voorbeeld van de grote vraag naar seniorenwoningen noemen wij de 34 appartementen “De tuin van Rembrandt” waar tijdens de inschrijffase bijna negen keer zoveel geïnteresseerden waren dan dat er appartementen werden aangeboden. - Bijna wekelijks zijn er ingezonden brieven in de plaatselijke bladen waarin dringend aandacht wordt gevraagd voor het bouwen van seniorenwoningen. - Ouders maken zich zorgen dat hun volwassen kinderen naar elders vertrekken omdat er voor hen geen betaalbare woningen zijn in Bleiswijk. - Het is van groot belang voor: scholen, sportverenigingen, kerkgenootschappen en het sociale leven dat jonge gezinnen zich kunnen vestigen in Bleiswijk. Gebeurt dat niet tijdig dan zal dat ten koste gaan van de nu nog bloeiende verenigingen, scholen en kerkgenootschappen. In Bergschenhoek en Berkel en Rodenrijs wordt de komende jaren nog volop gebouwd. Bleiswijk is dus de enige kern die op “slot” komt te staan. Tenzij wij snel plannen ontwikkelen. In het verleden werden nieuwe grondexploitaties niet toegestaan vanwege de moeilijke woningmarkt. Maar dit argument is in de huidige woningmarkt niet meer valide. De CDA fractie heeft recentelijk vragen gesteld aan het College over locaties in Bleiswijk die dringend vragen om bebouwd te worden. We noemen het gebied tussen de Langevaart en de Korenmolenweg en tussen de Lijsterlaan en Merenweg. Het antwoord daarop was als volgt: <i>De locaties Langevaart en Merenweg worden in de Structuurvisie Lansingerland aangemerkt als Nieuw Stedelijk Gebied. Wij zijn dus op de hoogte van de mogelijkheden voor woningbouw. Voordat deze locaties of een van deze locaties in ontwikkeling kunnen worden gebracht moet worden onderzocht welke voorwaarden wij daaraan verbinden. Daarvoor is onderzoek nodig. De onderzoeksvraag wordt opgenomen in de Kadernota zodat deze kan worden betrokken in een afweging van wensen en prioriteiten.</i> Constatering: Vele jaren reeds liggen deze stukken grond gereed om bebouwd te worden maar zo te lezen hoeven we hier op korte termijn niet te verwachten dat de gemeente initiatief neemt zodat er gebouwd gaat worden. De tweede vraag : Kunt u ons aangeven wat de actuele stand van zaken is met betrekking tot het ontwikkelen en realiseren van kleine woningbouw projecten in de woonkern Bleiswijk? <i>Antwoord: Voor de Dorpsstraat en directe omgeving zijn we met drie initiatiefnemers in overleg over projecten gericht op ouderen (zorg- en seniorenwoningen) en kleinere appartementen. In totaal gaat het om ongeveer 70 woningen. Over enkele andere (herontwikkeling) locaties worden verkennende gesprekken gevoerd.</i>	

Te bespreken in commissie:

Graag willen wij tijdens een bespreking in de commissie Ruimte van 12 maart 2019 met de raadsfracties en het College spreken over de noodzaak om op korte termijn bouwplannen te realiseren in de woonkern Bleiswijk waarin seniorenwoningen en woningen voor jonge gezinnen prioriteit krijgen.

Daarnaast horen we graag van het College welke belemmeringen er zijn om op zeer korte termijn (voor het einde van het kalenderjaar) concrete plannen te ontwikkelen.

Graag ook een toelichting van het College op de door haar genoemde 70 woningen in de Dorpsstraat en directe omgeving.

Charles van Harn
Hans van der Stelt

CDA fractie
18 februari 2019

Raadsvoorstel

Datum Raad
28 maart 2019

Portefeuillehouder
Simon Fortuyn

Registratienummer
BR1800105

Onderwerp
Kaders Afvalbeleid

Gevraagde beslissing

De kaders Afvalbeleid zoals vastgelegd in T19.00011 vast te stellen.

Samenvatting

In Lansingerland heeft een inwoner op dit moment gemiddeld per jaar nog ruim 200 kilogram ongescheiden restafval. Er is een landelijke doelstelling op het gebied van huishoudelijk afval, ook wel VANG (Van Afval Naar Grondstof)-doelstelling genoemd. De doelstelling is om in 2020 nog 100 kilogram ongescheiden restafval per inwoner te hebben en een recyclingpercentage van 75%. De VANG-doelstelling voor 2025 is om jaarlijks nog maar 30 kilogram ongescheiden restafval per inwoner te behalen.

In 2018 rondde de Rekenkamer haar onderzoek naar het Afvalbeleid en de Afvalstoffenheffing in Lansingerland af. De Rekenkamer deed diverse aanbevelingen en uitspraken. In relatie tot de nieuw te stellen kaders is één van de belangrijke uitspraken dat de Rekenkamer het huidige Afvalbeleid van de gemeente bestempelt als “weinig ambitieus”. Volgens de Rekenkamer moet het ambitieniveau voor een gemeente als Lansingerland een stuk omhoog.

Door de voorgestelde kaders vast te stellen gaat Lansingerland voor een passend en haalbaar ambitieniveau. Dit past bij het type en de grootte van onze gemeente en heeft ook oog voor de toekomst en toekomstige ontwikkelingen.

Kwaliteit van het gescheiden afval is essentieel om ervoor te zorgen, dat het ook daadwerkelijk gerecycled kan worden. De inzet op kwaliteit naast kwantiteit is daarom nodig.

Door vast te houden aan een voor Lansingerland realistisch tijdpad, hebben we voldoende ruimte voor een gedegen communicatie- en participatietraject.

Bij het maken van de keuzes in de uitvoering houden we rekening met toekomstige (technische) ontwikkelingen. Indien de mogelijkheid zich voordoet, kunnen we makkelijk op ontwikkelingen inspringen. Deze technologische ontwikkelingen dragen in de toekomst bij tot het makkelijker halen van de doelstelling voor reductie van het restafval.

Met de gekozen kaders wordt de inzameling van het afval niet duurder voor de inwoners.

Financiële consequenties

Aan het stellen van de kaders zijn geen financiële consequenties verbonden.

Verdere procedure

Na akkoord op het Raadsbesluit werkt het college het Uitvoeringsplan uit. Na vaststelling van het Uitvoeringsplan door het college sturen we dit ter informatie aan de Raad.

Voor de benodigde investering(-en) werkt het college een investeringsaanvraag uit en legt deze ter besluitvorming voor aan de Raad. Naar verwachting is dit in het derde kwartaal van 2019. Na akkoord op de investeringsaanvraag starten we met de implementatie van het nieuwe Afvalbeleid.

Juridische aspecten

Niet van toepassing.

Extern draagvlak/burgerparticipatie

Bij de kaderstelling voor het Afvalbeleid is geen sprake van burgerparticipatie. Dit doen we later in het proces bij het opstellen van het Uitvoeringsplan en het maken van scenariokeuzes én keuzes binnen het scenario. Bij delen hiervan betrekken we alle inwoners. Op onderdelen betrekken we specifieke doelgroepen. Afhankelijk van de te maken keuzes valt hier te denken aan minder validen, mensen met medische indicatie die incontinentiemateriaal gebruiken en (grote) gezinnen vanwege de hoeveelheid luiers.

Duurzaamheid

De mix van de kaders draagt bij aan het vergroten van de duurzaamheid op het gebied van de afvalinzameling en -verwerking. Het ambitieniveau voor de reductie van het restafval gaat omhoog. In de toekomst gaat minder restafval naar de verbrandingsinstallatie en worden er meer grondstoffen ter recycling aangeboden.

Bijlagen

Bijlage 1: Raadsbrief Kaders Afvalbeleid (U19.00716)

Bijlage 2: Kaders Afvalbeleid (T19.00011)

Toelichting

Zie bijlage.

Raadsbesluit

Datum Raad
28 maart 2019
Registratienummer
BR1800105

Onderwerp
Kaders Afvalbeleid

De raad van de gemeente Lansingerland;
gelezen het bijgaande voorstel

Overwegende dat

- de Raad met de voorgelegde kaders invulling geeft aan de aanbeveling van de Rekenkamer om te kiezen voor een hoger ambitieniveau op het gebied van afvalscheiding bij de inwoners
- het college deze kaders gebruikt om het Uitvoeringsplan uit te werken.

Gelet op

- Wet Milieubeheer;
- Landelijke VANG-doelstelling;
- Rekenkamerrapport “Scheidend Vermogen”;
- Duurzaamheidsvisie “Lansingerland Duurzaam” (T18.08535).

Besluit(en)

De kaders Afvalbeleid zoals vastgelegd in T19.00011 vast te stellen.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 28 maart 2019,

de griffier,

drs. Marijke Walhout

Leden van de Gemeenteraad

Kwaliteitsbeheer openbare ruimte

Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs

Nadere informatie

Marieke de Wit

Telefoon

14 010

E-mail

info@lansingerland.nl

Fax

(010) 800 40 01

Datum 21 februari 2019
Ons kenmerk U19.00716

Onderwerp Raadsvoorstel “Kaders Afvalbeleid”

Geachte leden van de Gemeenteraad,

Tijdens de beeldvormende avond van 12 december 2018 presenteerden wij u de relevante thema's en ontwikkelingen rond het onderwerp afval. Op basis hiervan leggen wij u hierbij het Raadsvoorstel “Kaders Afvalbeleid” voor.

Kaders

De voorgestelde kaders geven invulling aan de oproep van onder andere de Rekenkamer om ons ambitieniveau voor de reductie van het restafval omhoog te brengen. Met deze kaders committeren wij ons aan de landelijke VANG-doelstelling. Daarbij kiezen wij voor een voor Lansingerland realistisch tijdpad, zodat er voldoende ruimte is voor participatie door en communicatie met onze inwoners. Binnen de kaders blijft er voldoende ruimte om in de toekomst in te spelen op (technologische) ontwikkelingen. Onderdeel van de kaders is een evaluatie van deze ontwikkelingen na twee jaar.

Met een vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Lansingerland

Lucas Vokurka
Secretaris

drs. Pieter van de Stadt
Burgemeester

Kaders Afvalbeleid
*Van afval scheiden naar grondstoffen
beheren? Gewoon Doen!*

Inhoud

1	Inleiding	3
2	Landelijke afvaldoelstellingen en ontwikkelingen	3
3	Huidige situatie Lansingerland	4
4	Kaders Afvalbeleid 2019-2022	5

1 Inleiding

In dit document vindt u de kaders voor het Afvalbeleid 2019-2022. Deze kaders zijn gebaseerd op de landelijke doelstellingen voor de scheiding van huishoudelijk afval, de huidige lokale situatie en de (te verwachten) landelijke en lokale ontwikkelingen op het gebied van huishoudelijk afval. Naast de uitgewerkte kaders vindt u over deze thema's in dit document een korte toelichting.

Gemeenten hebben de wettelijke zorgplicht (Wet milieubeheer) voor de (gescheiden) inzameling van huishoudelijk afval en zijn daarmee verantwoordelijk voor het gemeentelijk afvalbeheer. Waar in het verleden de nadruk lag op het inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval, verschuift deze focus steeds meer naar het beheren van de vrijgekomen grondstoffen. De komende decennia worden veel grondstoffen schaarser. De prijzen komen ook verder onder druk te staan en de druk op ons milieu neemt toe. We willen de effecten van klimaatverandering beheersen. Dit, zodat we ook in de toekomst welvarend en gezond kunnen blijven leven. Om dit te bereiken is het nodig dat overheden, inwoners en bedrijven op een verantwoorde manier omgaan met natuurlijke hulpbronnen die ons grondstoffen, water en energie leveren. Er is nog grote winst te behalen in het (her-)gebruik van grondstoffen, onder andere door het beter en slimmer inzamelen en recyclen van huishoudelijk afval.

In Nederland zijn we al goed op weg met het scheiden van afval; de milieudruk moet echter nog verder omlaag. Lansingerland kan daaraan bijdragen door de hoeveelheid afval te verminderen en afval niet langer als een restproduct maar als waardevolle grondstof te zien. Om dit te bereiken is actie nodig. De gemeente kan en moet hier op lokaal niveau een duidelijke rol in spelen vanuit haar maatschappelijke voorbeeldfunctie en vanuit haar wettelijke zorgplicht voor de huishoudelijke afvalverwijdering.

De uitgewerkte kaders helpen de gemeente om haar verantwoordelijkheid en voorbeeldfunctie beter op te pakken. Vijf richtlijnen vormen samen de kaders waarmee de gemeente laat zien:

- haar ambitieniveau op de reductie van het restafval sterk te verhogen;
- ondanks de focus op de kwantiteit van het restafval, de kwaliteit van de grondstoffen niet uit het oog te verliezen;
- rekening te houden met de snelheid van ontwikkelingen in de wereld van het afval;
- de kosten voor de inwoners niet te laten stijgen.

2 Landelijke afvaldoelstellingen en ontwikkelingen

Landelijke doelstellingen op gebied van huishoudelijk afval

Sinds 2013 bestaat het Rijksprogramma Van Afval naar Grondstof, het "VANG-programma". Dit programma is opgesteld in een samenwerkingsverband tussen het Ministerie van Infrastructuur en Milieu, de VNG, de NVRD (Koninklijke Vereniging voor Afval en Reinigingsmanagement) en Rijkswaterstaat. Het heeft tot doel Nederlandse gemeenten te stimuleren om stappen te zetten op weg naar een circulaire economie. Naast afvalscheiding zijn afvalpreventie en het sluiten van grondstofketens belangrijke speerpunten. Het Rijk verwacht van gemeenten dat zij bijdragen aan het realiseren van deze doelstelling. Vooral nog is dit op vrijwillige basis. In het VANG-programma is, naast aandacht voor de rol van gemeenten, ook aandacht voor andere belangrijke ketenpartijen, zoals bijvoorbeeld de producenten.

Een van de doelstellingen van het VANG-programma is om samen met gemeenten tot 75% recycling van huishoudelijk afval te komen. De maximum hoeveelheid restafval per inwoner mag in 2020 nog maar 100 kilogram zijn, met verdere afname in de jaren daarna.

Het programma “VANG - Huishoudelijk Afval” is onderdeel van het VANG-programma. Om de doelstellingen te realiseren zet dit programma in op de volgende vier hoofdlijnen:

1. Gemeenten formuleren ambitieuze beleidsdoelen;
2. Gemeenten zijn in staat om werk te maken van de eigen beleidsdoelen;
3. Burgers zijn gemotiveerd bij te dragen aan afvalpreventie en afvalscheiding;
4. Ketenpartijen werken samen aan het sluiten van ketens.

De NVRD onderzocht in het kader van het programma VANG de stand van zaken rond de vaststelling en implementatie van het afval-/grondstoffenbeleid, en de mate waarin gemeenten op koers liggen om de VANG-doelstellingen te halen. De uitkomsten van dit onderzoek zijn 24 januari 2019 gepresenteerd in een bijeenkomst met bestuurders in Den Haag. Gemeenten blijken ambitieus te zijn, omarmen de landelijke doelstellingen en liggen op koers voor het verminderen van restafval. Dit wordt bevestigd door gepubliceerde CBS- cijfers van 2015 - 2017 waarin duidelijk een vermindering van het restafval waarneembaar is.

Uit het onderzoek blijkt ook dat negen op de tien gemeenten een vastgesteld afval- en/of grondstoffenbeleid(plan) (68%) hebben of met een plan bezig zijn (20%). Zeven op de tien gemeenten (69%) hebben een doelstelling gesteld ten aanzien van het percentage/aantal kilogrammen huishoudelijk afval dat gescheiden wordt ingezameld. Van de gemeenten die hun restafvaldoelstelling in kilogram uitdrukken, heeft ruim 80% als doelstelling de hoeveelheid restafval per inwoner naar 100 kilogram of minder terug te brengen.

Verbrandingsbelasting

In het belastingplan voor 2019 heeft de regering besloten om per 1 januari 2019 de Afvalstoffenbelasting fors te verhogen van € 13,21 naar € 31,39 per ton. Voor elke ton restafval moet een gemeente belasting afdragen. Hoe meer restafval, hoe meer belasting. Dit is een prikkel vanuit de Rijksoverheid om te komen tot een verdere reductie van de totale hoeveelheid restafval in Nederland.

Uitgaande van de hoeveelheid restafval in 2018 moet Lansingerland +/- € 345.000,- belasting afdragen per jaar.

3 Huidige situatie Lansingerland

Bestaand beleid

Het oude beleidsplan met de titel “Meer hergebruik en goedkoper” liep van 2014 tot en met 2018. De doelstellingen binnen dit plan waren als volgt:

Het doel is binnen de termijn van dit afvalbeheerplan, dus uiterlijk in 2018, een afvalscheidingspercentage van tenminste 55% te behalen, de kosten aanzienlijk omlaag te brengen en het serviceniveau minimaal op het huidige niveau te handhaven en waar mogelijk uit te breiden.

Het doel van de 55% afvalscheiding is in 2018 net behaald, het exacte percentage is 55%. De kosten daalden de afgelopen jaren aanzienlijk. Dit komt met name door de aanbesteding van de afval-inzameling. Het serviceniveau breidden wij uit door onder andere het plaatsen van diverse milieuparken en het een keer per week aan huis inzamelen van het PMD.

Rekenkameronderzoek

In november 2017 is tijdens de stemkastsessie in de Raad het onderwerp Afval als een van de hoogst scorende onderwerpen voor onderzoek naar voren geschoven. Op basis van deze score is besloten om een onderzoek door de Rekenkamer uit te laten voeren naar het Afvalbeleid en de Afvalstoffenheffing. De Rekenkamer startte in januari 2018 haar onderzoek. Op 21 juni 2018 publiceerde de Rekenkamer haar rapport “Scheidend Vermogen”. Op 28 juni 2018 presenteerde zij de uitkomsten in een Beeldvormende Avond voor de Raad.

Een van de hoofdconclusies van de Rekenkamer is als volgt:

Het beoogde scheidingspercentage (55% in 2018) is weinig ambitieus, doordat geen rekening is gehouden met de invloed van het aandeel hoogbouwoningen, de stijging van het afvalscheidingspercentage in vergelijkbare gemeenten en de aanscherping van de landelijke doelstelling.

Op 11 september 2018 is het rapport besproken in de Commissie en op 27 september 2018 behandeld in de Raad. De aanbeveling waarin de Rekenkamer voorschrijft hoe de gemeente haar nieuwe beleid vorm moet geven neemt de Raad niet over. De reden is dat de Raad op de hoogte is van het feit dat het college al bezig is met de voorbereidingen voor een nieuw Afvalbeleid.

Visie “Duurzaam Lansingerland”

Op 13 november gaf het college akkoord op de duurzaamheidsvisie van gemeente Lansingerland “Lansingerland Duurzaam” (T18.08535). In deze duurzaamheidsvisie is naast de thema's Klimaatadaptatie en Energietransitie het thema Circulaire Economie opgenomen. Onder dit thema valt het onderwerp Afval.

Op hoofdlijnen zijn de doelstellingen over het onderwerp afval in de duurzaamheidsvisie als volgt:

- 2018-2019 opstellen nieuw beleid;
- Ons nieuwe beleid is erop geënt om afvalscheiding door bewoners verder te faciliteren;
- We faciliteren en informeren bewoners en we hebben aandacht voor zowel de hoeveelheid afval (kwantiteit) als de zuiverheid van de afvalstromen (kwaliteit);
- Wij zetten maximaal in op circulariteit bij de herinrichting van het afvalbrengstation. We bieden mogelijkheden om zo goed mogelijk te scheiden, we creëren een rol voor educatie en kringloopwinkels en de gebruikte bouwmaterialen zijn zoveel mogelijk circulair;
- 2050 volledig circulair, dus 0 kilogram restafval.

Benchmark Huishoudelijk Afval 2017

De Benchmark Huishoudelijk Afval is een kennis-, netwerk- en managementinstrument. Door onderlinge vergelijking en uitwisseling van “best practices” biedt het gemeenten aanknopingspunten voor een effectiever en efficiënter afvalbeheer. De benchmark is een initiatief van NVRD en RWS Leefomgeving. De benchmark maakt onderscheid tussen 4 stedelijkheidsklassen waarin gemeenten zijn ingedeeld, klassen A tot en met D. Klasse A gemeenten zijn sterk verstedelijkt met tussen de 50 en 100% hoogbouw en klasse D zijn gemeenten met maximaal 19% hoogbouw. Gemeente Lansingerland zit in klasse D met een hoogbouwpercentage van 17%. De benchmark vergelijkt Lansingerland met andere gemeenten die een percentage hoogbouw van onder de 20% hebben.

In 2018 vond de benchmark met de cijfers over 2017 plaats. Uit de cijfers blijkt dat Lansingerland het ten opzichte van de gemeenten in dezelfde stedelijkheidsklasse slecht doet als het gaat om de resterende hoeveelheid huishoudelijk restafval. Met ruim 200 kilogram restafval per inwoner per jaar is Lansingerland van de deelnemende gemeenten de een na slechtst presterende gemeente. De best presterende gemeente had in 2017 per inwoner per jaar minder dan 40 kilogram restafval.

4 Kaders Afvalbeleid 2019-2022

We kiezen ervoor om diverse zeer relevante thema's op het gebied van afval met elkaar te verbinden. Deze gezamenlijke kaders vormen het nieuwe Afvalbeleid. Hieronder lichten we de kaders toe.

Uitwerking kaders:

1. We reduceren onze hoeveelheid afval voor het einde van 2022 tot 100 kilogram restafval gemiddeld per inwoner per jaar.

Hiermee wijken wij qua planning af van de VANG-doelstelling. Zie voor de redenen van deze afwijking punt 3 van de voorgestelde kaders.

De eerder genoemde VANG-doelstelling is om in 2020 nog maar 100 kilogram restafval per inwoner per jaar te hebben en in 2025 nog maar 30 kilogram per inwoner per jaar. Dit is een taakstellende doelstelling om gemeenten te stimuleren tot betere scheidingsresultaten te komen. Als meer dwingende stimulans is de verbrandingsbelasting op restafval verhoogd. Elke ton restafval kost de gemeente in 2019 € 32,12 belasting. De verwachting is dat deze belasting in de toekomst verder gaat stijgen.

2. De deadline voor het behalen van ons doel van 100 kilogram restafval per inwoner per jaar is 31-12-2022.

Door ons te richten op 100 kilogram restafval per inwoner per jaar in 2022, kiezen wij voor een haalbaar tijdspad. Hierdoor houden wij voldoende ruimte voor een goed voorbereide implementatie, participatie door en communicatie met onze inwoners. De deadline van eind 2022 zorgt ervoor dat wij in de planning en fasering voldoende tijd hebben om de inwoners te doordringen van de nut en noodzaak van afvalscheiding.

3. Naast kwantiteit hebben wij bij de keuzes die wij maken ook oog voor de kwaliteit van de in te zamelen grondstoffen.

Door niet alleen de focus op de kwantiteit te leggen, zorgen wij ervoor dat de grondstoffen die wij apart inzamelen ook daadwerkelijk voor recyclingdoeleinden worden ingezet. Wij sturen op de acceptatie bij de eindverwerkers van alle door ons aangeboden grondstoffen. In de communicatie besteden wij aandacht aan de redenen waarom wij van de inwoners vragen en verwachten dat zij de afvalstromen goed aanbieden in de juiste containers/zakken. Met de verwerkers evalueren wij periodiek de kwaliteit van ons aangeleverde materiaal.

4. Bij de keuzes die wij maken houden wij rekening met de te verwachten (technologische) ontwikkelingen op het gebied van afvalverwerking.

De ontwikkelingen in de wereld van het afval volgen elkaar in rap tempo op. Een aantal (technologische) ontwikkelingen zijn al aangekondigd en daarmee houden wij rekening bij de keuzes die wij maken in het Uitvoeringsplan (hierin leggen wij vast hoe we de vastgestelde kaders realiseren). Twee voorbeelden van technische ontwikkelingen zijn de ontwikkelingen op het gebied van nascheiding van restafval en de luierr recycling. Bij nascheiding is het al mogelijk om de plastics en de drankenkartons uit het restafval te scheiden. Er zijn diverse partijen bezig met het doorontwikkelingen van de nascheiding, zodat zij in de toekomst ook andere afvalfracties uit het restafval kunnen halen. De capaciteit voor het nascheiden van restafval is op dit moment beperkt. Diverse verwerkers werken aan uitbreiding van de capaciteit. Twee jaar na het vaststellen van de kaders voeren wij een evaluatie uit. Hierbij kijken wij specifiek naar de ontwikkelingen op het gebied van de techniek van en de capaciteit voor de nascheiding van huishoudelijk afval in Nederland.

Luierr recycling is in Nederland op dit moment nog zeer klein. De verwachting is dat diverse grote afvalverwerkers op korte termijn (binnen drie jaar) installaties bouwen voor de verwerking van luiers. Voor onze gemeente is dit een zeer relevante ontwikkeling, omdat wij veel jonge gezinnen in de gemeente hebben. Voor deze doelgroep willen wij ook op het gebied van afvalscheiding graag een aantrekkelijke gemeente zijn/blijven.

5. De doelstelling is om de kosten voor de afvalinzameling en -verwerking niet te laten stijgen.

Bij de keuzes die we maken in de uitvoering van het Afvalbeleid, is de doelstelling dat de veranderingen niet leiden tot een kostenstijging voor de inwoners.

Externe factoren zoals het stijgen van de verbrandingsbelasting voor huishoudelijk restafval of andere maatregelen vanuit de Rijksoverheid kunnen in de toekomst wel leiden tot een stijging van de kosten.

**FORMULIER BEANTWOORDING TECHNISCHE VRAGEN
TER VOORBEREIDING COMMISSIE BESPREKING**

Betreft commissie (<i>weghalen welke n.v.t. zijn</i>)	○ Ruimte dd 12 maart 2019
Nummer en naam agendapunt:	6a Kaders Afvalbeleid
Vraag van Jan Pieter Blonk, L3B	Pag. 5 – Visie “Duurzaam Lansingerland” – hoofdlijnen ➤ 1^e Gedachtestreepje: 2018-2019 opstellen nieuw beleid. Is dat een doelstelling? ➤ 2^e Gedachtestreepje: Wat wordt bedoeld met faciliteren? Kunt u het concreet maken? ➤ 5^e Gedachtestreepje: Kunt u de tussentijdse ambities aangeven in de periode 2022-2050, van gemiddeld 100 kg/jaar/per inwoner restafval naar 0?
Beantwoording:	Omdat de vraag bestaat uit 3 delen hebben we de antwoorden chronologisch genummerd: 1. Het is inderdaad een doelstelling om voor afval nieuw beleid op te stellen. Het vaststellen van de Kaders Afvalbeleid door de Raad is daarin een eerste stap. 2. Onder faciliteren verstaan wij het beschikbaar stellen van de juiste inzamelmiddelen die het mogelijk maken voor inwoners om het afval op een juiste wijze te scheiden. Daarnaast valt ook het juist en tijdig laten ledigen van de inzamelmiddelen onder het faciliteren. 3. Nee dat kunnen wij nog niet, dat is mede afhankelijk van het besluit van de Raad over de voorliggende Kaders Afvalbeleid. De ambities voor na 2022 worden later uitgewerkt.

**FORMULIER BEANTWOORDING TECHNISCHE VRAGEN
TER VOORBEREIDING COMMISSIE BESPREKING**

Betreft commissie	Ruimte d.d. 12 maart 2019
Nummer en naam agendapunt:	6.a Kaders Afvalbeleid
Vraag van	Hans van der Stelt (CDA)
Vraag:	De voorgelegde -deels tot uitgangspunten uitgewerkte- kaders beogen invulling te geven aan de aanbeveling van de Rekenkamer om te kiezen voor een hoger ambitieniveau op het gebied van afvalscheiding bij de inwoners. Vervolgens gebruikt het college deze kaders om het Uitvoeringsplan uit te werken. Technische vraag: Welk instrumenten heeft het college voor ogen om de voorgestelde (en deels tot uitgangspunten uitgewerkte) kaders te kunnen invullen?
Beantwoording:	Het college heeft nog geen keuzes gemaakt voor de inzet van specifieke instrumenten. Afhankelijk van de besluitvorming door de Raad over de voorgestelde kaders, stelt het college een Uitvoeringsplan op. Hierin worden de in te zetten instrumenten uitgewerkt.

OPLEGNOTITIE VAN DE GRIFFIE BIJ AGENDAPUNT KADERS AFVALBELEID

Beste fractievoorzitters en leden van de commissie Ruimte,

Graag vraag ik jullie aandacht voor het volgende.

Voor de vergadercyclus van maart heeft het college het onderwerp “Kaders afvalbeleid” geagendeerd. Met dit voorstel vraagt het college de raad akkoord te gaan met de geformuleerde kaders. Het college geeft aan na vaststelling van deze kaders door de raad, met een “Uitwerkingsplan” te komen. Dit ter informatie voor de raad. Ter informatie, omdat men aangeeft dat dit past binnen het principe: de raad gaat in zijn kaderstellende rol over het “wat”, het college gaat over het “hoe”. Tenslotte zou men nog naar de raad komen met een voorstel voor de financiële afhechting van het uitvoeringsplan.

Vanuit de griffie wil ik jullie duiden dat wij van mening zijn dat de raad in deze stappen niet voldoende zijn rol kan nemen als kader stellend en volks vertegenwoordigend orgaan.

Kaders stellen voor beleid gaat verder dan akkoord gaan met algemene uitgangspunten en een stip op de horizon. Een raadsvoorstel moet de raad voldoende houvast bieden om een goed politiek debat te voeren en te kunnen besluiten op basis van zorgvuldigheid, een goede belangenafweging en een deugdelijke motivering. Daar is een overzicht van benodigde middelen en de verwachte (financiële, maatschappelijke, personele, juridische) consequenties/neveneffecten voor nodig. Om de gemeenteraad van extra argumentatie en onderbouwing te voorzien zal er een overzicht moeten zijn van de argumenten (pro/contra) en eventuele alternatieven.

Deze onderdelen ontbreken in het voorstel. Die zijn wel aan de raad gepresenteerd in de beeldvormingsbijeenkomst van 12 december 2018. Daarin zijn de uitkomsten van onderzochte scenario's besproken en zijn instrumenten, effecten en kosten van verschillende varianten geschetst. *(Als bijlagen bij deze notitie zijn deze documenten voor jullie nog bijgevoegd.)*

Met de voorgestelde kaders wordt voorgesorteerd op een daarbij passend scenario (“uitvoeringsplan”). De directe koppeling met deze scenario's wordt in het voorliggend raadsvoorstel niet gemaakt. In de door het college voorgestelde procedure zou het aan het college zijn om met deze door de raad geaccordeerde algemene kaders zelf te besluiten over de daarbij passende (combinatie van) scenario's, zijnde het daarbij passende beleid.

Naar onze overtuiging valt het debat en de besluitvorming over scenario's/opties voor beleid wel degelijk nog onder het “wat” en daarmee binnen de kaderstellende rol van de raad. Om ook de volks vertegenwoordigende rol te kunnen invullen dient het politieke debat hierover in de openbare raadzaal plaats te vinden. Pas na besluitvorming hierover door de raad is het aan het college om de uitvoering daarvan ter hand te nemen en begint de fase van het “hoe”.

De voorgestelde procedure van het college lijkt ons ook niet efficiënt. Als er pas en slechts bespreking plaatsvindt aangaande de financiële afhechting van het ter kennisname gebrachte beleid, en op dat moment pas zou blijken dat de raad daarmee niet (geheel) akkoord is, verschuift op dat moment de discussie terug naar de beleidsrichting en leidt dat tot vertraging in het traject en extra werk voor alle partijen.

Bovendien: nieuw beleid zal zijn weerslag moeten krijgen in een nieuw vast te stellen Verordening Afvalbeleid. Dat ligt in de wettelijke bevoegdheid van de raad (Wet Milieubeheer art. 10.23). De inhoud van deze verordening zal gebaseerd moeten zijn op door de raad vastgesteld beleid. Ook hier zal inefficiëntie optreden als dan pas de over inhoud van het beleid door de raad gediscussieerd kan worden.

Advies.

Als hoogste bestuursorgaan kan de raad zelf bepalen in hoeverre hij een en ander naar zich toe wil trekken en hoe actief hij zich wil opstellen in alle fasen van het beleidsvormingsproces.

Vanuit de griffie adviseren wij jullie actief rol en positie in te nemen met gebruikmaking van de instrumenten die de raad ter beschikking staan.

De raad kan het college vragen terug te komen met een verder uitgewerkt raadsvoorstel dat voldoet aan de voorwaarden zoals hiervoor geschetst. In feite komt dan het “uitvoeringsplan” niet ter kennisname maar ter besluitvorming naar de raad. Overigens zou een titel “beleidsplan” beter de lading dekken dan “uitvoeringsplan”.

Dat kan bij amendement op het voorliggende voorstel of met een motie.

Alternatief is op het onderhavig voorstel niet te amenderen en ook niet te besluiten maar het vanuit de commissie naar het college terug te brengen, in combinatie met het verzoek met een integraal voorstel naar de raad terug te komen.

Daarmee komt de raad in de kaderstellende rol: op hoofdlijnen het beleid vaststellen door gefundeerd de grenzen aan te geven waarbinnen de bevoegdheden van het college mogen worden uitgevoerd.

Tot zo ver, voor verdere vragen of hulp staan we jullie graag terzijde.

Vriendelijke groet,
Marijke Walhout
Griffier

Bijlagen: sheets beeldvormings bijeenkomst afvalbeleid 12 -12-2018

Afvalbeleid Lansingerland

Minder restafval

Samenstelling gewicht

Samenstelling volume

Aanleiding nieuw kader + Afvalbeleid:

Landelijke doelstelling VANG: 2020 nog maar 100 kg restafval per inwoner

Landelijke doelstelling VANG: 2025 30 kg restafval per inwoner

Resultaat op dit moment: 206 kilogram restafval per inwoner

Na invoering maatregelen 2019: 187 kilogram per inwoner per jaar
(ondergronds + GFT bij de hoogbouw)

Recente ontwikkelingen:

- Rekenkameronderzoek → te laag ambitieniveau
- Stijging verbrandingsbelasting op restafval 2019. Van € 13,21 naar € 32,12 per ton restafval (+/- € 208.000/jaar)
- Scenario-onderzoek uitgevoerd

Scenario onderzoek: Afvaldriehoek

Reductie restafval

- Lukt met alle scenario's

Verwacht effect op kosten

- Extra afvalscheiding leidt tot daling gemeentelijke kosten

Verwacht effect op service → subjectief

- PMD-zak -> PMD-container
- Restafvalcontainer frequentie aanpassen
- Alles in één container
- Eigen restafvalcontainer aan huis versus brengen naar ondergrondse container
- Financieel beloond worden voor goede scheiding versus iedereen betaalt hetzelfde

Scenario onderzoek:

Opzet

- Landelijke benchmark en ervaringen
- Aansluitend bij lokale situatie
- Rekenmodel met kentallen
- Doorrekening en analyse
- Rapportage

Uitgangspunten

- Lokale bebouwingstypen
- Belangrijkste stromen (GFT, papier, PMD, restafval)
- Kosten hele verwijderingsketen
- Situatie 2017 als referentie
- Benodigde flankerende maatregelen (handhaving, reiniging, communicatie)

indicator	referentie 2017	optimalisatie 2019 *	nascheiden PMD uit restafval **	verlaging inzamelr equentie *	omgekeerd inzamelen *	DIFTAR (tarief op restafval) *	omgekeerd + DIFTAR (tarief op restafval) *
Kg's restafval en scheidingspercentage							
hoeveelheid restafval (kg/inw/jr)	206	187	174	162	150	104	93
scheidingspercentage	53%	57%	60%	63%	66%	72%	75%
Kosten							
eenmalige (invoerings)kosten (afgerond op € 10 k) ***			€ 20.000	€ 30.000	€ 600.000	€ 350.000	€ 790.000
*	Bij ongewijzigd beleid en inclusief stijging verbrandingsbelasting per 1-1-2019 tot € 31,39 per ton restafval.						
**	Afhankelijk van beschikbare capaciteit en contractvorming met installatie in de regio die restafval van Lansingerland accepteert.						
***	Eenmalige kosten voor invoering inzamelsystematiek na doorvoering optimalisatiemaatregelen 2018-2019 (investering € 700.000).						

Vijf thema's:

- Reductie hoeveelheid restafval
- Kwantiteit versus kwaliteit van de grondstoffen
- Tijdpad invoering nieuw beleid
- Flexibiliteit binnen het beleid met oog op de toekomst
- Kosten van afvalinzameling en – verwerking voor de gemeente/inwoners

Sub thema's:

- Beleving van de service
- Participatie
- Aandacht voor specifieke groepen

Proces richting kaders + uitvoering

December 2018 → Beeldvormende Avond Raad

December / Januari 2019 → Uitwerken kaders

Februari 2019 → Collegebesluit over kaders

Februari / Maart 2019 → Bespreking Commissie Ruimte

Maart / April 2019 → Besluitvorming Raad

Na besluitvorming → Uitwerken Uitvoeringsplan

Vragen?

**“Samen op weg naar minder
restafval!”**

Managementsamenvatting Scenario-onderzoek

Minder restafval: maar hoe?

Meer scheiden

- Door bewoners
- Door technische installatie(s) (nascheiding PMD)

Bewoners stimuleren?

- Goede service op grondstoffen
- Prikkel op restafval
  1. Service verlagen
  2. Tarief op restafval

Maatwerk

- Specifieke groepen (minder mobiel, medisch afval, luiers)
- Aanvullende maatregelen (communicatie, educatie, handhaving)

Scenario onderzoek:

Opzet

1. Landelijke benchmark en ervaringen
2. Aansluitend bij lokale situatie
3. Rekenmodel met kentallen
4. Doorrekening en analyse
5. Rapportage

Uitgangspunten onderzoek

1. Lokale bebouwingstypen
2. Belangrijkste stromen (GFT, papier, PMD, restafval)
3. Kosten hele verwijderingsketen
4. Situatie 2017 als referentie
5. Benodigde flankerende maatregelen (handhaving, reiniging, communicatie)

Afvaldriehoek als basis

Scenario's

- Referentiescenario (2017: inclusief stijging verbrandingsbelasting)
- Optimalisatie (2019) → Reeds ingezet

Inwoners stimuleren tot scheiden -> prikkel op restafval

- Verlagen inzamelfrequentie grijze minicontainer
- Omgekeerd inzamelen: restafval wegbrengen, minicontainer voor PMD aan huis
- Diftar - tarief op restafval per aanbidding
- Combinatie omgekeerd inzamelen met Diftar (tarief op restafval)

Technische oplossing

- Nascheiding PMD: PMD gaat bij restafval en wordt machinaal gescheiden, overige fracties zoals papier, GFT, glas en textiel blijven brongescheiden in aparte containers

Scenario onderzoek - resultaten

indicator		referentie 2017	optimalisatie 2019 *	nascheiden PMD uit restafval **	verlaging inzamel- frequentie *	omgekeerd inzamelen *	DIFTAR (tarief op restafval) *	omgekeerd + DIFTAR (tarief op restafval) *
Kg's restafval en scheidingspercentage								
	hoeveelheid restafval (kg/inw/jr)	206	187	174	162	150	104	93
	scheidingspercentage	53%	57%	60%	63%	66%	72%	75%
Kosten								
	eenmalige (invoerings)kosten (afgerond op € 10 k) ***			€ 20.000	€ 30.000	€ 600.000	€ 350.000	€ 790.000
*	Bij ongewijzigd beleid en inclusief stijging verbrandingsbelasting per 1-1-2019 tot € 31,39 per ton restafval.							
**	Afhankelijk van beschikbare capaciteit en contractvorming met installatie in de regio die restafval van Lansingerland accepteert.							
***	Eenmalige kosten voor invoering inzamelsystematiek na doorvoering optimalisatiemaatregelen 2018-2019 (investering € 700.000).							

Scenario-onderzoek Gemeente Lansingerland

Bijlage 1: Uitwerking per scenario

Referentiescenario 2017 - ongewijzigd

Wat verandert er?

- Inzamelsysteem: niets
- Kosten verbranding restafval: + € 18,18 per ton (1-1-2019)

Effecten

- Kg restafval: blijft >200 kg per inwoner per jaar
- Kosten: stijging met +/- € 10,- per huishouden
- Investering: nvt

Scenario: Optimalisatie 2019

Gelijke service en middelen voor hoog- en laagbouw

Wat verandert er?

- Ondergrondse containers restafval bij hoogbouw
- GFT-zuilen bij hoogbouw
- Gratis GFT-keukenbakje
- Maatwerk: medisch afval
- Aanvullend: voortzetting communicatiecampagne

Effecten

- Kg restafval: van 206 naar 187 kg per inwoner per jaar
- Kosten: stijging met +/- € 13,- per huishouden (incl. stijging verbrandingsbelasting)
- Investering: circa € 700.000,- (reeds opgenomen in begroting)

Scenario: Nascheiding PMD*

Wat verandert er?

- Stoppen met gescheiden PMD-inzameling (zakken, milieuparkjes)
- PMD bij restafval (frequentie 1x per 2 weken)
- Nascheiding PMD uit restafval
- Maatwerk: -
- Aanvullend: communicatie (overige fracties moet men wel blijven scheiden aan de bron)

Effecten

- Kg restafval: van 206 naar 174 kg per inwoner per jaar
- Kosten: daling met +/- € 14,-** per huishouden (incl. stijging verbrandingsbelasting)
- Eenmalige kosten: € 20.000,-

* Er is op dit moment geen capaciteit voor het restafval van Lansingerland bij onze contractpartner voor de verwerking van restafval AVR

** Kosten nascheiding per ton restafval nog onzeker

Scenario:

Verlagen inzamelfrequentie restafval

(grijze minicontainer)

Wat verandert er?

- Inzamelfrequentie restafval minicontainer van 1x per 2 weken naar 1x per 4 weken
- Maatwerk: medisch afval, luierafval, 140 liter -> 240 liter
- Aanvullend: communicatie, handhavingsaanpak overvolle bakken, bijplaatsing/dumping
- Te onderzoeken: maximum aantal aanbiedingen in ondergrondse container tbv het creëren van gelijke service bij hoog- en laagbouw

Effecten

- Kg restafval: van 206 naar 162 kg per inwoner per jaar
- Kosten: daling van +/- € 2,- per huishouden (incl. stijging verbrandingsbelasting)
- Eenmalige kosten: € 30.000,-

Scenario: Omgekeerd inzamelen

Wat verandert er?

- Restafval wegbrengen naar ondergrondse container
- Per +/- 100 huishoudens één ondergrondse container
- Grijs restafvalcontainer wordt PMD-container (1x per 2 weken ledigen)
- PMD-zakken verdwijnen uit straatbeeld
- Maatwerk: medisch afval, minder-validen, luierafval
- Aanvullend: communicatie, handhavingsaanpak bijplaatsing, controle kwaliteit PMD

Effecten

- Kg restafval: van 206 naar 150 kg per inwoner per jaar
- Kosten: daling van +/- € 6,- per huishouden (incl. stijging verbrandingsbelasting)
- Eenmalige kosten: € 600.000,-

Scenario:

Diftar - Tarief op restafval

Wat verandert er?

- Lager vast tarief + betalen per aanbieding
(minicontainer, restafvalzak in ondergrondse container)
- Administratie inregelen rekening houdend met AVG
- Maatwerk: medisch afval, luierafval
- Aanvullend: communicatie, handhavingsaanpak bijplaatsing/dumping, controle kwaliteit grondstoffen

Effecten

- Kg restafval: van 206 naar 104 kg per inwoner per jaar
- Kosten: gemiddelde daling van +/- € 6,- per huishouden (incl. stijging verbrandingsbelasting)
- Eenmalige kosten: € 350.000,-

Scenario:

Omgekeerd inzamelen + Diftar - tarief op rest

Wat verandert er?

- Restafval wegbrengen naar ondergrondse container
- Per 100 huishoudens één container
- Grijs restafvalbak wordt PMD-container (1x per 2 weken)
- Betalen per aanbidding (minicontainer, restafvalzak in ondergrondse container)
- Maatwerk: medisch en luierafval, minder-validen
- Aanvullend: communicatie, handhavingsaanpak bijplaatsing/dumping, controle kwaliteit PMD

Effecten

- Kg restafval: van 206 naar 93 kg per inwoner per jaar
- Kosten: gemiddelde daling van +/- € 14,- per huishouden (incl. stijging verbrandingsbelasting)
- Eenmalige kosten: circa € 790.000,-

Raadsvoorstel

Datum Raad
28 maart 2019

Portefeuillehouder
Simon Fortuyn

Registratienummer
BR1900002

Onderwerp
Kader Recreatieschap Rottemeren

Gevraagde beslissing

Het recreatiekader “Ruimte voor een groenblauwe toekomst, Kader en koers voor recreatief landschapspark Rottemeren” voor de gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Rottemeren vast te stellen.

Samenvatting

Op 26 oktober 2017 heeft de gemeenteraad van Lansingerland ingestemd met de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Rottemeren van een gemengde regeling naar een collegeregeling (BR1700094 - Wijziging Gemeenschappelijke regeling voor het recreatieschap Rottemeren en gebiedsverordening recreatieschap Rottemeren 2018 - grondgebied Lansingerland). Met de wijziging van de Gemeenschappelijke regeling voor het Recreatiegebied Rottemeren zijn de bestuurlijke en ambtelijke besturing en besluitvorming van het recreatieschap veranderd. Dit houdt in dat de gemeenteraden over de recreatiekaders voor het Recreatieschap gaan en deze ook vaststellen. Het gaat hierbij om het op hoofdlijnen richting geven en het formuleren van belangrijke thema's en principes voor de toekomst van de Rottemeren. Het Recreatieschap geeft hier vervolgens uitvoering aan.

Bij het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap Rottemeren in 2018 was er nog geen actueel recreatiekader beschikbaar. Om de samenwerking tussen de drie raden te faciliteren is het Recreatieschap verzocht een concept recreatiekader op te stellen. Het Recreatiegebied Rottemeren bevindt zich in een dynamische omgeving. Het gebied bevindt zich in een sterk verstedelijkte omgeving en een trend van toenemende recreatievraag, waardoor het aantal bezoekers zal stijgen. Daarnaast wordt de functie van groen en recreatiegebieden in de toekomst steeds belangrijker voor een goed en gezond woon- en leefklimaat. Deze en andere ontwikkelingen zoals klimaatopgaven, gezondheid en bijvoorbeeld essentaksterfte vraagt om een nieuwe kijk en samenhangende visie op het gebied. Het voorliggende recreatiekader vormt de basis voor een uitwerking in ontwikkelingsplan en uitvoeringsagenda. Het kader ligt nu voor ter vaststelling door de raden van Lansingerland, Rotterdam en Zuidplas.

De koers op hoofdlijnen voor het recreatiegebied Rottemeren wordt in “Ruimte voor een groenblauwe toekomst” als volgt verwoord:

De drie gemeenten willen de tijdloze waarde van de grote groene ruimte die de Rottemeren is borgen voor toekomstige generaties. Daarvoor worden de Rottemeren ontwikkeld als recreatief landschapspark met de Rotte en de polderkamers als dragers. Een klimaatrobuuste en duurzame landschapsontwikkeling gericht op actieve vormen van vrijetijdsbesteding waarbij de ontwikkelkracht van betrokken partijen wordt benut.

Op basis van de koers op hoofdlijnen zijn vijf ambities geformuleerd, elk vanuit een bepaalde invalshoek. Deze ambities zijn:

- 1) Centrale schakel in de regionale groenblauwe structuur;
- 2) Landschapspark met Rotte en polderkamers als dragers;
- 3) Duurzaam buiten zijn: sport en actieve vormen van vrijetijdsbesteding;
- 4) Rondom bereikbaar en optimaal toegankelijk;
- 5) Samenwerken vanuit een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid.

Financiële consequenties

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de gemeentelijke begroting. Uitvoering van de taken en bevoegdheden door het Recreatieschap vallen binnen de begroting van het Recreatieschap Rottemeren. Wij leveren hiervoor jaarlijks een bijdrage aan het Recreatieschap Rottemeren. De kosten voor het opstellen van het Kader 'Ruimte voor een groenblauwe toekomst - Kader en koers voor recreatief landschapspark Rottemeren' wordt gedragen door het Recreatieschap Rottemeren.

Verdere procedure

Met het vaststellen van het recreatiekader worden de taken en bevoegdheden gericht op de praktische realisering van recreatie voor het Recreatieschap Rottemeren vastgesteld. Op basis hiervan gaat het Recreatieschap Rottemeren een ontwikkelingsplan en het uitvoeringsprogramma opstellen passend binnen de gestelde kaders.

Juridische aspecten

Gemeenschappelijke regeling voor het recreatiegebied Rottemeren.

Extern draagvlak/burgerparticipatie

Om de samenwerking tussen de drie raden te faciliteren is door het Recreatieschap Rottemeren samen met vertegenwoordigers van de drie deelnemende gemeenten gewerkt aan het voorliggende recreatiekader. Op 20 juni 2018 is een stakeholderbijeenkomst geweest waarbij alle belanghebbende en geïnteresseerde partijen hun inbreng hebben kunnen leveren voor het recreatiekader. Bij deze stakeholderbijeenkomst waren Rotta, Stichting Plezierrivier de Rotte, Ondernemersvereniging Rottemeren, Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard, Stichting Rotteverband, Stichting Natuurlandschap, bewonersorganisatie Rotte, Topsport Rotterdam, Landschapstafel Hof van Delfland, Vereniging Regio Water en Wandelnet aanwezig. Op 22 november is het concept kader gepresenteerd en besproken tijdens een gezamenlijke sessie aan de gemeenteraden van de schapsgemeenten.

Duurzaamheid

Duurzaamheid is onderdeel van het kader en in de koers op hoofdlijn als volgt verwoord "Een klimaat-robuuste en duurzame landschapsontwikkeling gericht op actieve vormen van vrijetijdsbesteding waarbij de ontwikkelkracht van betrokken partijen wordt benut". In het recreatiekader is bij alle ambities aandacht voor duurzaamheid en het duurzame gebruik van het Recreatiegebied zowel voor recreatief gebruik als natuurbeleving.

Bijlagen

I18.34923 - Verzoek vaststelling Kader Recreatieschap Rottemeren

Toelichting

Inleiding

Zie samenvatting

Beoogd maatschappelijk effect

Het stellen van recreatiekaders voor het Recreatieschap Rottemeren.

Argumenten

1.1 Vastellen recreatiekader is bevoegdheid van de gemeenteraad

De Gemeenschappelijke Regeling schrijft voor dat het recreatiekader, waarbinnen het Recreatieschap Rottemeren haar taken uitvoert, vastgesteld moet worden door de gemeenteraden.

Kantttekeningen

Geen.

Raadsbesluit

Datum Raad
28 maart 2019
Registratienummer
BR1900002

Onderwerp
Kader Recreatieschap Rottemeren

De raad van de gemeente Lansingerland;
gelezen het bijgaande voorstel

Overwegende dat

- het stellen van recreatiekaders een bevoegdheid van de gemeenteraden is;
- participatie met stakeholders heeft plaatsgevonden;
- een informele raadsbijeenkomst over het recreatiekader gehouden is;
- het geen aanvullende financiële consequenties heeft;
- de koers en hoofdlijn breed gedragen wordt.

Gelet op

- de gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Rottemeren.

Besluit(en)

Het recreatiekader “Ruimte voor een groenblauwe toekomst, Kader en koers voor recreatief landschapspark Rottemeren” voor de gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Rottemeren vast te stellen.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 28 maart 2019,

de griffier,

drs. Marijke Walhout

Ruimte voor een groenblauwe toekomst

Kader en koers voor recreatief landschapspark Rottemeren

Recreatieschap Rottemeren
10 december 2018

Ruimte voor een groenblauwe toekomst

Kader en koers voor recreatief landschapspark Rottemeren

Samenvatting	4

Inleiding	6

1 Context	10
De Rottemeren vergeleken met andere parken en landschappen	10
Geschiedenis en huidige betekenis van de Rottemeren	12
Trends en ontwikkelingen	12

2 Duurzaam buiten in metropolitain landschapspark Rottemeren	14
Koers op hoofdlijnen	14
Wat is een landschapspark?	17

3 Vijf ambities voor landschapspark Rottemeren	18
1 Centrale schakel in de regionale groenblauwe-structuur	18
2 Landschapspark met Rotte en polderkamers als dragers	22
3 Duurzaam buiten zijn: sport en actieve vormen van vrijetijdsbesteding	26
4 Rondom bereikbaar en optimaal toegankelijk	30
5 Samenwerken vanuit een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid	34

4 Samenhang en speelruimte, de betrokken partijen en hun rollen	36

Bronnen	38

Colofon	40

Samenvatting

Aanleiding

De Rottemeren bevinden zich in een dynamische omgeving. Er staan verschillende ontwikkelingen op stapel en de verstedelijkingsdruk in de nabije omgeving is hoog. Meer inwoners in de regio betekent een toenemende recreatievraag, waardoor het aantal bezoekers van de Rottemeren de komende jaren zal stijgen. De functie van groen- en recreatiegebieden in een aldoor verstedelijkende omgeving wordt in de toekomst steeds belangrijker voor het woon- en leefklimaat. De groene ruimte die de Rottemeren biedt, draagt dus bij aan een aangename, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.

Naast de verstedelijking spelen er ook andere ontwikkelingen een rol in de toekomst van de Rottemeren. De komende jaren is energietransitie een belangrijke opgave en in het kader van klimaatadaptatie zijn aanpassingen aan het watersysteem van het gebied voorzien. Ook moeten de beplantingen die het groene raamwerk en decor van het recreatiegebied vormen worden omgevormd vanwege de optredende essentaksterfte. Al deze ontwikkelingen vragen om een nieuwe kijk en een samenhangende visie op de toekomst van de Rottemeren.

Koers op hoofdlijnen

De drie gemeenten willen de tijdloze waarde van de grote groene ruime die de Rottemeren is borgen voor toekomstige generaties. Daarvoor worden de Rottemeren ontwikkeld als recreatief landschapspark met de Rotte en de polderkamers als dragers. Een klimaatrobuuste en duurzame landschapsontwikkeling gericht op actieve vormen van vrijetijdsbesteding waarbij de ontwikkelkracht van betrokken partijen wordt benut. Duurzaamheid is een overkoepelend thema dat op alle schaalniveaus doorklinkt in de toekomstige ontwikkeling van het landschapspark. Het gaat daarbij over bijvoorbeeld beplanting, materiaalgebruik, type vervoer en recyclen. Bij de ambities die in deze rapportage worden geformuleerd wordt per ambitie aangegeven wat de duurzaamheidskansen zijn.

Vijf ambities voor recreatief landschapspark de Rottemeren

Op basis van de koers op hoofdlijnen zijn er vijf ambities geformuleerd, elk vanuit een bepaalde invalshoek. Deze ambities zijn:

1) Centrale schakel in de regionale groenblauwe structuur

De Rottemeren is een centrale schakel in de groenblauwe structuur van de stedelijke regio. Er wordt ingezet op het verbeteren van verbindingen met andere 'binnenlandschappen' zoals het Midden-Delfland. Daarnaast worden stad-land relaties verbeterd door een evenwichtiger opbouw van het groene netwerk in de omliggende wijken en een betere aantakking op de Rottemeren. Bij de ontwikkeling van toekomstige wijken worden groene routes en waterlopen vanuit de Rottemeren in de nieuwe wijk doorgezet.

2) Landschapspark met Rotte en polderkamers als dragers

Er wordt een stevige landschappelijk raamwerk ontwikkeld met de Rotte als blauwe ruggengraat, en groene ribben van lanen, dijken en tochten haaks daarop. Het raamwerk brengt samenhang en zorgt voor betere verbindingen met de omgeving. In de daarin gelegen polderkamers is er speelruimte voor een eigen invulling voortbouwend op de huidige inrichting en inspelend op (toekomstige) wensen voor gebruik (recreatie, natuurlijk, agrarisch). De polderkamers bestaan zowel uit de open polders (bijvoorbeeld de Eendragtspolder en polder De Wilde Venen) en de als park en bos ingerichte polderdelen (bijvoorbeeld het Hoge en Lage Bergse Bos). Het 'Rondje Rottemeren' vergroot de samenhang en er komt een gebiedseigen 'huisstijl' van verlichting, borden en meubilair. Aan de grenzen van de Rottemeren mag slechts bij uitzondering getornd worden volgens het principe 'nee tenzij'. Vergroten van het gebied mag wel en is voor een aantal smalle zones ook gewenst.

3) Duurzaam buiten zijn: sport en actieve vormen van vrijetijdsbesteding

Het recreatief programma wordt versterkt vanuit de invalshoek van bewegen, buiten zijn en sport. Daarbij wordt gezorgd voor goede recreatieve voorzieningen voor de lokale bevolking (ommetjes, de hond uitlaten, een eindje fietsen, skeeleren, joggen en barbecueën). Daarnaast heeft de Rottemeren een flink aantal intensief recreatieve trekpleisters van regionale betekenis. Deze functies blijven behouden en worden versterkt maar niet ten koste van het gevoel van rust en ruimte. Verbeteren van de zonering biedt hierbij kansen: de rustige gebieden rustiger, de intensieve gebieden intensiever.

4) Rondom bereikbaar en optimaal toegankelijk

De Rottemeren zijn hoofdzakelijk toegankelijk voor langzaam verkeer, de auto is te gast. Belangrijke toegangen tot het gebied worden herkenbaar gemaakt als 'poorten' met parkeerplaatsen en overstappunten vanuit het openbaar vervoer naar het langzaam-verkeersnetwerk binnen het gebied. Dit netwerk wordt via regionale fiets- en wandelnetwerken verbonden met de grote groengebieden in de bredere omgeving. Het maken van vaarverbindingen naar de Zevenhuizerplas, de Oude Rijn en de Vliet, en het verbinden van de Rottemeren met het Bentwoud is een ambitie die door verschillende partijen wordt gekoesterd.

5) Samenwerken vanuit een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid

Het Recreatieschap is verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer van het Rottemeregebied, maar doet dat niet alleen. Er wordt gewerkt aan een grotere bewustwording van de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het geheel door het Recreatieschap, gemeenten, de terreinbeheerder, huidige en toekomstige bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Samenhang en speelruimte, de betrokken partijen en hun rollen

In het voorgaande zijn de ambities voor de toekomst van het Rottemeregebied beschreven. Zij vormen de basis voor de nog te ontwikkelen ontwikkelingsplan met uitvoeringsprogramma. Het Recreatieschap neemt hierin het voortouw en werkt hierin nauw samen met overheden (gemeenten, provincie, Hoogheemraadschap, Landschapstafel, Hof van Delfland en Metropoolregio Rotterdam-Den Haag), belangengroepen (bijvoorbeeld de Stichting Plezierrivier, natuurvereniging Rotta en de Ondernemersvereniging Rottemeren), ondernemers (o.a. agrarisch en recreatie), maatschappelijke organisaties en burgers.

Partijen bouwen mee aan het landschappelijk raamwerk en aan de uitstraling en herkenbaarheid van het gebied als geheel. Daarnaast nemen zij initiatief voor en geven uitvoering aan deelprojecten en zorgen zij voor de financiering hiervan. Het Recreatieschap speelt hierbij een coördinerende, initiërende en adviserende rol. Deelprojecten worden door de afzonderlijke gemeenten juridisch-planologisch begeleid. Afhankelijk van de opgave en planfase zullen de rollen van de betrokken partijen verschillen.

Ijspret op de Rottemeren (Rob Kints)

Inleiding

Aanleiding

De Rottemeren bevinden zich in een dynamische omgeving. Er staan verschillende ontwikkelingen op stapel en de verstedelijkingsdruk in de nabije omgeving is hoog. Met de toevoeging van 240.000 woningen tot 2030 in de provincie Zuid-Holland, zal de stedelijke verdichting in de directe omgeving van de Rottemeren flink toenemen. Meer inwoners in de regio betekent een toenemende recreatievraag, waardoor het aantal bezoekers van de Rottemeren de komende jaren zal stijgen. De functie van groen- en recreatiegebieden in een steeds verder verstedelijkende omgeving wordt in de toekomst steeds belangrijker voor het woon- en leefklimaat. De groene ruimte die de Rottemeren biedt, draagt dus bij aan een aangename, gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.

Naast de verstedelijking spelen er ook andere ontwikkelingen een rol in de toekomst van de Rottemeren. De komende jaren is energietransitie een belangrijke opgave en in het kader van klimaatadaptatie zijn aanpassingen aan het watersysteem van het gebied voorzien. Ook moeten de beplantingen die het groene raamwerk en decor van het recreatiegebied vormen worden omgevormd vanwege de optredende essentaksterfte. Al deze ontwikkelingen vragen om een nieuwe kijk en een samenhangende visie op de toekomst van de Rottemeren.

Doel van 'Ruimte voor een groenblauwe toekomst'

Met 'Ruimte voor een groenblauwe toekomst' geven de drie aan het Recreatieschap Rottemeren deelnemende gemeenteraden (Zuidplas, Lansingerland en Rotterdam) aan welke koers ze zien voor de Rottemeren. Het gaat hierbij om het op hoofdlijnen richting geven en het formuleren van belangrijke thema's en principes voor de toekomst van de Rottemeren.

De reikwijdte van 'Ruimte voor een groenblauwe toekomst' is één generatie, een periode van 30 à 40 jaar. Het overstijgt de looptijd van het ontwikkelingsplan en het uitvoeringsprogramma. Hier is voor gekozen vanuit het oogpunt van goed rentmeesterschap. De drie gemeenten hebben de ambitie om voor langere tijd het bijzondere en kwetsbare landschap van de Rottemeren te borgen en de bijzondere landschappelijke kwaliteiten te versterken en te ontwikkelen voor toekomstige generaties. De concrete ruimtelijke uitwerking van "Ruimte voor een groenblauwe toekomst" zal in een volgende fase plaatsvinden in een ontwikkelingsplan met uitvoeringsprogramma. "Ruimte voor een groenblauwe toekomst" is daarbij toetsingskader voor het dagelijks bestuur van het Recreatieschap bij de beoordeling van ontwikkelingsplan en uitvoeringsprogramma.

Rollen van de betrokken partijen

Bij het opstellen van 'Ruimte voor een groenblauwe toekomst' zijn diverse partijen betrokken geweest. In een serie bijeenkomsten hebben de drie gemeenten, Staatsbosbeheer, provincie, Hoogheemraadschap, ondernemers, diverse belangengroepen en experts wensen en ideeën ingebracht. Met elkaar hebben zij ambities, opgaven en speerpunten geformuleerd die de basis zijn voor de in dit stuk geformuleerde koers voor de Rottemeren.

Het vaststellen van 'Ruimte voor een groenblauwe toekomst' gebeurt door de raden van de drie deelnemende gemeenten. Het vastgestelde kader vormt de basis voor het ontwikkelingsplan en het uitvoeringsprogramma. Hiermee worden de ambities uit het kader een stap verder gebracht richting realisatie.

Leeswijzer

'Ruimte voor een groenblauwe toekomst' is verdeeld in vier hoofdstukken.

In hoofdstuk 1 zijn een beknopte geschiedenis, de belangrijkste trends en ontwikkelingen en een vergelijking met enkele andere parken en recreatielandschappen opgenomen.

In hoofdstuk 2 wordt de koers op hoofdlijnen voor de Rottemeren geformuleerd. Het gaat hierbij om richting geven op hoofdlijnen en het formuleren van belangrijke thema's en principes.

Vervolgens worden in hoofdstuk 3 (de uit de koers voortvloeiende) vijf ambities voor de toekomst beschreven. Naast de beschrijving van de ambities komen hier de belangrijkste opgaven en strategische speerpunten aan bod.

Tot slot worden in hoofdstuk 4 de verschillende betrokken partijen en hun betrokkenheid en verantwoordelijkheid bij de vervolgstappen om tot een ontwikkelingsplan, uitvoeringsprogramma en gerealiseerde projecten te komen beschreven.

Bij 'Ruimte voor een groenblauwe toekomst' hoort een achtergronddocument met de titel 'Bouwstenen voor het ontwikkelingsplan'. Hierin zijn ideeën en onderzoeksvragen genoteerd die niet in deze rapportage zijn opgenomen, maar die wel waardevolle input leveren voor het ontwikkelingsplan en het uitvoeringsprogramma. Voor een kader zijn deze ideeën en onderzoeksvragen te concreet.

Zoetermeer

*Polder
de Wilde Venen*

Klappolder

Moerkapelle

Tweemanspolder

*Zevenhuizer
Zoom*

Zevenhuizen

Zevenhuizen

Bleiswijk

*Bleiswijkse
Zoom*

Eendragtspolder

*Willem-Alexander
Baan*

Bergschenhoek

Hoge Bergse Bos

Zevenhuizerplas

Nesselande

**Nieuwerkerk
aan den IJssel**

A16

Lage Bergse Bos

Nessebos

Zevenkamp

Ommoordse Veld

Ommoord

Hillegersberg

**Capelle
aan den IJssel**

Rotterdam

Het Recreatieschap en de gemeenschappelijke regeling van 1 januari 2018

De Werkcommissie bracht in 1963 het Recreatieplan Rottemeren en omgeving uit, waarin de volgende doelstellingen staan omschreven: 'In de naaste omgeving van de stad moeten recreatieruimten aanwezig zijn waar de stedelingen, speciaal op vrije dagen, de nodige ontspanning zullen vinden. Groter van schaal en meer landschappelijk en algemeen recreatief van karakter'. Het Recreatieschap Rottemeren is in 1967 opgericht ter bevordering van de openluchtrecreatie. Het Recreatieschap bestaat nu al 51 jaar.

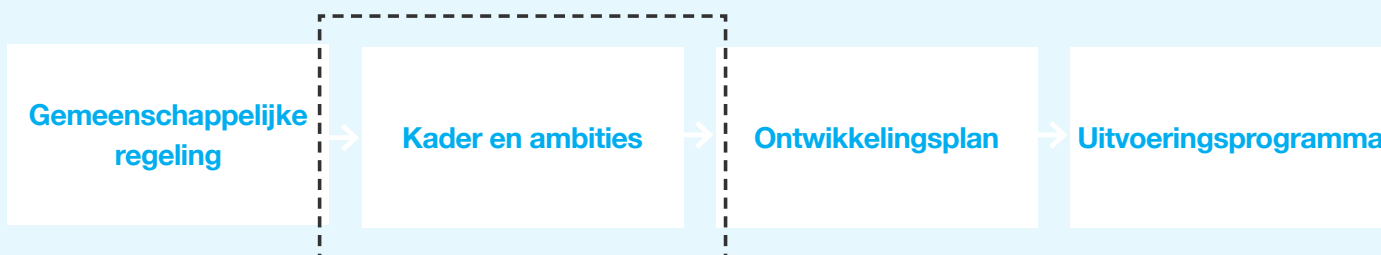
De formele aanleiding voor het opstellen van dit kader- en koersdocument met de naam 'Ruimte voor een groenblauwe toekomst' is de per 1 januari 2018 gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling tussen de gemeenten Zuidplas, Lansingerland en Rotterdam. De gemeenten nemen deel aan deze regeling vanuit de gezamenlijke ambitie de Rottemeren onder gedeelde verantwoordelijkheid verder te ontwikkelen en het belang van behoud van recreatie en groen in een verder verstedelijkende omgeving te behartigen.

Het Recreatieschap Rottemeren behartigt voor deze drie gemeenten de gemeenschappelijke belangen. Het dagelijks bestuur van het Recreatieschap bestaat uit drie wethouders van de deelnemende gemeenten, de uitvoerende taken gebeuren door Staatsbosbeheer.

In de gemeenschappelijke regeling van 1 januari 2018 (art. 2.2) staat het volgende:

Het recreatieschap behartigt voor de deelnemers binnen het gebied in onderlinge samenhang de navolgende belangen:

- a. de belangen van de openluchtrecreatie;
- b. de belangen van de natuurbescherming;
- c. het bewaren en bevorderen van het natuur en landschapsschoon.

Positionering kader

1 | Context

Geschiedenis en huidige betekenis van de Rottemeren

Eeuwenlang stroomde de Rotte door uitgestrekte veengebieden. Waar de Rotte uitmondde in de Maas, ontstond Rotterdam. Het veen werd in de 16e en 17e eeuw als turf opgestookt door de bewoners van de groeiende stad. Er ontstond een uitgestrekt landschap van veenplassen, die vervolgens werden drooggelegd. Met molengangen werd het water uit de plassen opgepompt in de Rotte, die als boezemvaart fungeerde. De laatste plassen werden in 1874 drooggemalen tot de Prins Alexanderpolder. Vanaf de tweede helft van de 17e eeuw bouwen veel rijkelui een buitenplaats langs de Rotte. Voorbeelden zijn Soetendaal, Rust van Onrust, Woelwijk, den Arend en Huis te Crooswijk. Deze zijn niet meer terug te vinden.

De afgelopen decennia is het Rottemerengebied van een slingerend veenriviertje hoog tussen open, agrarisch polderland veranderd in een recreatielandschap, ingeklemd tussen glastuinbouw en stedelijke gebieden. Samen met de toenemende verstedelijking van de regio is langs de Rotte sinds de jaren vijftig van de vorige eeuw een reeks groengebieden aangelegd. Van een strategische handelsverbinding met het achterland is de Rotte de recreatieve verbinding tussen stad

en land geworden, een unieke verbinding van het buitengebied met het centrum van Rotterdam, van bron tot dam. De Rottemeren heeft een grote betekenis op verschillende schaalniveaus. De provincie Zuid-Holland benoemt de Rottemeren samen met het Bentwoud als een belangrijke metropolitane groenblauwe structuur: de zogenaamde Rottewig. Het Rottemerengebied maakt onderdeel uit van de groen- en waterstructuur van de regio, het heeft een aantal belangrijke recreatieve trekpleisters die op regionaal schaalniveau van belang zijn en het voorziet in de recreatieve behoefte van de omliggende woonwijken om te wandelen, fietsen, sporten en buiten te zijn. Het is een belangrijk gebied in de dagelijkse leefomgeving van honderdduizenden mensen als recreatieplek, dagelijkse portie 'buiten', woonplek, werkplek, als fietsforens, als vestigingslocatie voor hun onderneming enzovoort. Bovendien is het Rottemerengebied belangrijk voor een gezond leefklimaat en een aantrekkelijk vestigingsklimaat voor de stedelijke regio als geheel.

De Rotte is uniek door zijn lange en bijzondere geschiedenis, en door de unieke ligging van de Rotte in de regio en in de stad. De Rotte, de polders en het watersysteem bepalen het sterke karakter van het landschap waaraan in de toekomst wordt verder gebouwd.

'Gezicht op de Rotte' door Charles Henri Joseph Leickert

De Rotte door Henk Chabot

Historische kaart van de verschillende polders in en rondom het Rottemereengebied uit 1928

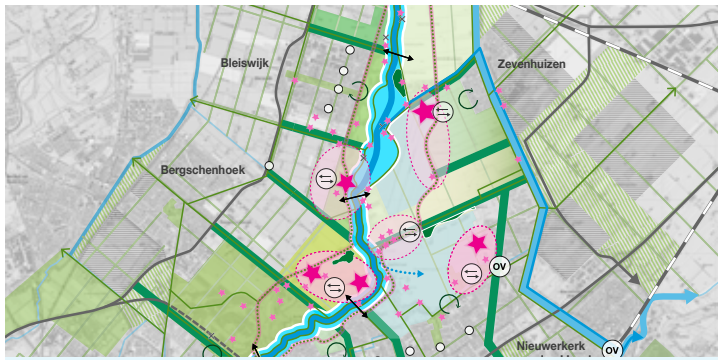
Trends en ontwikkelingen

Hieronder is op hoofdlijnen een aantal trends en ontwikkelingen beschreven die bij het ontwikkelen van een kader en koers voor de Rottemeren van belang zijn.

- De doelstelling is om tot 2030 in de provincie Zuid-Holland zo'n 240.000 woningen bij te bouwen. Dit geeft een stevige opgave voor de directe omgeving van de Rottemeren. Er wordt verwacht dat het bouwen van nieuwe woningen na 2030 door zal gaan. Een belangrijk deel hiervan zal nabij de Rottemeren gerealiseerd worden.
- Verandering van de bevolkingssamenstelling in de Rotterdamse regio; het percentage mensen met een andere etnische achtergrond en het aantal ouderen neemt toe. Dit kan leiden tot andere behoeften en wensen, zoals grotere behoefte aan (openlucht)recreatieve voorzieningen in de directe leefomgeving, waarop flexibel ingespeeld moet kunnen worden.
- De steeds grotere noodzaak van een 'groene long' in verband met de aantasting van luchtkwaliteit in de regio en de toename van hittestress.
- Verandering naar een duurzame, circulaire economie waarvan ook de kringloop van het recreatiegebied deel uitmaakt. De komende jaren is bovendien de energietransitie een belangrijke opgave en in het kader van klimaatadaptatie zijn verdere aanpassingen van het watersysteem en de beplanting van het gebied voorzien.
- Een aanzienlijk deel van de vrijetijdsbesteding zal in de toekomst nog steeds bestaan uit wandelen en fietsen in de directe leefomgeving, ongeacht leefstijl of motief. Wandelen krijgt een ander imago en nieuwe toepassingsvormen: 'detoxen' van de stad, internet en het drukke bestaan, wandeloverleggen, biowalking (vermindering diabetes 2), zintuigenwandelingen, meditatiewandelingen, wandelcoaches, stiltewandelingen, etc. Er ontstaat daardoor een bredere doelgroep. De sterke opkomst van de elektrische fiets heeft impact op de inrichting van fietspaden, ook worden hierdoor langere afstanden afgelegd.
- Festivalisering: in het afgelopen decennium is het aantal festivals en festivalbezoek enorm toegenomen, zowel kleinschalig als grootschalig. Deze trend zit in de komende periode door.
- Watersport: er vindt een verschuiving plaats van bezit naar huur van boten.
- Toename van gezondheidsklachten als stress, depressiviteit, obesitas en diabetes en een groeiend besef van de waarde van een gezond leven door goede voeding en beweging en dat natuur toegevoegde waarde heeft. Dit vertaalt zich in toenemende belangstelling voor het 'duurzaam buiten zijn' en actieve vormen van vrijetijdsbesteding waaronder sport en andere vormen van bewegen, in een groene omgeving die goed is aangesloten op de directe woonomgeving.
- Een vergrijzing van de bevolking met daarmee grotere behoefte aan (openlucht)recreatieve voorzieningen in de directe leefomgeving.
- Jongeren beleven de natuur steeds meer via internet en computergames dan buiten. Voor hen neemt de waardering voor natuur als een op zichzelf staande kwaliteit af. Natuur wordt in toenemende mate gewaardeerd als integraal onderdeel van een moderne leefstijl, waarbij waarden als gezondheid, vriendschap, veiligheid en welzijn samenkomen. Door groene, gezonde plekken in en rondom de stad in te richten die hierop inspelen, wordt tegemoet gekomen aan twee aspecten die voor jongeren van belang zijn; beweging en rust in je hoofd. Bij jongere jeugd kan natuureducatie een rol spelen om de betrokkenheid met natuur te vergroten.
- Zelforganisatie: autonome burgers verenigen zich om eigen dromen na te jagen. De reeds aanwezige maatschappelijke focus op biodiversiteit en ecologie wordt hierdoor in toenemende mate aangevuld met focus op recreatieve natuur in en nabij de eigen woonomgeving, waarbij men actief wil bijdragen aan de inrichting en het beheer van de eigen leefomgeving. Dit sluit ook aan bij de toenemende interesse in duurzaamheid en milieu; door bewoners actief te betrekken, ontstaat draagvlak en betrokkenheid voor het gebied.
- Authenticiteit scoort; mensen willen het 'echte' verhaal, dit biedt kansen voor het zichtbaar en beleefbaar maken van de oude cultuurhistorie van het gebied

De Rottemeren vergeleken met andere parken en landschappen

Hiernaast worden de Rottemeren vergeleken met vijf andere parken en landschappen op grootte, landschappelijke context, programma, en toegankelijkheid. Wat kan de Rottemeren leren van deze gebieden?

Rottmeren (ca. 3000 ha)

Landschap: Rotte als landschappelijke drager van recreatiegebied in een verstedelijkend landschap, omgeven door verschillende landschapstypen.

Programma: Verschillende recreatiegebieden met voorzieningen en programma met wisselende intensiteit. Met onder meer waterberging, fiets- en wandelpaden door het Rottmerengebied.

Toegankelijkheid: Open gebied, maar Rotte niet optimaal bereikbaar vanuit omliggende kernen.

Amsterdamse Bos, Amsterdam (1000 ha)

Landschap: Groot, ontworpen bosspark om in te wandelen, fietsen en sporten.

Programma: Sportvelden, wandelpaden, kinderboerderij, natuur, roeibaan.

Toegankelijkheid: Afbakening door omringende waterstructuren met aantal duidelijke ingangen.

Betekenis voor Rottmeren: Park ontworpen als één geheel.

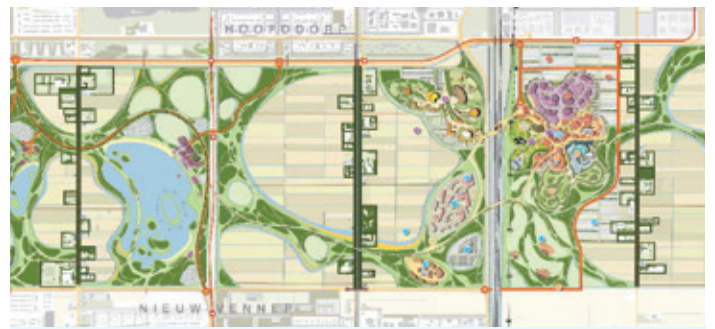
Park Lingezegen, Arnhem-Nijmegen (1700 ha)

Landschap: Landschapspark als groene buffer met ruimte voor landbouw.

Programma: Stadspark, waterberging, landbouw, fiets-, wandel- en hardlooprotes.

Toegankelijkheid: Nieuwe routes vanuit woongebieden als aanvulling op bestaande routes, snelfietspad.

Betekenis voor Rottmeren: Routing vormt parklaag.

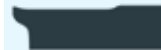
Park 21, Haarlemmermeer (1000 ha)

Landschap: Idyllische parklaag over verrijkte polderstructuur.

Programma: recreatieplas, horeca, sport en spel, attractiepark, evenemententerrein.

Toegankelijkheid: Aansluiting op bestaande wegstructuur, plus extra fiets- en loopgangen.

Betekenis voor Rottmeren: Parklaag verbindt hele gebied.

Amstelscheg, Amsterdam (ca. 4000 ha)

Landschap: Agrarisch, 'niet ontworpen' groene scheg.

Programma: Uitlooptgebied langs bestaande routes, geen grootschalig recreatief programma.

Toegankelijkheid: Route langs Amstel met edwardsverbindingen naar omgeving.

Betekenis voor Rottmeren: Eenvoudige invulling, doorlopende routing en duidelijke afbakening.

Central Park, New York (340 ha)

Landschap: Arcadisch stadspark vol paden, hoogteverschillen en water, midden in stad.

Programma: Fiets- en hardlooprotes, wandelpaden, sportvelden, dierentuin, bootverhuur, ligweides.

Toegankelijkheid: optimaal verwoven met stad.

Betekenis voor Rottmeren: Sterke randen en optimale verbondenheid.

2 | Duurzaam buiten in recreatief landschapspark Rottemeren

Koers op hoofdlijnen

De drie gemeenten willen de tijdloze waarde van de grote groene ruimte die de Rottemeren is borgen voor toekomstige generaties. Daarvoor worden de Rottemeren ontwikkeld als recreatief landschapspark met de Rotte en de polderkamers als dragers. Een klimaatrobuuste en duurzame landschapsontwikkeling gericht op actieve vormen van vrijetijdsbesteding waarbij de ontwikkelkracht van betrokken partijen wordt benut.

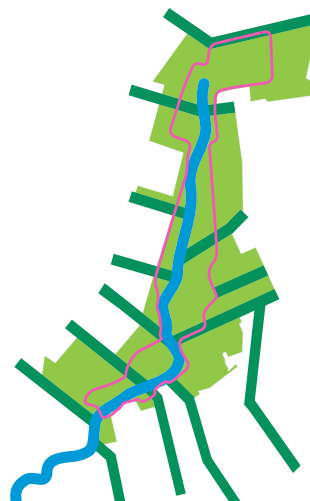
Tijdloze waarde borgen voor toekomstige generaties

De Rottemeren leveren een belangrijke bijdrage aan een aangenaam en gezond leefklimaat en een aantrekkelijk vestigingsklimaat van de metropoolregio Rotterdam-Den Haag, nu en in de verre toekomst. Het is één van de top vijf grootste groen- en recreatiegebieden in de provincie Zuid-Holland en dat moet zo blijven. De metropoolregio kent een grote ontwikkelingsdynamiek, de verstedelijkingsdruk is groot. Belangrijkste uitdaging voor de Rottemeren is het veiligstellen van de tijdloze waarde van de grote groene ruimte die de Rottemeren is in een verdichtende stad, voor nu en voor toekomstige generaties. Dat kan door de groene ruimte te borgen (want; elke woning die je in het gebied erbij bouwt gaat nooit meer weg) en de huidige kwaliteit van het landschap overeind te houden, te versterken en te zorgen voor een goede bereikbaarheid. Daarbij hoort een update van het recreatieve aanbod, aansluitend bij wensen van de samenleving en trends en ontwikkelingen op het gebied van recreatie en vrije tijd (zie hoofdstuk 3, Ambities).

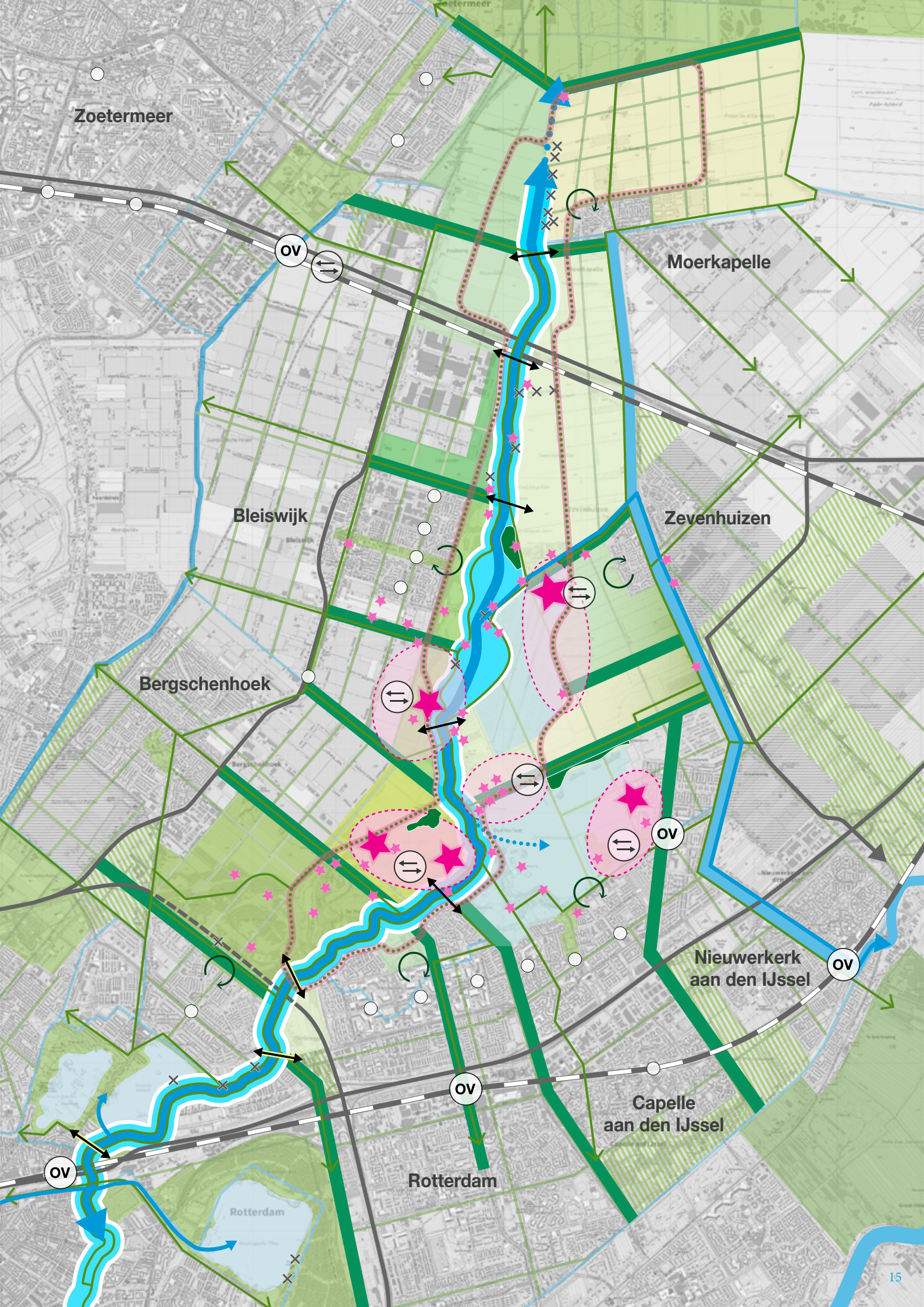
Recreatief landschapspark met Rotte en polderkamers als dragers

Door het Rottemereengebied meer nog dan nu te zien als één samenhangend geheel en te ontwikkelen tot een landschapspark bestaande uit een stevig landschappelijk raamwerk met daarin verschillende polderkamers met een eigen identiteit, ontstaat samenhang en speelruimte (zie het kader voor een nadere toelichting op het begrip landschapspark). Het landschappelijke raamwerk zorgt voor ruimtelijke samenhang en goede verbindingen binnen het gebied en met de omgeving, als onderdeel van de overkoepelende groenstructuur van de regio. Daarvoor wordt een stevige landschapsstructuur ontwikkeld op basis van de bestaande polder- en waterstructuur (de Rotte en de hoofdwegen- en waterlopen van de polders, o.a. de ringvaart van de Zuidplaspolder). In de verschillende polderkamers is speelruimte voor een eigen invulling voortbouwend op de huidige inrichting en wensen voor gebruik. Dat kan intensief recreatief gebruik zijn, maar ook een natuurlijke of agrarische inrichting. De polderkamers bestaan zowel uit de open polders (bijvoorbeeld de Eendragtspolder en polder De Wilde Venen) en de als park en bos ingerichte polderdelen (bijvoorbeeld het Hoge en Lage Bergse Bos).

- Rotte als ruggengraat van bron tot dam
- Ringvaartpark Zuidplaspolder
- Groene ribben: verstevigde lanen, dijken en tochten die onderdeel zijn van de polderstructuur
- Rondje Rottemeren: herkenbare doorgaande route voor langzaam verkeer (indicatief tracé)
- Polderkamers: elk een eigen inrichting, die kan veranderen in de tijd
- Cultuurparels: sluisjes en molengangen
- Natuurparels: diverse natte natuurgebieden
- Recreatieve clusters: intensiveren van gebruik mogelijk
- Recreatieve trekpleisters (bestaand of nieuw)
- Overige recreatieve voorzieningen
- Overstappunt van auto naar langzaam verkeer
- Overstappunt van ov (trein, metro, tram en bus) naar langzaam verkeer
- Nabijegelegen ov-haltes
- Oversteekplaatsen over de Rotte
- Ommetjes vanuit de omliggende wijken
- Bestaand fietsroutenetwerk
- Bestaande vaarverbindingen met de Rotte
- Mogelijke nieuwe vaarverbindingen met de Rotte (potentieel)

De Rotte, de groene ribben, de polderkamers en het Rondje Rottemeren als structuurdragere

Landschapspark gericht op actieve vormen van vrijetijdsbesteding

Een aanzienlijk deel van de vrijetijdsbesteding zal in de toekomst nog steeds bestaan uit wandelen en fietsen in de directe leefomgeving, ongeacht leefstijl of motief. Daarnaast is de behoefte van de recreant de afgelopen decennia veranderd, en moet het gebied een inhaalslag maken; delen zijn 50 jaar of ouder en eigenlijk nooit echt heringericht. Er is een groeiend besef van de waarde van een gezond leven door goede voeding en beweging. Dit vertaalt zich in toenemende belangstelling voor het 'duurzame buiten' en actieve vormen van vrijetijdsbesteding waaronder sport. Daarom wordt ervoor gekozen om in aansluiting op de huidige inrichting en aanwezige functies het recreatief programma te versterken vanuit de invalshoek van bewegen, buiten zijn en sport. Er wordt gestreefd naar een uitloopgebied voor mensen dichtbij (lokaal, de omliggende dorpen en wijken) en grote trekpleisters voor mensen ver weg (regionaal, de regio Rotterdam). Dat vertaalt zich in intensief gebruikte delen en rustigere delen.

De benadering vanuit samenhang en speelruimte geeft de mogelijkheid te denken in twee snelheden. Uitspraken over landschappelijk raamwerk hebben een langere houdbaarheid en het landschappelijk raamwerk is erbij gebaat de tijd te krijgen om zich te ontwikkelen. Uitspraken over doelgroepen, veranderende gebruikswensen en vormen van recreatief gebruik en de invulling van de polderkamers gaan waarschijnlijk in een hoger tempo. Doel is om een robuust landschapspark te maken waarin verschillende invullingen mogelijk zijn.

Klimaatrobuuste en duurzame landschapsontwikkeling

Om antwoord te geven op de klimaatopgave wordt het veerkrachtige watersysteem dat de Rottemeren is, verder ontwikkeld. Dit kan door nog meer samenhang aan te brengen in het watersysteem en indien mogelijk meer aan te sluiten bij de systemen in de omgeving, en door het uitbouwen van de buffercapaciteit. Bij de inrichting en het beheer wordt geanticipeerd op klimaatverandering door onder andere in de sortiments- en gewaskeuze aan te sluiten bij het veranderende klimaat en de toenemende zoute kwel. En door goede beschaduwde routes vanuit de omliggende wijken te maken.

Duurzaamheid is een overkoepelend thema dat op alle schaalniveaus doorklinkt in de toekomstige ontwikkeling van het landschapspark. Het gaat daarbij over bijvoorbeeld beplanting, materiaalgebruik, type vervoer en recyclen. Bij de ambities die in het komende hoofdstuk worden geformuleerd wordt per ambitie aangegeven wat de duurzaamheidskansen zijn.

Grootschalige energieopwekking geeft het beeld van een geïndustrialiseerd landschap en sluit niet aan bij de koers en ambities voor de Rottemeren. Daarom wordt ervoor gekozen geen grootschalige complexen van zonnevelden en windmolenparken in het landschapspark toe te laten. Er wordt wel, waar mogelijk, gestreefd naar het leveren van kleinschalige bijdragen aan de energietransitie, passend bij de schaal van het landschap en bijdragend aan de ambities van de Rottemeren. Zoals wilgenplantages voor biomassa, kleinschalige individuele windmolens, zonnepanelen op daken van bestaande bebouwing en warmte-koude opslag in de bodem en het water.

Benutten ontwikkelkracht betrokken partijen

De druk op de omgeving zal de komende decennia toenemen. Het belang dat aan de Rottemeren als grote groene ruimte wordt gehecht wordt daardoor groter. Een betere samenwerking tussen de betrokken partijen kan daarbij veel opleveren. De samenwerking tussen de drie gemeenten is daartoe de eerste stap. Het Recreatieschap heeft de ambitie de betrokkenheid van gebruikers, omwonenden, gebiedsontwikkelaars van omliggende locaties, ondernemers en maatschappelijke organisaties goed te organiseren. Zo ontstaat er synergie tussen de verschillende partijen en worden de krachten gebundeld om gezamenlijk vanuit eenzelfde perspectief aan de toekomst van het gebied te werken.

Vijf ambities voor landschapspark de Rottemeren

De hierboven beschreven tekst beschrijft de koers voor de Rottemeren op hoofdlijnen. Daaruit voortvloeiend zijn vijf ambities geformuleerd, elk vanuit een bepaalde invalshoek. Zij worden in het hiernavolgende hoofdstuk uitgewerkt. De ambities zijn:

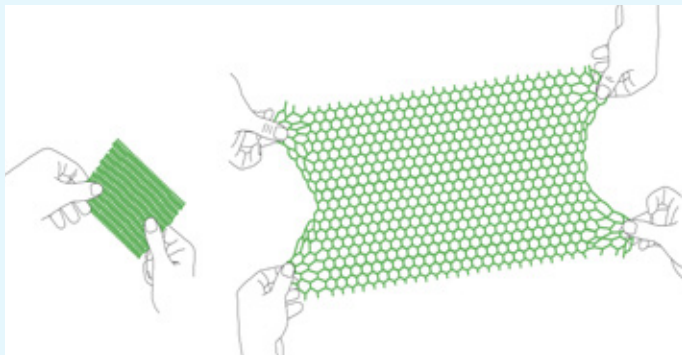
1. Centrale schakel in de regionale groenblauwe structuur
Deze ambitie beschrijft de ideeën over de bijdrage van de Rottemeren aan de grote groenstructuur in de metropoolregio op het gebied van landschap, waterstructuur, natuurnetwerk en als recreatiegebied
2. Landschapspark met Rotte en polderkamers als dragers
Hierbij gaat het om de gewenste ontwikkelingsrichting voor het landschap en de landschapsstructuur, voortbouwend op de landschapsstructuur met de Rotte en de polderkamers, de belangrijkste cultuurhistorische elementen en natuurgebieden als basis.
3. Duurzaam buiten zijn: sport en actieve vormen van vrijetijdsbesteding
Deze ambitie beschrijft de gewenste ontwikkelingsrichting van het recreatief programma.
4. Rondom bereikbaar en optimaal toegankelijk
Hierbij gaat het om de ambities voor het verbeteren van de bereikbaarheid, de toegankelijkheid en de ontsluiting van het gebied.
5. Samenwerken vanuit een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid
Hierbij gaat het over de ambitie om betrokken partijen in de toekomst nog beter te laten samenwerken bij het bereiken van gemeenschappelijke doelen.

Wat is een landschapspark?

Een landschapspark is een grootschalig park of een samenhangend landschap waar agrarische, natuurlijke- en cultuurelementen onderdeel van uitmaken, met een samenhangend recreatief netwerk en recreatieve voorzieningen. Op een aantal sleutellocaties is de inrichting hoogwaardig en er wordt een huisstijl van borden en parkmeubilair ontwikkeld.

Het volgende is kenmerkend:

- Met minimale middelen maximaal effect door het landschapspark over het gehele gebied op te 'spannen'.
- In plaats van een relatief klein gebied voor 100% inrichten, circa 10% van de totale oppervlakte samenhangend inrichten. Samenhang creëren, onder andere door een huisstijl van wegwijzers en informatieborden te ontwikkelen en door een

Met minimale middelen maximaal effect door het landschapspark over het gehele gebied op te 'spannen'

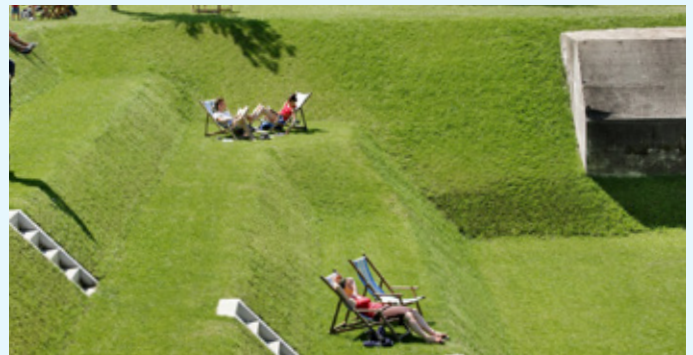
Optimaal gebruik maken van bestaande netwerken en functies op het water

In plaats van een relatief klein gebied voor 100% inrichten, circa 10% van de totale oppervlakte samenhangend inrichten

beeldkwaliteitsplan voor het gehele gebied op te stellen.

- Optimaal gebruik maken van bestaande routes en functies en deze onderling te verbinden door ontbrekende schakels in te vullen. Er ontstaat zo een samenhangend netwerk van openbare ruimten en paden, waardoor bezoekers kunnen wandelen, fietsen en verblijven.
- Zorgen voor 'overruimte' waarin terloopse functies en betekenissen en nog onbekende programma's een plek kunnen krijgen.

Er ontstaat een netwerk van openbare ruimten en paden, waardoor bezoekers kunnen wandelen, fietsen en verblijven

Overruimte, waarin terloopse functies en betekenissen en nog onbekende programma's een plek kunnen krijgen

Optimaal gebruik maken van bestaande netwerken en functies op het land

Midden-Delfland: groene contramal omringd door steden, verbonden via Vlinderstrik

Wijk en Wouden: agrarisch polderlandschap als stapsteen van stad naar het Groene Hart

Krimpenerwaard: door rivieren omsloten landschap ten noorden van de IJssel

Maas: getijdenrivier vormt een aaneenschakeling van stedelijke en natuurlijke gebieden

3 | Vijf ambities voor landschapspark Rottemeren

Ambitie 1

Centrale schakel in de regionale groenblauwe structuur

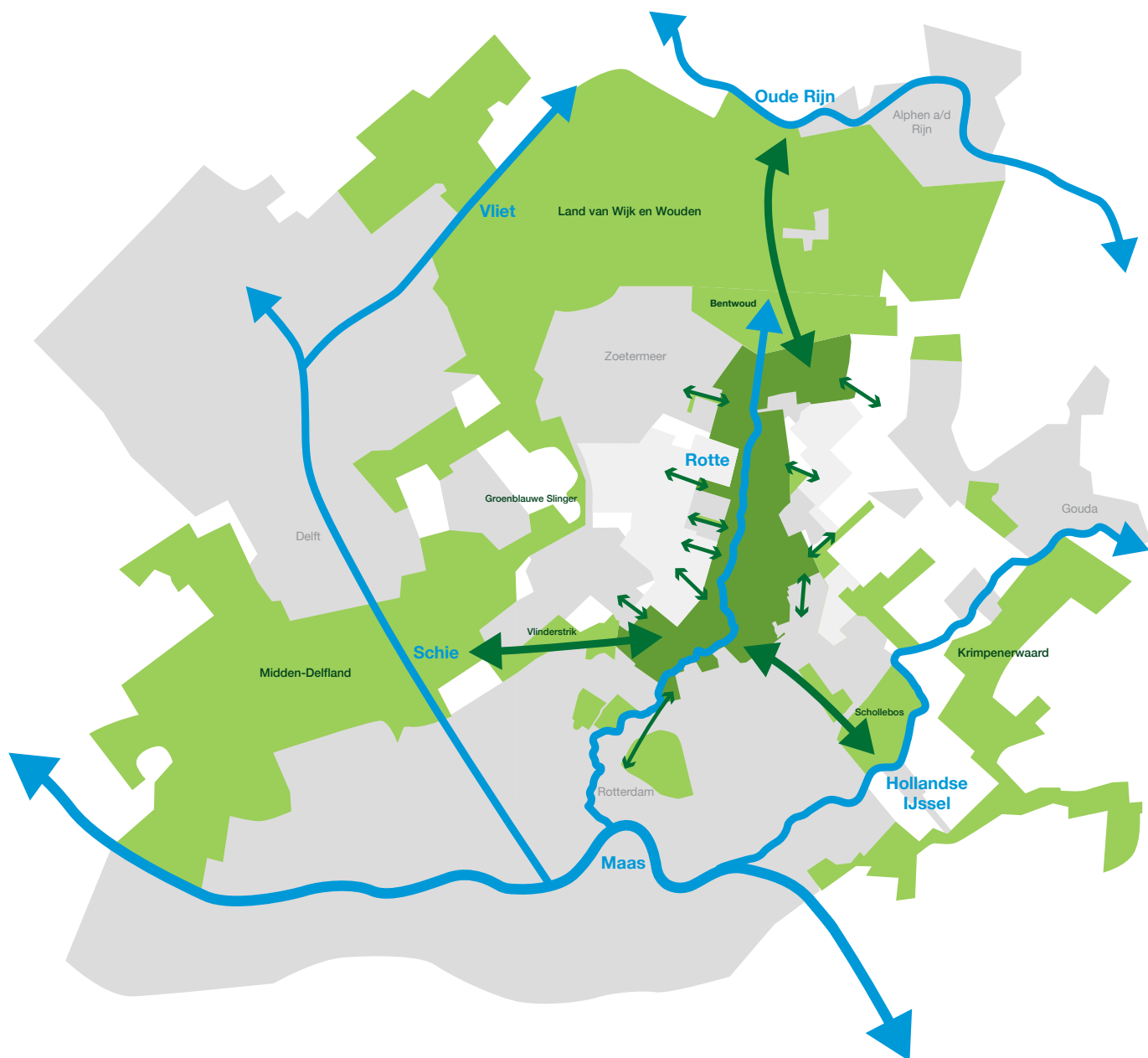
De Rottemeren is een centrale schakel in de groenblauwe structuur van de stedelijke regio. Er wordt ingezet op het verbeteren van verbindingen met andere 'binnenlandschappen', zoals het Midden-Delfland. Daarnaast worden stad-land relaties verbeterd door een evenwichtigere opbouw van het groene netwerk in de omliggende wijken en een betere aantakking op de Rottemeren. Bij de ontwikkeling van toekomstige wijken worden groene routes en waterlopen vanuit de Rottemeren in de nieuwe wijk doorgezet.

Versterken gebied zelf en verbeteren verbindingen met andere 'binnenlandschappen'

Een robuuste regionale groenblauwe structuur draagt bij aan het economisch vestigingsklimaat en een aantrekkelijk leefklimaat. Een grote regionale ambitie is het creëren van een (klimaat)robuuste groenblauwe structuur als contramal voor de verstedelijkingsopgave. De Rottemeren is een centrale schakel in deze regionale groenblauwe structuur binnen de stedelijke regio. De regionale groenstructuur bestaat uit een aantal met elkaar verbonden grote groengebieden, ook wel 'binnenlandschappen' genoemd. De belangrijkste 'binnenlandschappen' zijn het Midden-Delfland, het Land van Wijken

en Wouden en de Krimpenerwaard/Hollandse IJssel. Belangrijke dragende waterstructuren zijn de Oude Rijn, de Schie, De Hollandsche IJssel, de Vliet en natuurlijk de Rotte.

De heldere lineaire structuur van de Rotte is sterk, maar de identiteit van het gebied kan krachtiger (zie ambitie 2). De ruimtelijke relaties en goede inbedding in de omgeving kunnen worden versterkt. De Rottemeren is via de Vlinderstrik, het Bentwoud en het recreatieschap Hitland verbonden met de omliggende binnenlandschappen. De ambitie is om deze verbindingen te behouden en te versterken. Het gaat hierbij om verbindingen voor ecologie, water en recreatief verkeer.

Verbeteren stad-land relaties

Voor elk van de groengebieden en dus ook voor de Rottemeren geldt dat de stad-landrelaties beter kunnen. De ambitie is om een evenwichtigere opbouw van het groene netwerk in de directe omliggende wijken en een betere aantakking vanuit de wijken op de Rottemeren te realiseren. Groene verbindingen tussen groenplekken in bestaande wijken kunnen beter (Nesseland, Prins Alexander, Bleiswijk), waterstructuren kunnen beter op elkaar aansluiten en de kwaliteit van verbindingen voor langzaam verkeer kan beter (kwalitatieve routes die hotspots met elkaar verbinden). Bij de ontwikkeling van toekomstige wijken grenzend aan de Rottemeren is het de ambitie groene routes en waterlopen vanuit de Rottemeren door te trekken de wijken in (o.a. Zuidplaspolder en Wilderszijde). Door indien mogelijk in de toekomst het gebied op enkele plekken aan de westkant van de Rotte uit te breiden ontstaat er meer randlengte, meer oppervlak aan de smalle westzijde van het landschapspark en betere uitwisselingsmogelijkheden tussen de wijken en het landschapspark.

Een duurzaam en adaptief watersysteem en natuurnetwerk

De Rottemeren maakt op regionaal niveau deel uit van het water- en ecologisch systeem. De ambitie is een grotere bijdrage te leveren aan deze systemen door binnen het gebied zelf de waterhuishouding te versterken (meer buffers, betere aansluiting tussen peilvakken, meer (natuurlijke) peilfluctuatie, minder peilvakken), de verbinding tussen de gebieden te verbeteren en ecologische verbindingen binnen het gebied en met de omgeving te versterken (ecologische oevers, ecopassages, uitbreiden natuurplek, meeliften met grote projecten (verlengen A16)).

Kwalitatieve routes voor langzaam verkeer (foto: Polderpad van Rotte tot Schie)

De Kralingse Plas is de groene schakel tussen de Rottemeren en de binnenstad van Rotterdam

Het Bentwoud verbindt de Rottemeren met "binnenlandschap" Land van Wijk en Wouden

Het Hitland maakt deel uit van de verbinding Rotte-Hollandse IJssel

Opgaven en waar we aan gaan werken

De aansluiting op het groenblauwe raamwerk van de bredere omgeving kan beter

Er ontbreken schakels in de groene en blauwe verbindingen tussen de Rottemeren en de grotere groene gebieden ("binnenlandschappen") in de bredere omgeving. Om het groenblauwe raamwerk van de Rottemeren ecologisch en landschappelijk robuust te maken, is het nodig om de samenhang tussen groengebieden en blauwe structuren op de grotere schaal te versterken. Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- We verbeteren en stimuleren de ecologische en landschappelijke samenhang van de Rottemeren met groenblauwe netwerken in de bredere omgeving, zoals de verbindingen met de Vlinderstrik en Polder Schieveen (richting het Midden-Delfland), en de verbinding met het Bentwoud (richting het Land van Wijk en Wouden).

De verweving met de bebouwde omgeving kan beter

De Rottemeren heeft zich als recreatielandschap ontwikkeld in een tijd waarin wonen, werken en recreatie ruimtelijk werden gescheiden. Het gevolg hiervan is dat een aantal gebieden in de Rottemeren met de rug naar of op enige afstand van de woongebieden ligt. Het plaatselijk ontbreken van landschappelijke verbindingen tussen het groenblauwe raamwerk van de Rottemeren en lokale groenstructuren beperkt het geïntegreerd aanpakken van maatschappelijke opgaven, zoals gezond bewegen, verminderen van hittestress en educatieprogramma's. Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- We verweven het Rottemereengebied met de bebouwde omgeving door aan te takken op of het toevoegen van lokale groenblauwe structuren in woongebieden.

Hierdoor wordt het eenvoudiger om maatschappelijke opgaven in de omliggende wijken te integreren in het Rottemereengebied.

- We verbeteren de landschappelijke kwaliteit van de randen en de overgangen van het Rottemereengebied. Achterkanten worden voorkanten.
- We werken bij toekomstige stedelijke ontwikkelingen aan de aansluiting en integratie van het groenblauwe netwerk van de Rottemeren, bijvoorbeeld door bij de ontwikkeling van nieuwe woongebieden in de Zuidplaspolder de Ringvaart en daaraan gekoppelde groene ontwikkelingen als belangrijke schakel op te nemen.
- We vergroten het draagvermogen van het groenblauwe netwerk waar nodig, bijvoorbeeld door agrarische tussengebieden (deels) te integreren.
- We benutten de ontwikkelingen rondom de A16 om de relatie met het Lage Bergse Bos te verbeteren.
- We werken verder aan het concept van de Rotte 'van bron tot dam' om de verbinding met de Rotterdamse binnenstad en de Nieuwe Maas te verbeteren.

Grote behoefte aan groene, open ruimte als contramale voor de verstedelijkingsopgave

Gebruik wateropgaven als kans om het waterrijke karakter van het gebied te versterken

Bijenweiden bieden kansen voor ecologie én natuurbeleving (foto: Groene Cirkels)

Versterken van de samenhang tussen groengebieden voor ecologie en recreatie

Aanpassingen watersysteem op komst

De Rote heeft een sleutelpositie in het regionale watersysteem. Hierdoor zal het Rottemerengebied de komende jaren te maken krijgen met aanpassingen aan het watersysteem, om het voor de bereiden op de toekomst. Opgaven die in het gebied spelen zijn bijvoorbeeld verzilting van delen van het gebied en de noodzaak om meer zoetwaterbuffers en waterbergingen aan te leggen. Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- We integreren wateropgaven in het gebied en benutten deze om het waterrijke karakter van het gebied te versterken. We gebruiken het groenblauwe raamwerk om het gebied robuuster en meer toekomstbestendig te maken.
- We vergroten de biodiversiteit en de belevingswaarde van het gebied door te variëren met een meer natuurlijke inrichting en beheer.
- We gebruiken de wateropgaven van het Hoogheemraadschap Schieland als kans voor het stimuleren van natuurgerichte recreatie.

Kansen voor duurzaamheid, klimaatadaptatie en energietransitie

Hieronder worden een aantal voorbeelden genoemd die aansluiten bij de ambitie.

- Langs en tussen waterverbindingen is er plek voor meer natuurlijke oevers, vispassages en helofytenfilters.
- Om de ecologische verbindingen tussen gebieden te verbeteren zijn er kansen voor bijenweiden of een bijenvallei, bloemrijke bermen, bijenkasten, ecoducten en habitats voor vleermuizen. Dit biedt ook kansen voor educatie, het vergroten van de recreatieve natuurbeleving en het realiseren van aantrekkelijke verbindingen met woonwijken, waarin biodiversiteit binnen en buiten bebouwde kom elkaar versterken. Rottemeren gaat hiermee ook bijdragen aan een groter systeem in Zuid-Holland om de bij te redden.
- Als onderdeel van de recreatieve verbindingen moet worden gedacht aan duurzame en intelligente verlichting (evt. geïntegreerd in het wegdek), fietssnelwegen met energieopwekking en herbruikbaar asfalt.

De Rotte met beide oevers en dijken als ruggengraat van het gebied van bron tot dam

De cultuurhistorische polderstructuur als drager voor een nieuw groenblauw raamwerk

De verschillende polderkamers worden begrensd door nieuwe groene ribben

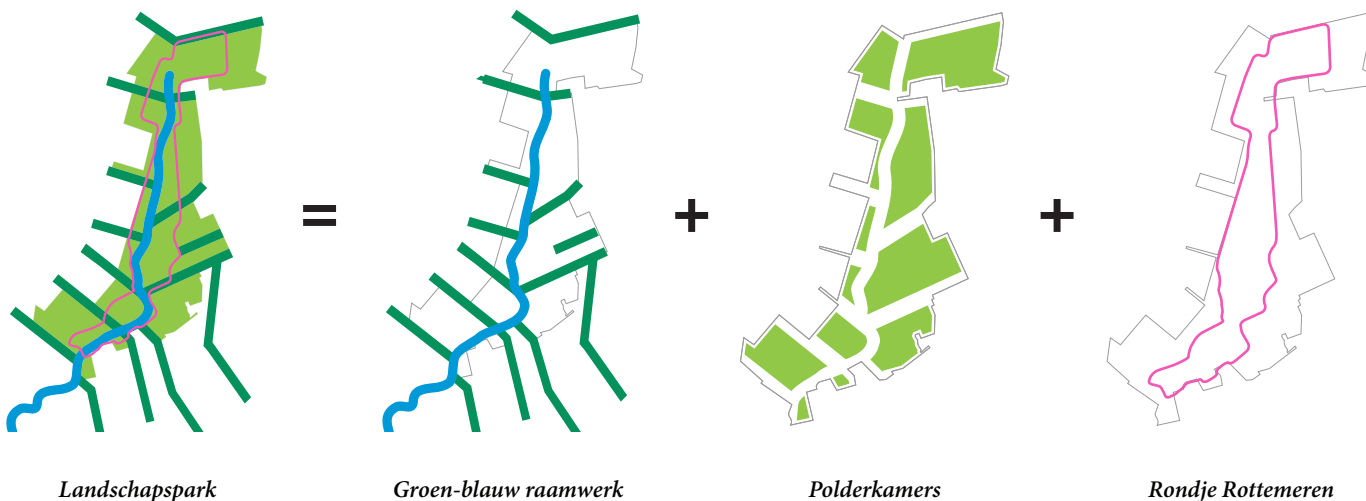

Een herkenbaar "Rondje Rottemeren" over bestaande en nieuwe paden vergroot de samenhang

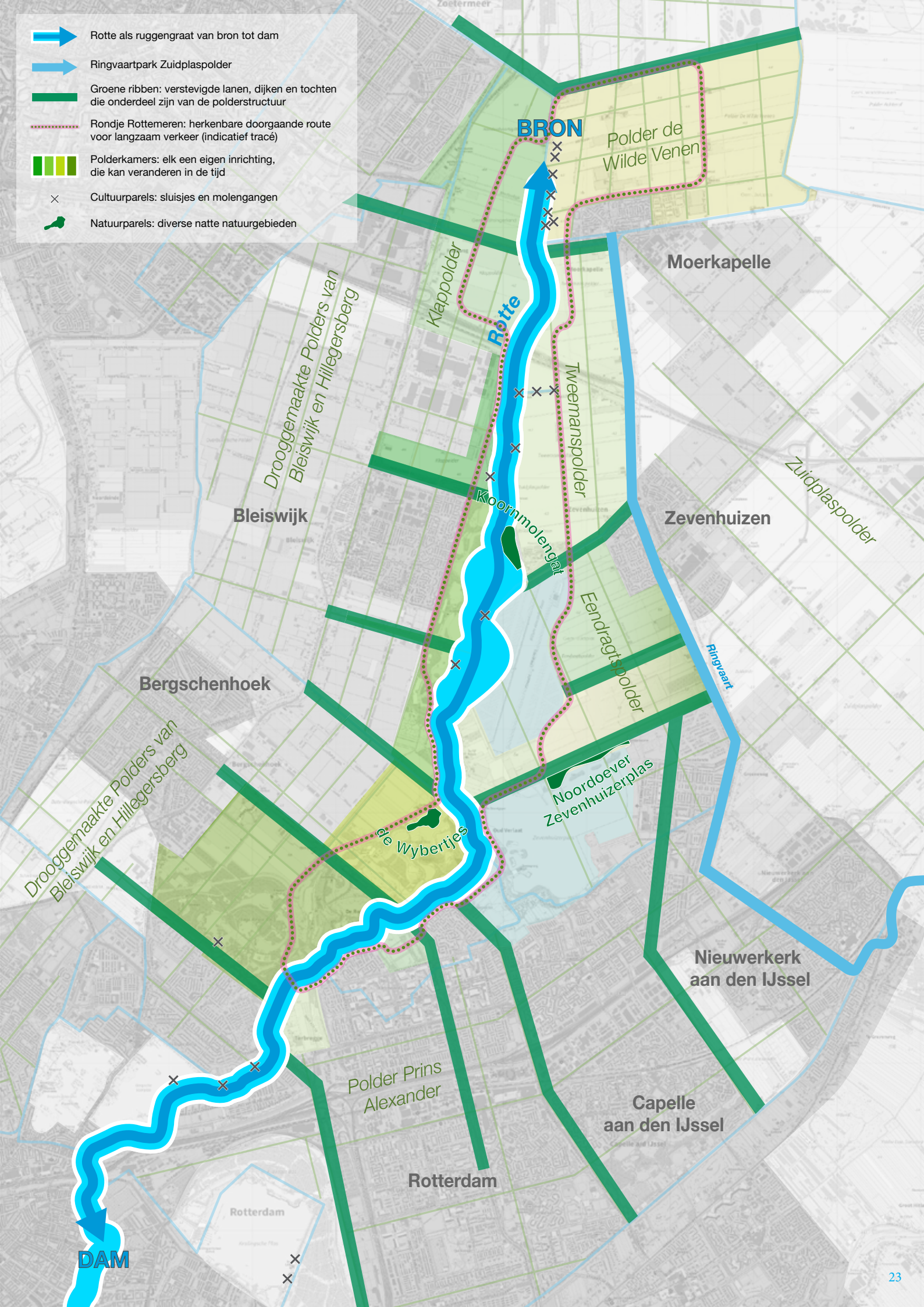
Ambitie 2

Landschapspark met Rotte en polderkamers als dragers

Er wordt een stevige landschappelijk raamwerk ontwikkeld met de Rotte als blauwe ruggengraat, en groene ribben van lanen, dijken en tochten haaks daarop. Het raamwerk brengt samenhang en zorgt voor betere verbindingen met de omgeving. In de daarin gelegen polderkamers is er speelruimte voor een eigen invulling voortbouwend op de huidige inrichting en inspeland op (toekomstige) wensen voor gebruik (recreatie, natuurlijk, agrarisch). Het 'Rondje Rottemeren' vergroot de samenhang en er komt een gebiedseigen 'huisstijl' van verlichting, borden en meubilair. Aan de grenzen van de Rottemeren mag slechts bij uitzondering getornd worden volgens het principe 'nee tenzij'.

- Rotte als ruggengraat van bron tot dam
- Ringvaartpark Zuidplaspolder
- Groene ribben: verstevigde lanen, dijken en tochten die onderdeel zijn van de polderstructuur
- Rondje Rottemeren: herkenbare doorgaande route voor langzaam verkeer (indicatief tracé)
- Polderkamers: elk een eigen inrichting, die kan veranderen in de tijd
- Cultuurparks: sluisjes en molengangen
- Natuurparks: diverse natte natuurgebieden

Nieuwe buitenplaatsen kunnen iconen opleveren in het gebied (foto: Museum Belvédère)

Polderkamers bieden speelruimte voor eigen invulling (foto: Outdoor Valley in Hoge Bergse Bos)

Rijke historie en landschappelijke polderstructuur beter herkenbaar en beleefbaar

Groene ribben: verbrede, beplante lanen, dijken en tochten, haaks op de Rotte

Landschappelijk raamwerk brengt samenhang

De ambitie is om een stevige landschapsstructuur te ontwikkelen op basis van de bestaande polder- en waterstructuur (de Rotte en de hoofdwegen- en waterlopen van de polders). Het raamwerk brengt eenheid, zorgt voor verbindingen intern en met de omgeving. Het raamwerk bestaat globaal uit drie onderdelen:

- De Rotte met beide oevers en dijken als ruggengraat van het gebied.
- Groene ribben; lanen, dijken en tochten die onderdeel zijn van de polderstructuur en die haaks op de Rotte staan. Deze worden verstevigd, bijvoorbeeld door water breder te maken, dijkes met boom/bosbeplanting aan te brengen en brede rietoevers te maken. De groene ribben maken dat de verschillende polderkamers beter van elkaar te onderscheiden zijn. Het Ringvaartpark van de Zuidplaspolder maakt onderdeel uit van dit raamwerk. De ambitie is om de groene ribben door te laten lopen in bestaande en nieuw te ontwikkelen wijken en duidelijk gemarkeerde entrees eraan te koppelen.
- Het Rondje Rottemeren, een herkenbare doorgaande route voor fietsers, wandelaars, hardlopers en skeelers die door de verschillende onderdelen van het landschapspark loopt. Het rondje maakt (deels) gebruik van bestaande paden en wegen maar krijgt een eigen gezicht en inrichting. Het idee voor het rondje is voortgekomen uit het probleem dat het aan beide zijden van de Rotte heel druk kan zijn. Deze "tweede ring" is dan ook bedoeld om de dijken rondom de Rotte te ontlasten. Langs het rondje liggen twee bestaande uitzichttorens (Eendragtspolder, Lage Bergse Bos), eventueel kan er een aantal nieuwe uitkijkpunten aan worden toegevoegd.

Speelruimte in de polderkamers met elk een eigen invulling, veranderend in de tijd

In de verschillende polderkamers is speelruimte voor een eigen invulling voortbouwend op de huidige inrichting en wensen voor gebruik. Dat kan intensief recreatief gebruik zijn, maar ook een natuurlijke of agrarische inrichting. De polderkamers bestaan uit de polders en groengebieden in het gebied (bijvoorbeeld het Lage Bergse Bos, de Eendragtspolder en polder De Wilde Venen). Op dit moment hebben de polderkamers een specifieke inrichting, maar in de loop van de tijd kan deze veranderen, als de recreatievraag verandert, of als de recreatiedruk als gevolg van verdergaande verstedelijking in de omgeving toeneemt. In het gebied zijn op verschillende locaties belangrijke cultuurhistorische plekken en natuurplekken te vinden, de cultuur- en natuurparels. Voorbeelden zijn de Wybertjes, het Korenmolengat en diverse sluisjes en molengangen. De ambitie op het gebied van cultuur en natuur is de nu nog onderbelichte cultuurhistorische waardevolle plekken beter voor het voetlicht te brengen en het natuurnetwerk verder uit te bouwen.

Van oudsher komen er in het Rottemeregebied buitenplaatsen voor, maar deze zijn nu niet meer terug te vinden (Land van Belofte bij Moerkapelle is hiervan wel een latere vorm). Het toevoegen van nieuwe buitenplaatsen kan een interessant middel zijn om bestaande functies te clusteren of nieuwe functies (zoals een nieuw te bouwen icoon in de vorm van een Rottemuseum) een plek te geven. Nieuwe buitenplaatsen combineren de historie van het gebied met nieuwe ontwikkelingen en kunnen ook worden gekoppeld aan intensieve recreatie-hotspots bijvoorbeeld dicht bij de Rotte (jachthaven) of elders in het gebied als overstapplaats. De nieuwe buitenplaatsen hebben primair een recreatieve functie.

Niet kleiner, eventueel wel groter...

De grenzen liggen vast om de Rottemeren voor toekomstige generaties te borgen. Aan deze grenzen mag bij uitzondering getornd worden volgens het principe 'nee tenzij'. Nee tenzij het landschapspark er beter van wordt, bijvoorbeeld meer door randlengte, betere entrees, een betere indeling van een polderkamer. Vergroten van het gebied mag wel en is voor een aantal smalle zones ook gewenst. Wanneer de mogelijkheid zich voordoet moet onderzocht worden of areaaluitbreiding meerwaarde heeft.

Een aantal agrarische gronden valt binnen het werkingsgebied van het Recreatieschap maar is wel eigendom van de agrariërs. Hier is een potentie om in de toekomst bij een hogere gebruiksdruk delen van de gebieden anders te benutten.

Er zijn verschillende randen en verschillende soorten interactie met de bebouwde omgeving. Zoals de oriëntatie van woningen op het landschapspark, ommetjes, mooie groene erfscheidingen en duidelijke entrees. Om dit te verbeteren is soms op het laagste schaalniveau uitwisseling nodig tussen landschapspark en woonwijk, in een nog nader te definiëren randzone waarin de bebouwing beter kan aansluiten.

Opgaven en waar we aan gaan werken

Eigenheid en historie kan sterker

De eigenheid en de bijzondere historie van de Rotte en haar omgeving komen nog onvoldoende uit de verf. Vooral de bijzondere karakteristieken van het poldersysteem spelen nu slechts een bescheiden rol. Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- De rijke historie en landschappelijke structuur met boezems en droogmakerijen vormen de basis voor ruimtelijke ontwikkelingen en de nieuwe visie. We maken de geschiedenis, de landschapsstructuur en het watersysteem met de verschillende waterpeilen daarin beter herkenbaar en beleefbaar.
- We bouwen aan een landschapspark voor de 21 eeuw. We creëren eenheid in verscheidenheid door een gemeenschappelijke uitstraling en een hoge beeldkwaliteit. We zorgen voor een aantrekkelijk groen raamwerk op de korte en lange termijn, met zorgvuldig geësceneerde routes en plekken. Bij stedelijke ontwikkelingen nabij de Rotte kan hier in o.a. verkavelingsplannen en beeldkwaliteitseisen voor architectuur mee rekening worden gehouden, zodat nieuwbouw buiten het gebied bijdraagt aan de beleving in het gebied.
- We passen communicatie- en marketingprogramma's aan op de nieuwe ambities en stimuleren in samenwerking met anderen de verdere ontwikkeling van de binnenstedelijke Rotte.

Herkenbaarheid en oriëntatie 'oude' recreatiegebieden kan groter

De wat oudere gebieden (Lage Bergse Bos, Hoge Bergse Bos en Bleiswijkse Zoom) aan de westzijde van het Rottemeregebied zijn aangelegd volgens de destijds geldende formule van een derde bos, een derde water en een derde open ruimte. Hierdoor is het in deze gebieden nu vooral veel van hetzelfde. De herkenbaarheid en de oriëntatie van deze gebieden kan worden vergroot. Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- We versterken de beleving en herkenbaarheid van de Rotte als ruggengraat die het buitengebied verbindt met het centrum van Rotterdam en die de polderkamers samensmeedt tot een samenhangend geheel. Zicht op de Rotte en de skyline van de omliggende steden zorgt voor een goede oriëntatie.

- We brengen variatie aan in het groenblauwe decor, bijvoorbeeld door gebruik te maken van verschillende sortiments- en gewaskeuze, maar ook door afwisseling aan te brengen in beheer (bijvoorbeeld plaatselijk door toepassing van meer natuurlijk beheer), waardoor de eigenheid van deze polderkamers wordt benadrukt en er een nog afwisselender beeld ontstaat.

Duurzame en aantrekkelijke beplanting

De hierboven beschreven oudere gebieden worden getroffen door de essentaksterfte, waaronder het decor van bossen, boomgroepen en laanbeplanting lijdt. Er zijn gebieden waar dit grote impact heeft als gevolg van de grote hoeveelheid essen die hier staan. Er is behoefte aan de omvorming naar duurzame beplanting en duurzaam beheer, waarbij het recreatief gebruik voorop staat maar waarbij er aandacht is voor biodiversiteit, natuurbelevingswaarde en klimaatadaptatie.

Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- We gaan zuinig om met bestaande, volwassen beplanting en revitaliseren bossen, boomgroepen en laanbeplantingen in lijn met de identiteit van de polderkamers en gericht op een duurzaam, gemengd bomenbestand.
- We werken aan een beheervisie voor de komende 30 jaar, meerjarenbeheerplannen en het flexibel inzetten van beheerbudgetten en spelen in op een veranderende vraag en het gewenste streefbeeld.

Opgave nieuwe gebieden oostzijde

De nieuwere gebieden, die vooral langs de oostzijde van de Rotte liggen, hebben een open agrarisch karakter. Hier ligt een opgave vanwege de verwachte toenemende gebruiksdruk. Daarmee komt de potentiële recreatieve betekenis van aanliggende agrarische gebieden op de agenda. Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- We versterken de landschappelijke structuur van de open gebieden door het toevoegen van stevige groene ribben, die doorgetrokken worden in de nieuwe woongebieden aan de oostzijde van het Rottemeregebied.
- Met het oog op de verstedelijkingsopgave en de toenemende recreatiedruk op het Rottemeregebied kijken we ook naar alternatieve functies en betekenissen voor de agrarische gronden binnen het werkingsgebied van het Recreatieschap.

Kansen voor duurzaamheid, klimaatadaptatie en energietransitie

Hieronder worden een aantal voorbeelden genoemd die aansluiten bij de ambitie.

- Duurzamer watersysteem door oppepper polderstructuur, meer wateroppervlakte, meer riet voor een betere waterkwaliteit.
- Meer bomen en bos in het landschappelijk raamwerk, groter biodiversiteit, koele routes van en naar de omliggende wijken
- Het Rondje Rottemeren als doorgaande route die energie opwekt.
- Duurzaam onderhoud en beheer (elektrisch, circulair gebruik materialen), duurzame verlichting in het gehele gebied.
- Het raamwerk kan worden verrijkt met meer natuurlijke oevers, helofytenfilters, fietssnelwegen met herbruikbaar asfalt, duurzame verlichting (evt. geïntegreerd in het wegdek) en met energieopwekking.
- De polderkamers kunnen worden ingevuld met bijvoorbeeld biomassa in velden, bijenweiden of raingardens.

Alledaagse recreatie, zoals fietsen, skeeleren en wandelen

Ontwikkelen van recreatieve clusters met een eigen karakter of thema (foto: Willem-Alexander baan)

Uitgewerkt programma aan recreatieve voorzieningen met verschillende sferen

Ontspannen buiten zijn: barbecueën, de hond uitlaten, spelen aan de waterkant

Ambitie 3

Duurzaam buiten zijn: sport en actieve vormen van vrijetijdsbesteding

Het recreatief programma wordt versterkt vanuit de invalshoek van bewegen, buiten zijn en sport. Daarbij wordt gezorgd voor goede recreatieve voorzieningen voor de lokale bevolking (ommetjes, de hond uitlaten, een eindje fietsen, skeeleren, joggen en barbecueën). Daarnaast heeft de Rottemeren een flink aantal intensief recreatieve trekpleisters van regionale betekenis. Deze functies blijven behouden en worden versterkt maar niet ten koste van het gevoel van rust en ruimte. Verbeteren van de zonering biedt hierbij kansen: de rustige gebieden rustiger, de intensieve gebieden intensiever.

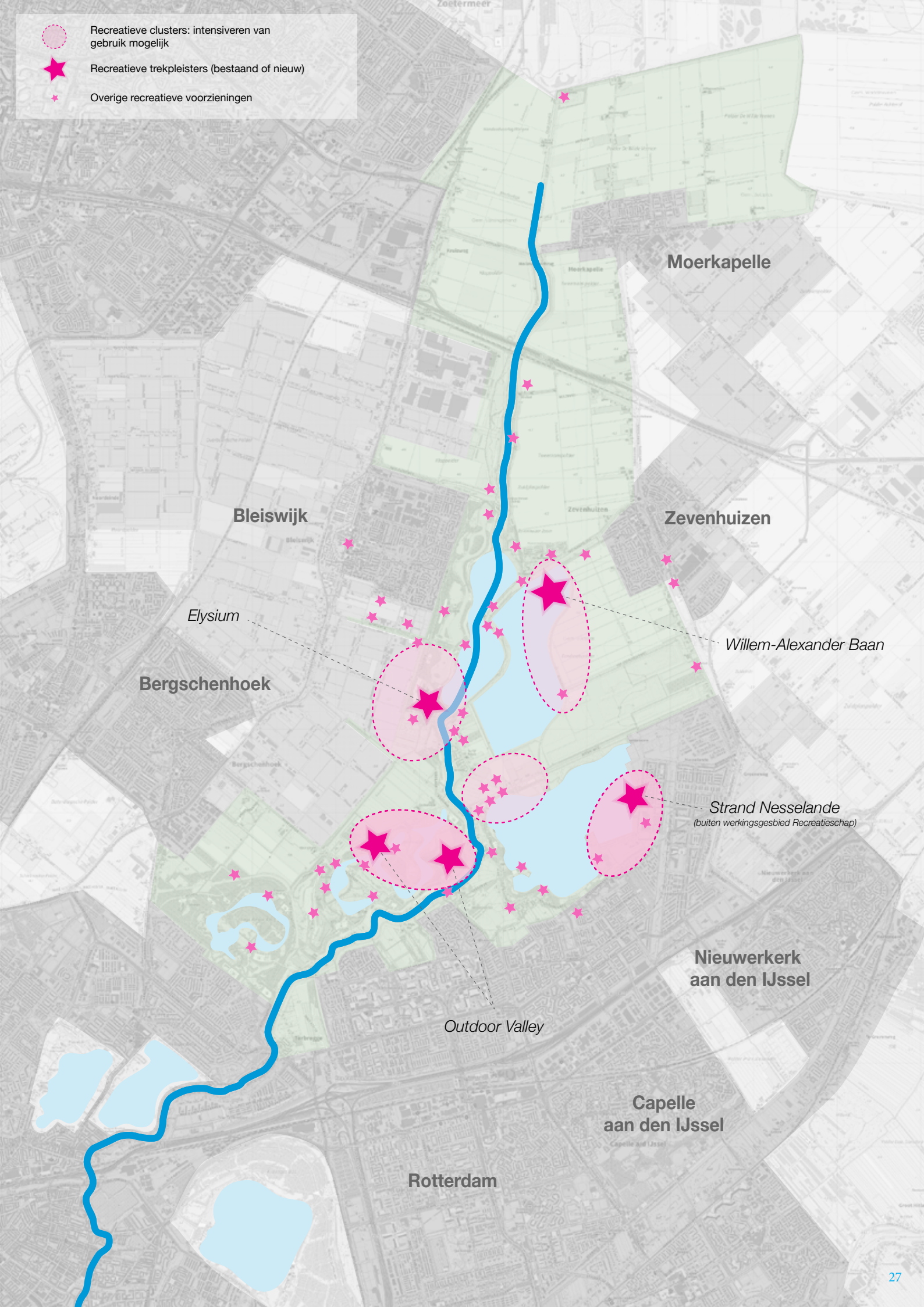
Lokale en regionale betekenis

De Rottemeren hebben een belangrijke lokale functie, want de grootste groep bezoekers van het gebied zijn mensen uit de aanliggende woongebieden. Zij gebruiken het gebied voor alledaagse landgebonden recreatieactiviteiten zoals een 'ommetje', langere wandelingen vanuit de stad, barbecueën, de hond uitlaten, een eindje fietsen, skeeleren, joggen en spelen aan de waterkant op mooie dagen. Met de verwachte groei van het regionale inwoneraantal zal deze behoefte verder toenemen. De belangrijkste ambitie is om te zorgen voor een goed uitgewerkt programma aan recreatieve voorzieningen voor de lokale bevolking, duidelijke verbindingen van en naar de omliggende woonwijken, goede entrees en een heldere zonering in drukte en rust en verschillende sferen. Het Recreatieschap heeft hierbij een voortrekkersrol. Daarnaast heeft de Rottemeren een belangrijke regionale functie, er is aan een flink aantal intensief recreatieve trekpleisters (commerciële voorzieningen, waaronder golfen, klimmen, skiën, mountainbiken, paardrijden en roeien (de Willem Alexander-baan is een topsportcentrum met een roeibaan van internationale wedstrijdkwaliteit)). De ambitie is om deze functies te behouden en te versterken maar dit niet ten koste te laten gaan van het gevoel van rust en ruimte en de lokale behoefte waarin het gebied voldoet.

Duurzaam buiten zijn: accent op sport en actieve vormen van vrijetijdsbesteding

Er is een groeiend besef van de waarde van een gezond leven door goede voeding en beweging. Dit vertaalt zich in toenemende belangstelling voor het 'duurzame buiten', actieve vormen van vrijetijdsbesteding waaronder sport en trends zoals de opkomst van het elektrisch fietsen. Daarom is de ambitie om in aansluiting op de huidige inrichting en aanwezige functies het recreatief programma te versterken vanuit de invalshoek van bewegen, buiten zijn, sport en ontspannen. Het Recreatieschap kijkt bij de inrichting en het beheer vanuit deze invalshoek. Er zijn nog meer mogelijkheden om het gebied te profileren als sportparadijs voor de regio. Bij de beoordeling van nieuwe initiatieven vanuit de markt staan kwaliteit en een bijdrage aan het grotere geheel voorop en een plus in de opbrengsten voor het Recreatieschap telt hierbij mee. Zoals een kleinschalig hardloop- annex jog-centrum met horecafaciliteiten. De huidige recreatieparken en de andere ondernemingen in het gebied blijven gehandhaafd. De inzet is dat ze op termijn een grotere functie krijgen voor het gebied door minder naar binnen gericht te zijn en zich aan te passen aan de sfeer en landschappelijke inrichting.

- Recreatieve clusters: intensiveren van gebruik mogelijk
- Recreatieve trekpleisters (bestaand of nieuw)
- Overige recreatieve voorzieningen

Kleinschalige voorzieningen en elementen verrijken het gebied (foto: theetuin in Park 21)

Evenementen maken gebruik van de landschappelijke kwaliteiten van het gebied

Naar buiten gerichte wellness, versterkt door het landschap (foto: Maarsseveense Plassen)

Kleinschalige vormen van verblijfsrecreatie in wisselwerking met het landschap

Nieuwe verblijfsrecreatie is toegestaan mits kleinschalig, het iets toevoegt aan gebied, de openbaarheid behouden blijft en er een wisselwerking met het landschap is. Kunst en cultuur kan waarde toevoegen aan de landschapsbeleving. Bijvoorbeeld een theatervoorstelling die gebruik maakt van de stilte-donkerte-water van het gebied en daarmee in het stuk een extra verdieping geeft. Er worden geen functies toegevoegd die niet recreatief zijn of bij het Rottemeregebied passen, zoals grootschalige woningbouw of daarbij horende functies. In het geval van bijvoorbeeld bedrijvigheid kan dit op de bedrijventerreinen landen.

Verbeteren zonering biedt kansen: van (nog) meer rust naar (nog) intensiever gebruik

Er wordt gestreefd naar een karaktervol en relatief rustig uitloopgebied voor mensen dichtbij (lokaal, de omliggende dorpen en wijken) met daarin een aantal clusters met grote trekpleisters voor mensen van verder weg. Het vraagt permanente aandacht om een goede zonering te bieden en door te ontwikkelen, zodat het 'laadvermogen' van het gebied groter wordt terwijl er ook voldoende rust en ruimte beschikbaar blijven. De ambitie is om intensieve delen meer te clusteren en nieuwe initiatieven vanuit de markt daaraan toe te voegen (zie kaart met nieuwe en bestaande intensief recreatieve clusters met daarin recreatieve trekpleisters). Daarbij wordt gezocht naar een overkoepelend thema per cluster. De ambitie is deze clusters in de toekomst beter bereikbaar te maken, gecombineerd met een parkeerplaats en overstappunt en een heldere entree naar de rest van gebied. Aan de andere kant van het palet is de ambitie om juist meer stilte en natuurbeleving te creëren op een aantal plekken, bijvoorbeeld door meer waterrijke struingebieden te maken, of kleinschalige wandelpaden in de agrarische gebieden.

Evenementen

Tijdelijke recreatieve programma's, bijvoorbeeld op het gebied van cultuur, food en bewegen, verrijken het aanbod, sluiten aan bij de ambitie van duurzaam buiten en zorgen dat er meer te beleven is, ook buiten het hoogseizoen. Daarbij is het van belang een passend evenementenbeleid te formuleren voor de locaties Hoge Bergse Bos en Eendragtspolder met daarin onder ander het type evenement (passend bij de sfeer van het gebied, zoals een campingmarkt van de ANWB, een openlucht poëziefestival en sportevenementen), het aantal evenementen per jaar (niet elke week), de mate waarin moet worden aangesloten bij de ambitie van duurzaam buiten en het omliggende landschap. Goede ontsluiting en verkeerscirculatie in de omgeving is hierbij essentieel.

Opgaven en waar we aan gaan werken

Niet alle groepen maken gebruik van het gebied

Sommige groepen in de samenleving hebben een laag niveau van recreatieve participatie en maken geen of minder gebruik maken van de Rottemeren, zoals mensen die minder mobiel zijn of weinig te besteden hebben. Sommige omliggende wijken (zoals Crooswijk en Oude Noorden) scoren laag en is er weinig groen en recreatief aanbod in de wijk zelf. Daarnaast maken jongeren minder gebruik van het gebied; een landelijk gegeven. De uitdaging blijft om voornoemde bevolkingsgroepen te bewegen vaker een bezoek aan de Rottemeren te brengen. Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- De komende jaren maken we een kwaliteitsslag in het recreatieve aanbod. We zetten in op vernieuwing en verrijking van het aanbod met speciale aandacht voor groepen met een laag niveau van recreatieve participatie en voor groepen die zich graag laten verrassen en inspireren en die op zoek zijn naar bijzondere belevingen.
- We zorgen dat het Rottemeregebied primair een openbaar gebied is en blijft. Private initiatieven van ondernemers wegen we

zorgvuldig af tegen het uitgangspunt van openbaarheid.

We streven naar verbeterde inclusiviteit: het Rottemerengebied is en blijft toegankelijk en aantrekkelijk voor iedereen.

- We verbinden de ambities voor de Rottemeren met maatschappelijke opgaven in de omgeving, zoals zorg en gezondheid, arbeidsparticipatie, en educatie, waardoor omwonenden meer worden betrokken bij het gebied.

Meer mogelijkheden om het gebied te profileren als water- en sportparadijs

Naast de Rotte dragen de Zevenhuizerplas en de roeibaan bij aan de watersportmogelijkheden. Een verbinding van de Rotte met de Zevenhuizerplas ontbreekt, evenals een verbinding met het grotere vaarwerk in de Zuidvleugel van de Randstad. Daarnaast verandert de waterrecreatieve vraag van bezit naar steeds meer huren van en varen met sloepen. Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- We bouwen voort op het historische landschap van de Rottemeren en het waterrijke en sportieve karakter van het gebied; denk aan cultuurhistorie, culturele programma's, educatieve programma's en actieve programma's op alle niveaus van het dagelijkse ommetje tot topsport.
- We onderzoeken mogelijkheden om het vaar netwerk intern en extern te vergroten, bijvoorbeeld een verbinding van de Rotte met de Zevenhuizerplas en de Rotte-Rijn-Vliet verbinding en verbetering van de aansluiting op het recreatief vaar routenetwerk. Voorwaarde is een zorgvuldige afweging met de ambities voor het watersysteem.

Recreatieve aanbod sluit niet helemaal aan bij behoeften omliggende gebieden, het bestaande aanbod kan kwaliteitsslag gebruiken

Een deel van de recreatieve voorzieningen in de Rottemeren is in de loop der jaren wat sleets en gedateerd geworden, terwijl de kwaliteit van de recreatieve beleving steeds belangrijker wordt. De vraag naar recreatieve voorzieningen verandert voortdurend en zal ook de komende tijd veranderen. Dit wordt deels verklaard door een verwachte toename van het aantal bewoners in de regio. Ook veranderingen in de bevolkingssamenstelling van een wijk zijn van invloed. Sommige wijken rondom de Rottemeren zijn gegentrificeerd waarmee de recreatieve behoeften ook anders zijn geworden. Sommige groepen in de omgeving zijn op zoek naar bijzondere ervaringen en meer gericht op exclusievere vormen van recreatie. Door tijdig te anticiperen op veranderingen aan de vraagzijde kan een eigentijds en passend aanbod aan recreatieve voorzieningen worden gecreëerd. Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- Samen met ondernemers werken we aan een eigentijds aanbod van voorzieningen en activiteiten van goede kwaliteit, om te kunnen voldoen aan de veeleisende behoeften van recreanten.
- We verbreden het recreatieve aanbod tot een jaarrond programma, door bijvoorbeeld ook tijdelijk programma te faciliteren.
- We faciliteren (kleinschalige) pop-up activiteiten die passen bij het karakter en de draagkracht van het gebied, zoals beeldende kunst, buitentheater en een pop-up camping.
- We ontwikkelen een samenhangend evenementenbeleid met locatieprofielen, passend bij het imago en de draagkracht van het gebied. Dit doen we in nauw overleg met bewoners, ondernemers, vervoerders en gemeente. We streven naar de versterking en ontwikkeling van enkele goed bereikbare bestaande (verblijfs) recreatieve clusters met een eigen karakter of thema rond bestaande trekpleisters zoals Outdoor Valley en koppelen deze clusters aan overstappunten. We onderzoeken de mogelijkheden om, logisch aansluitend op het routenetwerk met overstappunten,

enkele nieuwe clusters te ontwikkelen, bijvoorbeeld aan de noordzijde van de Zevenhuizerplas. Nieuwe voorzieningen mogen geen afbreuk doen aan de algemene toegankelijkheid en openbaarheid van het gebied.

- We streven naar de ontwikkeling van enkele goed bereikbare recreatieve clusters met een eigen karakter of thema rond bestaande trekpleisters zoals Outdoor Valley en koppelen deze clusters aan overstappunten. We onderzoeken de mogelijkheden om, logisch aansluitend op het routenetwerk met overstappunten, enkele nieuwe clusters te ontwikkelen, bijvoorbeeld rond de Willem-Alexander baan. Grote tijdelijke activiteiten maken slim gebruik van de faciliteiten in de clusters, zoals parkeren. We nodigen ondernemers en ondernemende burgers uit om nieuwe voorzieningen en activiteiten te ontwikkelen in de clusters.
- We verrijken het gebied met kleinschalige elementen en voorzieningen, zoals kunst of kleinschalige vormen van verblijfsrecreatie, en stimuleren ook anderen daartoe.

Kansen voor natuurrecreatie blijven onderbenut

De Rottemeren is allereerst een recreatiegebied. Toch kent het gebied verschillende natuurplekjes die het recreatieve aanbod verrijken, zoals het Koren molengat en de Wybertjes. Buiten deze natuurlijk ingerichte plekken om wordt het beheer vooral bepaald door de gebruiksdruk. Door anders om te gaan met het beheer kunnen kansen voor meer biodiversiteit en een meer natuurbeleving worden benut. Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- We onderzoeken of er meer gebieden extensief beheerd kunnen worden en of er op meer plekken natuurontwikkeling kan plaatsvinden in combinatie met natuurrecreatie en struinnatuur. We werken hiervoor samen met natuur- en vogelwacht Rotta.

Kansen voor duurzaamheid, klimaatadaptatie en energietransitie

Hieronder worden een aantal voorbeelden genoemd die aansluiten bij de ambitie.

- Nieuwe initiatieven duurzaam en energieneutraal.
- Evenementen duurzaam en energieneutraal.
- Beperken autoverkeer door de recreatieve clusters en de overstappunten als 'sluis' te gebruiken.
- Er zijn kansen voor het meekoppelen van duurzaamheid aan functies: kleinschalige windenergie of zonne-energie op of bij recreatievoorzieningen, natuur inclusief en circulair bouwen met raingardens en helofytenfilters bij kleinschalige verblijfsrecreatie.
- Bij de overstappunten kunnen plaszuilen fosfaat terugwinnen, herbruikbaar asfalt en oplaadpunten gebruikt worden voor parkeerplaatsen. Rustigere, waterrijke struingebieden kunnen worden ingericht met helofytenfilters en natuurlijke oevers.
- Tijdelijke evenementen kunnen gebruik maken van kleinschalige wind- en zonne-energie en plaszuilen voor fosfaatwinning. Evenementenorganisaties zouden moeten streven naar zoveel mogelijk recycling met daarbij kansen voor biomassa bij de afvalverwerking.
- Organisaties in het gebied voelen zich sterk verbonden met het gebied, wat resulteert in een 'groene' koers waarbij gebied en organisaties elkaar versterken.
- Ook in het ondernemerschap in de Rottemeren staat duurzaamheid hoog in het vaandel, met het verwerven van het internationale keurmerk Green Key en de Blauwe Vlag. Ondernemers met het Green Key keurmerk doen er alles aan om het milieu te sparen, zonder dat hun gasten inleveren op comfort en kwaliteit. De Blauwe Vlag is de onderscheiding voor schone en veilige havens en stranden.
- Ondernemers ondersteunen een gezonde leefstijl, met een passende menukaart en aanbod dat een gezonde leefstijl stimuleert.

Aantrekkelijke langzaam-verkeersroutes om sporten en bewegen te stimuleren

Langs het Rondje Rottemeren kunnen nieuwe uitzichtpunten worden toegevoegd

Met omliggende groengebieden verbonden doorlopend routenetwerk (foto: Bentwoud)

Vaarverbindingen vanaf de Rotte naar wateren in de omgeving

Ambitie 4

Rondom bereikbaar en optimaal toegankelijk

De Rottemeren zijn hoofdzakelijk toegankelijk voor langzaam verkeer, de auto is te gast.

Belangrijke toegangen tot het gebied worden herkenbaar gemaakt als 'poorten' met parkeerplaatsen en overstappunten vanuit het openbaar vervoer naar het langzaam-verkeersnetwerk binnen het gebied. Dit netwerk wordt via regionale fiets- en wandelnetwerken verbonden met de grote groengebieden in de wijdere omgeving. Het maken van vaarverbindingen naar de Zevenhuizerplas, de Oude Rijn en de Vliet, en het verbinden van de Rottemeren met het Bentwoud is een ambitie die door verschillende partijen wordt gekoesterd.

Goed verbindingen met omliggende woon- en groengebieden

De ambitie is om de Rottemeren via logische en aantrekkelijke auto-, langzaam-verkeers- en vaarverbindingen beter te verbinden met de omliggende gebieden. Belangrijke toegangen tot het gebied worden herkenbaar gemaakt als 'poorten' tot de Rottemeren, zoveel mogelijk gekoppeld aan de recreatieve clusters, met parkeerplaatsen en overstappunten naar het langzaam-verkeersnetwerk binnen het gebied zelf (bijvoorbeeld Outdoor Valley en Willem-Alexander roeibaan). Er zijn voldoende ov-haltes voor bus, metro, tram en trein (bijvoorbeeld metro Nesseland, station Lansingerland-Zoetermeer, diverse bushaltes in Bleiswijk) binnen korte afstand die (bijna) aansluiten op het wandel- en fietsnetwerk, zij kunnen in de toekomst als overstappunt fungeren. Vanuit de aangrenzende woongebieden worden meer aantrekkelijke ommetjes mogelijk gemaakt. Het stimuleert omwonenden om actief te bewegen. Het routenetwerk van de Rottemeren wordt met regionale fiets- en wandelnetwerken beter verbonden tot een aantrekkelijk, doorlopend en veilig netwerk dat groengebieden in de wijdere omgeving ontsluit.

Zoveel mogelijk autovrij en een logisch netwerk met strategisch gesitueerde overstappunten

De insteek is dat de Rottemeren hoofdzakelijk toegankelijk is voor langzaam verkeer. Een slimme combinatie van het routewerk en de positionering van recreatieve voorzieningen zorgt daarbij voor een goede zonering van drukke en rustige gebieden. Inzet is om met de groene ribben en het rondje Rotte uit het landschappelijk raamwerk het langzaam-verkeersnetwerk compleet en overzichtelijk te maken. Daarbij horen ook voldoende (nieuwe) oversteekplaatsen over de Rotte en andere waterwegen in de vorm van bruggen en pontjes. De auto is te gast in het gebied. Grote recreantenstromen met de auto worden aan de randen opgevangen, daar is voldoende parkeerruimte, aan de recreatieve clusters en overstappunten op het langzaam-verkeersnetwerk gekoppeld. Er wordt naar gestreefd om dit zoveel mogelijk te clusteren. Uitzondering is de parkeerplaats in de Eendragtspolder die ver het gebied inprikt, hier kan in de toekomst eventueel een recreatiecluster ontwikkeld worden. Het sluipverkeer wordt in de toekomst geweerd, maar voor ondernemers en bewoners blijft het gebied wel met de auto toegankelijk.

Vergroot het vaarnetwerk intern en extern (foto: Ringvaart Zuidplaspolder)

Koppel het Rondje Rottmeren aan landschapsontwikkeling en het toevoegen aan recreatief programma

Kleinschalige wandelpaden door agrarische gebieden (foto: Boerenlandpaden)

'Poorten' als aantekkelijke overstappunten naar langzaam verkeer (foto: Brabantse Natuurpoorten)

Meer vaarverbindingen in het gebied en in aansluiting op de omgeving

De Rotte is op een aantal plekken verbonden met wateren in de omgeving. De Hollandse IJssel is bereikbaar via de Hennipsloot. De Bergse Plassen en Kralingse Plas zijn aangesloten op de Rotte. De ambitie is om op de lange termijn, als de waterkwaliteit van de Rotte verbetert, ook de Zevenhuizerplas aan te sluiten. Daarnaast is een ambitie om de opgewaardeerde tochten, die onderdeel zijn van de groene ribben, aan te sluiten op de Rotte en de huidige en toekomstige woongebieden zo te ontsluiten voor bootjes.

Het maken van een vaarverbinding tussen Rotte, Oude Rijn en de Vliet, het ontwikkelen van twee pleisterplaatsen en het verbinden van de Rottmeren met het Bentwoud is een ambitie die door verschillende partijen in de omgeving wordt gekoesterd. Het Recreatieschap draagt hier graag aan bij mits het een meerwaarde voor het Rottmerengebied heeft.

Opgaven en waar we aan gaan werken

Bereikbaarheid en toegankelijkheid voor verbetering vatbaar

De routenetwerken in het Rottmerengebied zijn belangrijk, omdat een groot deel van het gebruik bestaat uit route gebonden recreatie. De bereikbaarheid en toegankelijkheid van het gebied voor langzaam verkeer, openbaar vervoer en auto is echter voor verbetering vatbaar. De autoroutes naar diverse belangrijke recreatieve bestemmingen zijn zonder bewegwijzering moeilijk te vinden, ov-haltes liggen vaak op behoorlijke afstand van het gebied en missen een logische aansluiting. Fiets- en wandelroutes vanuit de omliggende woongebieden zijn niet overal even aantrekkelijk en missen plaatselijk een logische aansluiting, met moeilijk te vinden of onoverzichtelijke toegangen tot het gebied.

De capaciteit van parkeerplaatsen is niet in balans met de behoefte: op sommige plekken te klein, op andere plekken te groot. Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- We vangen bezoekers per auto zoveel mogelijk op aan de randen van het gebied en bij recreatieve clusters. Ov-haltes (bijvoorbeeld station Rotterdam Noord, metrohaltes Hesseplaats en Nesseland, station Lansingerland-Zoetermeer en de ZoRolin) en overstappunten voor auto's verbinden we met aantrekkelijke routenetwerken voor langzaam verkeer. Het gebied blijft toegankelijk voor bestemmingsverkeer en hulpdiensten. Een flexibel openbaar vervoersaanbod ondersteunt tijdelijke activiteiten.
- We onderzoeken de mogelijkheden voor een overstappunt langs de A12, bijvoorbeeld in samenhang met het toekomstige station Lansingerland-Zoetermeer.
- We ontwikkelen 'poorten', uitnodigende, aantrekkelijke toegangen tot het Rottmerengebied voor langzaam verkeer. Overstappunten van auto naar langzaam verkeer aan de randen van het Rottmerengebied koppelen we zoveel mogelijk aan de poorten.

Interne en externe netwerken beter aansluiten

De verbindingen tussen de interne netwerken voor langzaam verkeer en externe lokale en regionale netwerken zijn niet altijd even aantrekkelijk en logisch, en plaatselijk ontbreken er schakels. Voorbeelden zijn een route naar Zoetermeer en een goede verbinding naar het toekomstige woongebied in de Zuidplaspolder. Toegangen tot het Rottmerengebied zijn onoverzichtelijk of moeilijk herkenbaar. Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- Samen met andere partijen dichtten we de ontbrekende schakels in de aansluiting van het interne netwerk op lokale en regionale routenetwerken.

Compleet langzaam-verkeersnetwerk met nieuwe oversteken over het water

Verbeter de oversteekbaarheid van de Rotte (foto: veerpont bij Bleiswijkse Verlaat)

Auto's worden aan de randen van het gebied opgevangen (foto: parkeerplaats Fort Vechten)

De auto is te gast in het gebied ten behoeve van langzaam verkeer (foto: Polderpad Rotte-Schie)

Voorbeelden van regionale schakels zijn het Polderpad van Rotte tot Schie en de fietsverbinding naar het Bentwoud als onderdeel van de doorgaande fietsverbinding tussen Rotterdam en Amsterdam.

- We onderzoeken mogelijkheden om het vaarnetwerk intern en extern te vergroten, bijvoorbeeld een verbinding van de Rotte met de Zevenhuizerplas en de Rijn-Rotte-Vliet verbinding. Voorwaarde is een zorgvuldige afweging met de ambities voor het recreatiegebied en het watersysteem (zie ook ambitie 3).

In het gebied zelf: ontbrekende schakels en dubbelingen

Intern beschikt het Rottemerengebied over een uitgebreid fiets- en wandelnetwerk, met aan de ene kant ontbrekende schakels en aan de andere kant trajecten met dubbelingen. Een duidelijke hiërarchie ontbreekt. Wie met de auto van de ene kant van het gebied naar de andere kant wil, raakt al snel verdwaald of loopt dood, terwijl in het zuiden sluipverkeer in de spits voor overlast zorgt. Belangrijke knelpunten zijn het beperkte aantal oversteken over de Rotte en de drukte op de populaire route langs de Rotte. Wielrenners, skaters, scootmobiel en andere vormen van 'langzaam' verkeer zitten elkaar in de weg door de beperkte capaciteit van deze route. Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- We verbeteren de ontsluitingsstructuur van het gebied zelf. We zorgen voor een duidelijke hiërarchie in hoofd- en subroutes, voegen ontbrekende schakels toe en ruimen overbodig asfalt op.
- We ontlasten de route over de dijken langs de Rotte door een aantrekkelijk alternatief te bieden in de vorm van een tweede ring: het Rondje Rottemeren. We koppelen het rondje aan landschapsontwikkeling en het toevoegen van recreatief programma.

Kansen voor duurzaamheid, klimaatadaptatie en energietransitie

Hieronder worden een aantal voorbeelden genoemd die aansluiten bij de ambitie.

- Duurzaam vervoer staat centraal in de Rottemeren. Een compleet, logisch, aaneengesloten en fijnmazig fiets- en wandelnetwerk, dat goed aansluit op de omliggende wegen en woongebieden stimuleert bezoekers om zich op een duurzame en gezonde manier door het gebied te verplaatsen.
- Op den duur elektrisch varen op de Rotte.
- Voor het verbeteren van de verbindingen met de omliggende woongebieden moet worden gedacht aan duurzame verlichting (evt. geïntegreerd in het wegdek), fietssnelwegen en herbruikbaar asfalt. Een zelfrijdende Rotte-bus kan de recreatieve functies ontsluiten.
- Bij de overstappunten kunnen plaszuilen fosfaat terugwinnen, herbruikbaar asfalt en oplaadpunten gebruikt worden voor parkeerplaatsen.
- Voor nieuwe vaarverbindingen zijn er kansen voor natuurlijke oevers, vispassages, helofytenfilters, en duurzame sluizen langs en tussen waterverbindingen.

De gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor de gezamenlijke ambities voor de Rottemeren worden vergroot door samen te werken met diverse partijen

Ambitie 5

Samenwerken vanuit een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid

Het Recreatieschap is verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer van het Rottemerengebied, maar doet dat niet alleen. Er wordt gewerkt aan een grotere bewustwording van de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het geheel door het Recreatieschap, gemeenten, de terreinbeheerder, huidige en toekomstige bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties.

Recreatieschap, ondernemers en lokale partijen en organisaties werken samen in het verbeteren van het gebied

Het aantrekkelijker maken van het Rottemerengebied is een gezamenlijke ambitie van het Recreatieschap, gemeenten, de terreinbeheerder, huidige en toekomstige bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Er wordt in de toekomst gewerkt aan een grotere bewustwording van de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het geheel. Partijen dragen allen bij aan de programmering, inrichting en het beheer van het Rottemerengebied en voelen zich nauw betrokken. De ambitie is om al de betrokken partijen telkens weer bij elkaar te brengen en te zorgen dat de ideeën en initiatieven elkaar keer op keer versterken.

Opgaven en waar we aan gaan werken

Het Recreatieschap is verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer van het Rottemerengebied, maar doet dat niet alleen. Private partijen bieden een breed scala aan aanvullende voorzieningen: horeca, jachthavens, overnachtingsmogelijkheden, wellness, klimmuur, zorgboerderij, kanoverhuur en nog veel meer. Ondernemers geven aan dat zij bereid zijn om bij te dragen aan verbeteringen in de directe omgeving van hun bedrijf, en zijn zich bewust van het risico op verrommeling, wanneer ieder dat voor zich doet. Ook lokale groepen beginnen steeds meer de weg naar de Rottemeren te vinden. Zo voert natuur- en vogelwacht Rotta natuurbeheer uit in verschillende gebieden en zijn verschillende groepen actief in de Hennipgaarde; zij voeren beheeractiviteiten uit en organiseren activiteiten. Opgave is om al de betrokken partijen telkens weer bij elkaar te brengen, tot duurzame samenwerkingen te komen en te zorgen dat de ideeën en initiatieven elkaar keer op keer versterken.

Hierbij gaan we aan het volgende werken:

- In overleg met ondernemers en andere partijen gaan we dit kader uitwerken in een ontwikkelingsplan met uitvoeringsprogramma om onze ambities te realiseren. Daarin werken we de rollen van het Recreatieschap en andere partijen uit, en beschrijven we de financiering en de projecten in de toekomstige inrichting en beheer van het Rottemerengebied.
- Het Recreatieschap stelt randvoorwaarden op en maakt afspraken met ondernemers over de wijze waarop zij een bijdrage leveren aan de recreatieve programmering, inrichting en beheer.
- Het Recreatieschap nodigt lokale groepen uit om met ideeën te komen die de recreatieve beleveniswaarde van het gebied vergroten en die bijdragen aan maatschappelijke opgaven, om die ideeën vervolgens samen te realiseren.
- We stimuleren zelfbeheer dat bijdraagt aan de betrokkenheid bij het Rottemerengebied en aan de beleveniswaarde van het gebied voor bezoekers.
- We werken samen met maatschappelijke organisaties op het gebied van educatie en onderwijs (kinderen, scholen), zorg, gezondheid en arbeidsparticipatie om de economische en maatschappelijke meerwaarde van de Rottemeren te vergroten. We verbinden lokale programma's en maatschappelijke netwerken met de ambities voor het Rottemerengebied.
- We verbinden de ambities voor de Rottemeren met maatschappelijke opgaven in de omgeving, zoals zorg en gezondheid, arbeidsparticipatie, educatie, klimaatadaptatie en energietransitie. We streven naar circulariteit, bijvoorbeeld door biomassa duurzaam te benutten.
- De huidige bewoners en eventuele toekomstige bewoners worden bij het opstellen van het ontwikkelingsplan betrokken.
- We promoten en stimuleren het gebied en het programma-aanbod, bijvoorbeeld door het aangaan van nieuwe samenwerkingen en het verstrekken van subsidies.

4 | Samenhang en speelruimte, de betrokken partijen en hun rollen

Collectieve verantwoordelijkheid voor het geheel (samenhang), speelruimte voor de partners bij het uitwerken van projecten

In het voorgaande zijn de koers en de ambities voor de toekomst van het Rottemeregebied beschreven. Zij vormen de basis voor het nog te ontwikkelen ontwikkelingsplan met uitvoeringsprogramma. Het Recreatieschap neemt hierin het voortouw en werkt hierin nauw samen met overheden (gemeenten, provincie, Hoogheemraadschap, Landschapstafel, Hof van Delfland en Metropoolregio Rotterdam-Den Haag), belangengroepen (bijvoorbeeld de Stichting Plezierrivier, natuurvereniging Rotta en de Ondernemersvereniging Rottemeren), ondernemers (o.a. agrarisch en recreatie), maatschappelijke organisaties, en burgers. Voor het opstellen van het ontwikkelingsplan en het uitvoeringsprogramma zal een participatieproces worden ontwikkeld. Uiteindelijk zullen kader, ontwikkelingsplan en uitvoeringsprogramma resulteren in projecten met verschillende trekpleisters en partners, en een andere wijze van financieren.

We werken aan een grotere bewustwording van de gemeenschappelijke verantwoordelijkheid voor het geheel. Partijen bouwen mee aan het landschappelijk raamwerk en aan de uitstraling en herkenbaarheid van het gebied als geheel. Daarnaast nemen zij initiatief voor en geven uitvoering aan deelprojecten en zorgen zij voor de financiering hiervan. Het Recreatieschap speelt hierbij een coördinerende rol. Deelprojecten worden door de afzonderlijke gemeenten juridisch-planologisch begeleid. Afhankelijk van de opgave en planfase zullen de rollen van de betrokken partijen verschillen. In onderstaand schema en de daaropvolgende tekst zijn de rollen en de financiële bijdrage die partijen leveren op nader beschreven.

Financiering

Nieuw programma en een kwaliteitsverbetering betekent investeren in het gebied. Voor investeringen van het Recreatieschap en gemeentelijke bijdragen aan het gebied zal een helder kader worden opgesteld in de vorm van een investeringsplan. De haalbaarheid van plannen moet worden bepaald op basis van een goed onderbouwde kostenraming en er is een afweging van kosten en baten nodig. Investeren levert immers wat op, maar kan ook betekenen dat de gemeentelijke bijdragen aan het Recreatieschap omhoog moeten. Een deel van de ambities zijn te realiseren via regulier en groot onderhoud in een meerjarenplanning voor beheer. Voor andere projecten kunnen eigen investeringsbudgetten worden aangewend. Onderdeel van een investeringsplan is ook een vastgoedbeleid en een beleid voor ontwikkellocaties. Voor sommige zaken, zoals schoon water in de Rotte, circulariteit of duurzame energie, is het Recreatieschap afhankelijk van anderen. Het schap kan dit stimuleren in samenwerking met bijvoorbeeld het Hoogheemraadschap en gemeenten.

Als in de toekomst het aantal bezoekers sterk toeneemt en vergroting van het areaal nodig mocht zijn door de verstedelijking, dan is extra financiering nodig door bijvoorbeeld het verhogen van de deelnemersbijdrage.

Recreatieschap

Het recreatieschap is primair verantwoordelijk voor inrichting en beheer van het gebied. Daarnaast is het schap de bewaker van het groter geheel (de rentmeester van het gebied) en kijkt het voortdurend vanuit de scope van de lange termijn. Daardoor heeft het schap een coördinerende en verbindende functie naar alle andere betrokken partijen in het gebied. De functie komt op verschillende manieren tot uiting. Hieronder zijn de belangrijkste rollen beschreven.

- Initiator van nieuwe projecten.
- Regisseur (partijen bij elkaar brengen, bijvoorbeeld aan nog te organiseren gebiedstafels).
- Deelnemer aan projecten geïnitieerd door andere partijen.
- Toetser van en adviseur bij initiatieven van andere partijen.
- Promotor en stimulator van het gebied en het programma-aanbod (bijvoorbeeld door het aangaan van nieuwe samenwerkingen en het verstrekken van subsidies).

Met de per 1 januari 2018 aangepaste gemeenschappelijke regeling is een nieuwe vorm van organiseren en samenwerken ontstaan. De komende jaren zal deze op gezette tijden worden geëvalueerd en indien nodig worden aangepast.

Gemeenten

De schapsgemeenten vervullen verschillende rollen waar het gaat om de relatie van het Rottemeregebied met de omgeving. Enerzijds zijn zij verantwoordelijk voor het beleid van het recreatieschap, anderzijds zijn zij partner in het realiseren van ambities die het Rottemeregebied ruimtelijk en functioneel verbinden met het grondgebied van de gemeente buiten het werkingsgebied van het schap. De gemeenten stellen 'Ruimte voor een groenblauwe toekomst' vast, het ontwikkelingsplan en het uitvoeringsprogramma worden binnen dit kader ontwikkeld en door het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap vastgesteld. De uitvoering van de projecten die daarna op gang komen wordt ter hand genomen door het Dagelijks Bestuur van het recreatieschap. Om dit mogelijk te maken wordt het ontwikkelingsplan opgenomen in de gemeentelijke omgevingsvisies en, waar nodig, vertaald in omgevingsplannen. Naast omgevingsbeleid zijn er ook relaties met bijvoorbeeld sociaaleconomisch of cultuurbeleid. Waar mogelijk kan worden aangehaakt bij bestaande gemeentelijke programma's die bijvoorbeeld bijdragen aan een gezonde leefstijl, arbeidsparticipatie, educatie of betere fysieke en groene verbindingen met de woonomgeving. Gemeenten kunnen hun grondportefeuilles strategisch benutten door bijvoorbeeld ruilgronden in te zetten,

Verantwoordelijkheden betrokkenpartijen per planfase			
	Kader	Ontwikkelingsplan + uitvoeringsprogramma	Projecten en initiatieven
Recreatieschap	• <i>initiatiefnemer</i> • <i>adviseur</i> • <i>financier</i>	• <i>initiatiefnemer</i> • <i>adviseur</i> • <i>stelt vast</i> • <i>financier</i>	• <i>initiatiefnemer of betrokkene</i> • <i>adviseur en toetser</i> • <i>financier</i>
Gemeenten	• <i>stelt vast</i>	• <i>betrokkene</i> • <i>toetser</i>	• <i>initiatiefnemer of betrokkene</i> • <i>toetser</i> • <i>stelt vast (op RO)</i> • <i>financier</i>
Ondernemers	• <i>betrokkene</i>	• <i>betrokkene</i>	• <i>initiatiefnemer of betrokkene</i> • <i>financier</i>
Maatschappelijke organisaties	• <i>betrokkene</i>	• <i>betrokkene</i>	• <i>initiatiefnemer of betrokkene</i> • <i>financier</i>
Individuele bewoners en betrokkenen	• <i>betrokkene</i>	• <i>betrokkene</i>	• <i>initiatiefnemer of betrokkene</i>
Provincie, hoogheemraadschap en overigen	• <i>betrokkene</i>	• <i>betrokkene</i> • <i>toetst</i>	• <i>initiatiefnemer of betrokkene</i> • <i>toetst (op wateraspecten)</i> • <i>financier</i>

wanneer aankoop van gronden voor het beter functioneren van het Rottemeregebied nodig is.

Op een aantal plekken is dit van belang omdat de ruimte tussen Rotte en (in de toekomst) bebouwd gebied erg smal en druk is. Gemeenten zijn (mede-)financier via bijdragen aan het Recreatieschap en via het realiseren van eigen projecten en programma's.

Belangenverenigingen, ondernemers, maatschappelijke organisaties en burgers

Iedereen kan met initiatieven komen om het Rottemeregebied mooier, leuker en waardevoller te maken. Ook maatschappelijke organisaties, private partijen en andere initiatiefnemers kunnen recreatieve voorzieningen realiseren en beheren. Zij werken daarin samen met het Recreatieschap en andere partijen. Initiatiefnemers die de kwaliteiten en de infrastructuur van het gebied commercieel benutten geven daarvoor ook iets terug. Zij kunnen bijvoorbeeld financieel bijdragen, beheerstaken overnemen en het gebied promoten.

Hoogheemraadschap

Het Hoogheemraadschap is verantwoordelijk voor het watersysteem en de waterkwaliteit in het Rottemeregebied, en het nautisch beheer van de Rotte ligt bij het hoogheemraadschap. Zij streeft naar een verdergaande toekomstige samenwerking met de overige partijen in de Rottemeren waarbij de gezamenlijke opgave voor een klimaatrobust watersysteem centraal staat. Het Hoogheemraadschap voert zelf projecten uit, maar stimuleert, faciliteert en financiert ook

initiatieven van anderen, mits zij substantiële bijdragen leveren aan het Waterbeheerplan. Het Hoogheemraadschap is op dit moment adviseur bij schapsvergaderingen en wil graag naast de drie deelnemende gemeenten graag partner zijn. Het schap deelt deze ambitie met als aandachtspunt dat bij een partnerschap ook een financiële bijdrage hoort.

Provincie

Onderdelen van het ontwikkelingsplan die het gemeentelijk niveau overstijgen, zullen een plek moeten krijgen in provinciaal omgevingsbeleid. Veel projecten kunnen in aanmerking komen voor provinciale subsidies (UPG). Daarvoor moeten initiatiefnemers hun plannen voorleggen aan de landschapstafel Hof van Delfland. Ook cofinanciering van onderdelen, bijvoorbeeld lokale wandelpaden, behoort tot de mogelijkheden. Daarnaast is de provincie ook samenwerkingspartner, als het bijdraagt aan het verwezenlijken van de ambities voor het gebied Rottemeren.

Bronnen

APPN (2017) Scenario's mogelijke vaarverbinding Rotte-Rijn-Vliet.
<https://www.appm.nl/nieuws/scenarios-mogelijke-vaarverbinding-rotte-rijn-vliet/>

Bureau Buhrs (2017) Merkboek de Rotte: gebiedsmarketing de Rotte en omliggende gebieden. Samenwerkingsverband 'Ook dit is de Rotte'

Bureau Buhrs (2017) Marketing- en communicatieaanpak de Rotte & omliggende gebieden, Bijlagendocument. Samenwerkingsverband 'Ook dit is de Rotte'

marco.broekman, in samenwerking met Vereniging Deltametropool en Nohnik (2017) Verkenning Stedelijk Landschap en groenblauwe structuur Zuid-Holland: naar een schaa sprong voor een metropolitaan landschapspark. Provincie Zuid-Holland & Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit Zuid-Holland

BVR (2014) Visie op de strategische opgave recreatiegebieden regio Rotterdam 2030, Werkboek. Koepelschap Buitenstedelijk Groen

Delva Landscape Architects (2017) Toekomstperspectief binnenstedelijke Rotte. Programma Rivieroevers gemeente Rotterdam

Gemeente Lansingerland, afdeling Strategische Ontwikkeling (2009) Lansingerland op weg naar 2040

Gemeente Lansingerland (2012) Nota Cultuurhistorie Plus

Gemeente Rotterdam (2016) Rotterdamse rivieren: levendiger, aantrekkelijker en natuurlijker. Programma Rivieroevers Rotterdam op hoofdlijnen 2015-2018

Gemeente Rotterdam (2014) Uitvoeringsprogramma Natuurkaart Rotterdam

Gemeente Zuidplas (2012) Structuurvisie Zuidplas 2030: Ruimte voor dorps wonen in de Randstad

Gemeente Zuidplas (2016) Visie recreatie Zuidplas 2025: naar een zichtbaar, bereikbaar en beleefbaar Zuidplas

Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpeneerwaard (2016) Met mensen en water: Waterbeheersplan 2016-2021
LOLA landscape architects & CITYFÖRSTER architecture + urbanism (2017) Ontwikkelgids Recreatiegebied Rottemeren

Provincie Zuid-Holland (2017) Waterrecreatie Zuid-Holland in cijfers.
<http://waterrecreatienederland.nl/content/uploads/2018/03/2017-10-18-Infographic-PZH.pdf>

Recreatieschap Rottemeren (2013) Schapsplan Rottemeren 2030

Rho adviseurs en LOLA landscape architects (2017) Integrale ontwikkeling Zuidplas: bidboek

Staatsbosbeheer (2017) Samen voor een toekomstbestendig Rottemeren: Visie van Staatsbosbeheer op de samenwerking, de ontwikkeling en het beheer van de Rottemeren

Staatsbosbeheer (2018) Vraaganalyse Recreatiegebieden Recreatieschap Rottemeren.

Vereniging Deltametropool et al. (2017) SPOT ON, landschap als economische vestigingsvoorwaarde

Peter Verkade en gemeente Lansingerland (2008) Groen- en recreatie Lansingerland: Visie op samenhangende ontwikkeling van groen- en recreatiegebieden (definitief concept). Gemeente Lansingerland

C. de Vries (2014) Bezoek en waardering van groen in en om Rotterdam 2014. Gemeente Rotterdam

Foto: Fietzers op het Prinsemolenpad langs de Rotte (A City Made By People)

Colofon

'Ruimte voor een groenblauwe toekomst' is gemaakt in opdracht van Staatsbosbeheer door Strootman Landschapsarchitecten uit Amsterdam. Alle tekst en beelden zijn opgesteld door Strootman Landschapsarchitecten, tenzij anders vermeld. 'Ruimte voor een groenblauwe toekomst' is tot stand gekomen door intensieve samenwerking met de partners van Recreatieschap Rottemeren en met vertegenwoordigers van een groot aantal partijen uit het gebied, die door middel van een aantal werksessies waardevolle input hebben geleverd die de basis heeft gevormd voor dit document.

Deelnemers werksessies

Hannie van den Heuvel	Bewonersorganisatie Rotte
Ingeborg Neeleman	Bewonersorganisatie Rotte
Annemieke Bongers	Gemeente Lansingerland
Rob Hogenbijn	Gemeente Lansingerland
Karin Koemans	Gemeente Lansingerland
Annemarie Kok	Gemeente Lansingerland
Arjan Koopman	Gemeente Lansingerland
Annemiek Fontein	Gemeente Rotterdam
Yolanda Boekhoudt	Gemeente Rotterdam
Caren Jannink	Gemeente Rotterdam
Arjo Klijnsmit	Gemeente Rotterdam
Hala Fawzi	Gemeente Zuidplas
Edwin van der Hoorn	Gemeente Zuidplas
Roderick Simons	Gemeente Zuidplas
Martijn Tabak	Gemeente Zuidplas
Marit Meier	Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard
Vera Rondelap	Landschapstafel Hof van Delfland
Mariëlle van den Berge	Ondernemersvereniging Rottemeren
Erik Rövekamp	Ondernemersvereniging Rottemeren
Hans Bor	Provincie Zuid-Holland
Daniël Bakker	Staatsbosbeheer
Nelleke den Boon	Staatsbosbeheer
Frans van der Meer	Staatsbosbeheer
Hans Sytsema	Staatsbosbeheer
Cees van Vliet	Staatsbosbeheer
Marja de Bruyn	Stichting Plezierrivier
Liesbeth de Frel	Stichting Natuurpolders / Hennipgaarde
Kees van den Brug	Stichting Rotta
René van Buren	Stichting Rotteverband
Paul Scheublin	Stichting Rotteverband / Stichting Rotta
Kitty Kok	Topsport Rotterdam
Gerard Milort	Vereniging Regio Water
Bert de Boer	Wandelnet
Ben Holtslag	Wandelnet

Kernteam

Arjan Koopman	Gemeente Lansingerland
Yolanda Boekhoudt	Gemeente Rotterdam
Arjo Klijnsmit	Gemeente Rotterdam
Jolanda Niemeijer	Gemeente Zuidplas
Nelleke den Boon	Staatsbosbeheer
Frans van der Meer	Staatsbosbeheer

Projectteam

Theo de Bruin	NL RNT
Marlies Brinkhuijsen	Strootman Landschapsarchitecten
Eline Holtes	Strootman Landschapsarchitecten
Tessa Schouten	Strootman Landschapsarchitecten
Matthijs Willemsen	Strootman Landschapsarchitecten

Bronnen

Al het beeldmateriaal en tekst: © Strootman Landschapsarchitecten bv, tenzij anders aangegeven. Sommige beelden zijn afkomstig van internet, daarvan is het beeldrecht soms onduidelijk. Rechthebbenden kunnen contact opnemen met Staatsbosbeheer.

Foto: WK Roeien 2016 bij de Willem-Alexanderbaan (Loyens & Loeff)

Dit document is gemaakt door:

STROOTMAN
LANDSCHAPSARCHITECTEN

Funenpark 1-D
1018 AK Amsterdam / NL
www.strootman.net
bureau@strootman.net
T. +31(0)20-419.41.69
F. +31(0)20-419.06.17

In opdracht van:

Postbus 58174
1040 HD Amsterdam / NL
www.staatsbosbeheer.nl
T. +31(0)10-298.10.10

Raadsvoorstel

Datum Raad
28 maart 2019

Portefeuillehouder
Simon Fortuyn

Registratienummer
BR1900008

Onderwerp
Wijziging gebieds- en legesverordening Rottemeren

Gevraagde beslissing

1. De wijziging van de ‘Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018’ grondgebied Lansingerland vast te stellen.
2. De legesverordening voor het recreatiegebied Rottemeren 2018’ vast te stellen.

Samenvatting

De wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling in een collegeregeling heeft onder meer gevolgen voor de bestaande Gebiedsverordening en de Legesverordening. Een gelijkkluidende Gebiedsverordening is al eind 2017 door de raden van de schapsgemeenten Rotterdam, Zuidplas en Lansingerland vastgesteld. In deze gebiedsverordening zijn de onderwerpen hondenuitlaatservices en gebruik motorvoertuigen onvoldoende geregeld. De oude Legesverordening is komen te vervallen, waardoor vaststelling van een nieuwe verordening door de raden nodig is.

Financiële consequenties

Niet van toepassing.

Verdere procedure

Na vaststelling door de raad vindt publicatie plaats.

Juridische aspecten

Wet gemeenschappelijke regelingen.

Extern draagvlak/burgerparticipatie

De voorgestelde wijzigingen zijn in overeenstemming met het voorstelbesluit van het AB op 10 december 2018.

Duurzaamheid

Niet van toepassing

Bijlagen

1. Brief DB Recreatieschap Rottemeren met de voorgestelde wijzigingen op de Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018. (I19.01735)
2. Brief DB Recreatieschap Rottemeren met het overzicht van de voorgestelde wijzigingen op de legesverordening van 2011. (I19.01737)
3. Legesverordening voor het recreatiegebied Rottemeren 2018. (I19.01736)
4. Tarieventabel behorende bij Legesverordening voor het recreatieschap Rottemeren. (I19.02946)

Toelichting

Inleiding

Per 1 januari 2018 is de Gemeenschappelijke Regeling voor het recreatiegebied Rottemeren gewijzigd van een 'gemengde regeling' (waaraan raden en colleges deelnemen) naar een 'collegeregeling' (waaraan uitsluitend colleges deelnemen). Dit brengt met zich mee dat de kaderstelling (het bepalen van de kaders voor het recreatiebeleid) niet langer een bevoegdheid is van het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap, maar van de afzonderlijke gemeenteraden. De gemeenteraden behouden daarmee het politieke primaat inzake het stellen van de recreatiekaders. Het Recreatieschap is wel belast met de uitvoering van deze kaders. Daartoe hebben de colleges blijkens de gemeenschappelijke regeling aan het Recreatieschap taken en bevoegdheden opgedragen die zijn gericht op de praktische realisering van de recreatie.

Beoogd maatschappelijk effect

Een geldende en complete Gebiedsverordening voor het recreatieschap Rottemeren en een - met terugwerkende kracht - geldende Legesverordening voor het gebied van recreatieschap Rottemeren.

Argumenten

1.1 De voorgestelde wijzigingen zijn nodig omdat bij de huidige gebiedsverordening de hondenuitlaatservices en gebruik motorvoertuigen onvoldoende geregeld zijn.

De nieuwe Gebiedsverordening heeft de raad eind 2017 al vastgesteld, maar hierin was niet geregeld dat op de Zevenhuizerplas gemotoriseerd vaarverkeer mogelijk is. Ook was het eerder door het Algemeen Bestuur genomen besluit over de regulering van het maximaal uit te laten honden per bezoeker niet in deze verordening opgenomen. Dit was al opgenomen in de nota hondenbeleid (2014) van het recreatieschap Rottemeren in artikel II. 5A en luidt: *behoudens een ontheffing van het Dagelijks Bestuur is het verboden voor een natuurlijk persoon gelijktijdig meer dan drie honden in zijn macht te hebben.* Met vaststelling en publicatie van de wijziging wordt dit alsnog goed geregeld.

1.2 Het is een taak van de raad om een wijziging van de Gebiedsverordening vast te stellen.

Met de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling voor het recreatiegebied Rottemeren van een 'gemengde regeling' naar een 'collegeregeling' is de taak voor het stellen van de recreatiekaders een taak van de raden. Vaststellen of wijzigen van een gebiedsverordening hoort hier bij.

2.1 Vaststelling en eerdere inwerkingtreding van een nieuwe legesverordening is nodig omdat de oude verordening niet meer in werking is.

Gelijktijdig met de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling op 1 januari 2018 is de legesverordening 2010 komen te vervallen. Vanaf die datum tot nu was formeel geen verordening van kracht. Om die reden is vaststelling van een nieuwe legesverordening en inwerkingtreding met terugwerkende kracht nodig.

2.2 De overheveling van de legesverordening naar versie 2018 vindt zonder inhoudelijke wijzigingen plaats.

De tekst van de 'legesverordening voor het Recreatieschap Rottemeren' van 10 december 2011 welke met terugwerkende kracht in werking trad op 1 januari 2010, is zoveel als mogelijk overgeheveld naar onderhavig voorstel voor de tekst van 'Legesverordening voor het Recreatiegebied Rottemeren 2018'. De overheveling heeft inhoudelijk zonder wijzigingen kunnen plaatsvinden. De voorgestelde wijzigingen zijn tekstueel en juridisch van aard.

2.3 Het is een taak van de raad om de Legesverordening vast te stellen.

Met de wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling voor het recreatiegebied Rottemeren van een 'gemengde regeling' naar een 'collegeregeling' is de taak voor het stellen van de recreatiekaders een taak van de raden. Vaststellen of wijzigen van een legesverordening hoort hier bij.

Raadsbesluit

Datum Raad
28 maart 2019
Registratienummer
BR1900008

Onderwerp
Wijziging gebieds- en legesverordening Rottemeren

De raad van de gemeente Lansingerland;
gelezen het bijgaande voorstel

Overwegende dat

- de voorgestelde wijzigingen nodig zijn omdat bij de huidige gebiedsverordening de honden-uitlaatservices en gebruik motorvoertuigen onvoldoende geregeld zijn;
- de overheveling van de legesverordening naar versie 2018 vindt zonder inhoudelijke wijzigingen plaats;
- vaststelling en eerdere inwerkingtreding van een nieuwe legesverordening nodig is omdat de oude verordening niet meer in werking is;
- het een taak van de raad is om een wijziging van de Gebiedsverordening vast te stellen.

Gelet op

- Wet gemeenschappelijke regelingen.

Besluit(en)

1. De wijziging van de 'Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018' grondgebied Lansingerland vast te stellen.
2. De legesverordening voor het recreatiegebied Rottemeren 2018' vast te stellen.

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 28 maart 2019,

de griffier,

drs. Marijke Walhout

Aan de colleges van B&W van:

- Gemeente Rotterdam
- Gemeente Lansingerland
- Gemeente Zuidplas

Bezoekadres Overschieseweg 204
3112 NB Schiedam
Postadres Postbus 341
3100 AH Schiedam
Telefoon (010) 298 10 10
E-mail recreatieschap@staatsbosbeheer.nl
KvK 53216520
Bank BNG NL24 BNGH 0285 0139 55
BIC-code BNGHNL2G
BTW nummer NL0033.11.764.B.01
www.heerlijkbuiten.nl
Volg ons:

Contactpersoon : F. van der Meer

Doorkiesnummer : 010-2981010

Betreft : wijziging Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018

Ons kenmerk : Z18-20078 / D18-40790

Uw kenmerk :

Bijlage : -

Schiedam, 21-12-2018

Geacht College,

Als gevolg van de inwerkingtreding van de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Rottemeren per 1 januari 2018, is de Algemene Verordening Recreatieschap Rottemeren, zoals laatstelijk gewijzigd in werking getreden op 29 november 2007, komen te vervallen. Om die reden hebben de gemeenteraden van de gemeenten Rotterdam, Lansingerland en Zuidplas in 2017 de navolgende gelijklopende gebiedsverordeningen vastgesteld:

- Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018 - grondgebied Rotterdam;
  - Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018 - grondgebied Lansingerland;
  - Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018 - grondgebied Zuidplas;
- gezamenlijk hierna te noemen 'Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018'.

De Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018 is per 1 januari 2018 in werking getreden. De praktijk leert dat de Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018 op twee punten aangepast dient te worden. Voorgesteld wordt om:

- A) Een wijziging van het artikel over het **gebruik van motorvaartuigen** vast te stellen;
- B) Een (reeds door het Algemeen Bestuur van Recreatieschap Rottemeren in juni 2014 vastgesteld) artikel over **hondenuitlaatservices** aan de verordening toe te voegen.

Overzicht voorgestelde wijzigingen

A. Gebruik motorvaartuigen

Het artikel over het gebruik van motorvaartuigen luidt thans:

Artikel II.21 Gebruik motorvaartuigen

1. *Behoudens een ontheffing van het College is het verboden in de openbare wateren aan, op of in vaartuigen motoren te hebben.*
2. *Het verbod als gesteld in het eerste lid is niet van toepassing op:*
  - a. *de Rotte, met uitzondering van het noordelijke deel van de Rotte vanaf Rijksweg A12;*
  - b. *de Rottemeren.*

Gedurende de periode dat de Algemene Verordening Recreatieschap Rottemeren van kracht was, werd de Zevenhuizerplas door middel van een aanwijzingsbesluit aangemerkt als een water waar het verbod als gesteld in artikel II.21 lid 1 niet op van toepassing was. Omdat de Algemene Verordening Recreatieschap Rottemeren is komen te vervallen, zijn ook de daarmee samenhangende aanwijzingsbesluiten komen te vervallen. Het opnieuw vaststellen van een aanwijzingsbesluit blijkt echter niet mogelijk, nu geconstateerd is dat deze verbodsuitzondering destijds is gerealiseerd door middel van een aanwijzingsbesluit op grond van een verkeerd artikel. Het onderhavige artikel II.21 biedt zelf echter geen mogelijkheid om een gebied aan te wijzen als verbodsuitzondering.

De Zevenhuizerplas is sinds de inwerkingtreding van de huidige Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018 dan ook niet langer aangewezen als verbodsuitzondering. Elektrisch varen op de Zevenhuizerplas kan mogelijk gemaakt worden door dit artikel aan te vullen met een bepaling dat het verbod niet van toepassing is voor vaartuigen voorzien van een elektromotor op de Zevenhuizerplas. Hiertoe zal de Gebiedsverordening aangepast moeten worden.

Voorgesteld wordt het artikel te wijzigen naar:

Artikel II.21 Gebruik motorvaartuigen

1. *Behoudens een ontheffing van het College is het verboden in de openbare wateren aan, op of in vaartuigen motoren te hebben.*
2. *Het verbod als gesteld in het eerste lid is niet van toepassing op:*
  - a. *de Rotte, met uitzondering van het noordelijke deel van de Rotte vanaf Rijksweg A12;*
  - b. *de Rottemeren;*
  - c. **de Zevenhuizerplas voor vaartuigen voorzien van een elektromotor.**

B. Hondenuitlaatservices

Het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Rottemeren heeft op 27 juni 2014 ingestemd met een wijziging van de destijds vigerende Algemene Verordening Recreatieschap Rottemeren. De wijziging betrof de aanvulling van de Verordening met een artikel waarmee het mogelijk zou zijn grote groepen honden in het recreatiegebied te reguleren. Het Algemeen Bestuur heeft ingestemd met een artikel waarin een algeheel verbod is opgenomen voor 'het gelijktijdig door één persoon begeleiden van meer dan drie honden'. Op dit verbod kan ontheffing worden verleend door of namens het Dagelijks Bestuur van het recreatieschap. Het artikel luidt:

Artikel II. 5A

Behoudens een ontheffing van het Dagelijks Bestuur is het verboden voor een natuurlijk persoon gelijktijdig meer dan drie honden in zijn macht hebben.

Ondanks het feit dat de tekst van de voorgestelde wijziging reeds door het Algemeen Bestuur van het recreatieschap is vastgesteld, is het wijzigingsbesluit nimmer gepubliceerd en derhalve nimmer inwerking getreden. Voorgesteld wordt dan ook artikel II.5A vast te stellen en tot publicatie van het wijzigingsbesluit over te gaan.

Wijzigingsprocedure

Het College dient:

1. In te stemmen met de voorgestelde wijziging van de 'Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018', zoals die gelijkluidend zal worden voorgelegd aan de Colleges van de overige individuele deelnemers van het Recreatieschap Rottemeren.
2. De Raad voor te stellen de voorgestelde wijziging van de 'Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018', vast te stellen, zoals die gelijkluidend voorgelegd zullen worden aan de Raden van de overige individuele deelnemers van het Recreatieschap Rottemeren.

De Raad dient (op voorstel van het College):

1. De wijziging van de 'Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018' vast te stellen.

Publicatie

Nadat alle deelnemende gemeenten de gelijklopende wijziging van de 'Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018' hebben vastgesteld, vindt onder verantwoording van iedere afzonderlijke deelgemeente publicatie plaats. Op grond van artikel 139 jo 142 Gemeentewet treden de bekendgemaakte besluiten in werking met ingang van de achtste dag na die van de bekendmaking, tenzij in deze besluiten daarvoor een ander tijdstip is aangewezen.

Informatie en vragen

Voor meer informatie en vragen kunt u contact opnemen met de heer F. van der Meer, secretaris van Recreatieschap Rottemeren, te bereiken via de in het briefhoofd vermelde contactgegevens.

Hoogachtend,
Het Dagelijks Bestuur van Recreatieschap Rottemeren,
namens deze

F. van der Meer
Secretaris Recreatieschap Rottemeren

Aan de colleges van B&W van:

- Gemeente Rotterdam
- Gemeente Lansingerland
- Gemeente Zuidplas

Bezoekadres Overschiebeweg 204
3112 NB Schiedam
Postadres Postbus 341
3100 AH Schiedam
Telefoon (010) 298 10 10
E-mail recreatieschap@staatsbosbeheer.nl
KvK 53216520
Bank BNG NL24 BNGH 0285 0139 55
BIC-code BNGHNL2G
BTW nummer NL0033.11.764.B.01
www.heerlijkbuiten.nl
Volg ons:

Contactpersoon : F. van der Meer
Doorkiesnummer : 010-2981010
Betreft : vaststelling Legesverordening Recreatieschap Rottemeren

Ons kenmerk : Z18-20078 / D18-40790
Uw kenmerk :
Bijlage : 1

Schiedam, 21-12-2018

Geacht College,

Per 1 januari 2018 is de Gemeenschappelijke regeling voor het recreatiegebied Rottemeren gewijzigd in de vorm van een 'gemengde regeling' (waaraan raden en colleges deelnemen) naar een zogenaamde 'college regeling' (waaraan uitsluitend colleges deelnemen). Dit brengt met zich mee dat de kaderstelling (het bepalen van de kaders voor het recreatiebeleid) niet langer een bevoegdheid is van het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap, maar van de afzonderlijke gemeenteraden. De gemeenteraden behouden daarmee het politieke primaat inzake het stellen van de recreatiekaders. Het Recreatieschap (gevormd door de colleges) is wel belast met de uitvoering van deze kaders. Daartoe hebben de colleges blijkens de gemeenschappelijke regeling aan het Recreatieschap taken en bevoegdheden opgedragen die zijn gericht op de praktische realisering van de recreatie. Het gaat dan om taken en bevoegdheden inzake beheer en onderhoud.

Gelet op het vorenstaande is de "Legesverordening voor het recreatieschap Rottemeren" van 10 december 2011, welke met terugwerkende kracht in werking trad op 1 januari 2010, komen te vervallen. Het Algemeen Bestuur heeft immers niet langer de bevoegdheid tot het vaststellen van verordeningen. De bevoegdheid om een verordening vast te stellen ligt thans bij de afzonderlijke gemeenteraden. Om ervoor te zorgen dat er toch (weer) een Legesverordening van kracht is in het recreatiegebied Rottemeren, dienen de legesverordeningen, die expliciet zien op het recreatiegebied Rottemeren, door de drie afzonderlijke raden van de deelnemende gemeenten, gelijkluidend te worden vastgesteld.

In dat kader verzoeken wij u om aan uw Raad voor te stellen de bijgevoegde 'Legesverordening voor het recreatiegebied Rottemeren', vast te stellen.

Overzicht voorgestelde wijzigingen

De tekst van de 'Legesverordening voor het Recreatieschap Rottemeren' van 10 december 2011, welke met terugwerkende kracht in werking trad op 1 januari 2010, is zoveel als mogelijk overgeheveld naar onderhavige voorstel voor de tekst van 'Legesverordening voor het Recreatiegebied Rottemeren'. De

overheveling heeft, op enkele uitzonderingen na, zonder nadere wijzigingen kunnen plaatsvinden. De wijzigingen die wel hebben plaatsgevonden, zullen hierna artikelsgewijs worden aangegeven.

Algemene wijzigingen doorgevoerd in de gehele verordening:

Alle bepalingen waar in de 'Legesverordening voor het recreatieschap Rottemeren' gewezen werd op een bevoegdheid van het Dagelijks Bestuur, zijn gewijzigd naar bepalingen waaruit blijkt dat thans het College van de desbetreffende deelnemer bevoegd is. Blijkens artikel 3 lid 1 en 2 van de Gemeenschappelijke regeling voor het recreatiegebied Rottemeren, zijn deze collegebevoegdheden overgedragen aan het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap Rottemeren. Feitelijk worden de colleges hier dus niet mee belast.

Verder zijn alle verwijzingen naar de thans vervallen 'Algemene Verordening voor het recreatieschap Rottemeren 2007', gewijzigd naar de vigerende 'Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren'.

Titel van de Verordening

Voorgesteld wordt de titel van de verordening te wijzigen van 'Legesverordening voor het recreatieschap Rottemeren' naar 'Legesverordening voor het recreatiegebied Rottemeren'. De verordening wordt immers door de raden niet langer namens/voor het recreatieschap vastgesteld, maar voor het gebied van het recreatieschap. Ook in artikel 13 van de concepttekst van de verordening is deze wijziging doorgevoerd.

Artikel 12

In artikel 12 wordt besloten dat de Legesverordening voor het recreatieschap Rottemeren is komen te vervallen. Aangezien de Legesverordening voor het recreatieschap Rottemeren juridisch gezien eigenlijk al per 1 januari 2018 automatisch is komen te vervallen, wordt voorgesteld de nieuwe Legesverordening met terugwerkende kracht in werking te laten treden.

Vaststellingsprocedure

Het College dient:

1. In te stemmen met de tekst voor de 'Legesverordening voor het recreatiegebied Rottemeren', zoals die gelijkloidend zal worden voorgelegd aan de colleges van de overige individuele deelnemers van het Recreatieschap Rottemeren.
2. De Raad voor te stellen de 'Legesverordening voor het recreatiegebied Rottemeren', vast te stellen, zoals die gelijkloidend voorgelegd zullen worden aan de Raden van de overige individuele deelnemers van het Recreatieschap Rottemeren.

De Raad dient (op voorstel van het College):

1. De 'Legesverordening voor het recreatiegebied Rottemeren' vast te stellen.

Publicatie

Nadat alle deelnemende gemeenten de gelijklopende 'Legesverordening voor het recreatiegebied Rottemeren' hebben vastgesteld, vindt onder verantwoording van iedere afzonderlijke deelgemeente publicatie plaats. Op grond van artikel 139 jo 142 Gemeentewet treden de bekendgemaakte besluiten in werking met ingang van de achtste dag na die van de bekendmaking, tenzij in deze besluiten daarvoor een ander tijdstip is aangewezen.

Informatie en vragen

Voor meer informatie en vragen kunt u contact opnemen met de heer F. van der Meer, secretaris van Recreatieschap Rottemeren, te bereiken via de in het briefhoofd vermelde contactgegevens.

Hoogachtend,
Het Dagelijks Bestuur van Recreatieschap Rottemeren,
namens deze

F. van der Meer
Secretaris Recreatieschap Rottemeren

Legesverordening voor het recreatiegebied Rottemeren 2018

De raad van de gemeente Lansingerland 28 maart 2019;

gelet op het bepaalde in artikel 229 gemeentewet;

BESLUIT:

de "**Legesverordening voor het recreatiegebied Rottemeren 2018**" als volgt vast te stellen.

Artikel 1   Het gebied waarbinnen de verordening van toepassing is.

Deze verordening geldt voor het werkingsgebied zoals aangegeven in artikel I.1, onder a, van de Gebiedsverordening voor het Recreatieschap Rottemeren 2018.

Artikel 2   Aard van de heffing en het belastbaar feit.

Onder de naam leges worden rechten geheven ter zake van het door of namens het recreatieschap verlenen van diensten, zoals bedoeld in Gebiedsverordening voor het Recreatieschap Rottemeren 2018 en in de bijhorende tarieventabel.

Artikel 3   Belastingplicht.

1. De leges worden geheven van de aanvrager, dan wel van degene voor wie de dienst wordt aangevraagd.
2. Indien op grond van het bepaalde in het eerste lid meer dan één belastingplichtige ten opzichte van een verleende dienst valt aan te wijzen en één van dezen het verschuldigde bedrag voldoet, is de andere belastingplichtige van de belastingschuld bevrijd.

Artikel 4   Heffingsgrondslag en tarief.

1. De leges worden geheven naar het aantal eenheden, bepaald en berekend aan de hand van het gestelde in de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van de in de verordening opgenomen bepalingen en de in de tabel gegeven aanwijzingen.
2. Voor de berekening van de leges wordt een gedeelte van een in de tarieventabel genoemde eenheid als een volle eenheid gerekend
3. Het college stelt, waar nodig jaarlijks, de wijziging van de tarieventabel vast.

Artikel 5   Wijze van heffing.

De leges worden door of namens het college geheven bij wege van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder mede wordt begrepen een stempelafdruk, zegel, nota of een geschreven stuk waaruit het verschuldigde bedrag blijkt.

Artikel 6   Tijdstip van betaling/geldigheid vergunning, ontheffing en toestemming.

1. De leges moeten worden betaald vóór de datum van de inwerkingtreding van de vergunning, ontheffing en/of toestemming welke door of namens het college is afgegeven;
2. Bij een niet tijdige betaling wordt de vergunning, ontheffing en/of toestemming geacht niet te zijn verleend;
3. De verplichting tot betaling wordt niet opgeschort door de indiening van een bezwaar- en beroepschrift.

Artikel 7   Betalingsregeling.

Door of namens het college kan, onder te stellen voorwaarden, op schriftelijk verzoek van de belastingplichtige, een betalingsregeling worden getroffen.

Artikel 8   Kwijtschelding.

Bij de invordering van de leges wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 9   Teruggaaf en vermindering van leges.

1. Gehele of gedeeltelijke teruggaaf en vermindering van leges ter zake van een in deze verordening en de daarbij behorende tarieventabel omschreven dienst kan alleen op schriftelijk verzoek verleend worden in gevallen als bedoeld in artikel 1.5, onder c, van de Gebiedsverordening Recreatieschap Rottemeren 2018;
2. Het in het eerste lid bedoelde verzoek dient binnen zes weken na het besluit tot intrekking of wijziging van een vergunning of ontheffing bij het college te worden ingediend;
3. Door of namens het college wordt beslist op het in het eerste lid bedoelde verzoek.

Artikel 10   Vrijstelling.

Afhankelijk van de aard van de aanvraag om een vergunning, ontheffing en/of toestemming, kan door of namens het college worden beslist om geen leges te heffen. In ieder geval worden geen leges geheven voor:

- a. diensten die ter voldoening aan wettelijke/administratieve voorschriften kosteloos moeten worden verstrekt;
- b. het gebruik van de openbare terreinen en wateren door (beherende) overheidsinstanties in het kader van de reguliere taakuitoefening, waaronder politie, brandweer en (geneeskundige) hulpdiensten.

Artikel 11   Nadere regels door het college.

Het college kan nadere regels met betrekking tot de heffing van de leges geven.

Artikel 12   Inwerkingtreding.

1. Deze verordening treedt in werking op de achtste dag na publicatie en werkt terug tot 1 januari 2018.
2. De “Legesverordening voor het recreatieschap Rottemeren” van 10 december 2011, welke met terugwerkende kracht in werking trad op 1 januari 2010, is komen te vervallen.

Artikel 13   Citeerartikel.

Deze verordening wordt aangehaald als: ***Legesverordening voor het recreatiegebied Rottemeren 2018.***

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Lansingerland van 28 maart 2019,

De griffier,

TARIEVENTABEL behorende bij de "**Legesverordening voor het Recreatieschap Rottemeren**"

A. Gebruik openbare terreinen en wateren (Hoofdstuk II Algemene Verordening Recreatieschap Rottemeren 2007)

Artikelnummer:	Aanvraag voor:	Bedrag (€):
II.2	Ontheffing geluidsinstrument/toestel voor het weergeven van muziek of menselijke stem (per gebeurtenis)	32,55
II.3, eerste lid	Ontheffing aanleggen of hebben van vuur (per gebeurtenis)	32,55
II.4, eerste lid	Ontheffing voor doen betreden door rijdieren, trekdieren of vee (per gebeurtenis)	66,10
II.6	Ontheffing voor beoefenen van modelsport met een miniatuurvoer-, vaar- of vliegtuig:	
	• voor een dag; • voor één jaar of een gedeelte van één jaar	10,30 140,--
II.13	Ontheffing voor het parkeren van een voertuig voorzien van handelsreclame gedurende één jaar of een gedeelte van één jaar	76,65
II.18, tweede lid	Ontheffing voor het rijden met een voertuig op:	
	- de stranden; - de speel- en ligweiden	
	• voor één dag;	16,25
	• voor één maand, of een gedeelte daarvan; • voor één jaar of een gedeelte van één jaar	32,55 66,10
II.20, eerste lid	Ontheffing voor vaartuigen langer dan twintig meter op de openbare wateren in het gebied:	
	• voor één week, of een gedeelte daarvan;	16,25
	• voor één maand, of een gedeelte daarvan; • voor één jaar, of een gedeelte daarvan	32,55 66,10
II.21, eerste lid	Ontheffing voor het hebben van motoren op of in vaartuigen op de	

	openbare wateren in het gebied: • voor één week, of een gedeelte daarvan; • voor één maand, of een gedeelte daarvan; • voor één jaar, of een gedeelte daarvan	16,25 32,55 66,10
II.22, eerste lid	Ontheffing om zich met een zeil- en surfplank of een ander vaartuig te bevinden op de stranden of het water dat voor zwemmen is afgezet: • voor een week, of een gedeelte daarvan; • voor een maand, of een gedeelte daarvan; • voor één jaar of een gedeelte daarvan	16,25 32,55 66,10
II.25, eerste lid	Ontheffing voor het laten liggen van een vaartuig op openbare wateren tussen zonsondergang en zonsopgang: • voor één week, of een gedeelte daarvan; • voor één maand, of een gedeelte daarvan; • voor één jaar, of een gedeelte daarvan	16,25 32,55 66,10
II.26	Ontheffing voor het innemen van ligplaats met een vaartuig langer dan veertien meter in de haventjes en kreken en aan steigers, welke in eigendom en beheer van het schap zijn: • voor één week, of een gedeelte daarvan; • voor één maand, of een gedeelte daarvan; • voor één jaar, of een gedeelte daarvan	16,25 32,55 66,10
II.27, eerste lid	Ontheffing van de driedagenregeling om met een vaartuig een ligplaats in te nemen: • voor een week, of een gedeelte daarvan; • voor een maand, of een gedeelte daarvan; • voor een jaar, of een gedeelte daarvan	16,25 32,55 66,10
II.31, eerste lid	Ontheffing (voor < één jaar) voor het in openbare wateren maken of het hebben van: - een aanleggelegenheid, steiger, vlonder, plankier of vlot per werk/per m2 (met een minimum van)	16,25 (63,05)

	- een verhard terras per m2 (met een minimum van) - een paal, per stuk (met een minimum van) - een beschoeiing of oeeververdediging, niet bestaande uit levend organisch materiaal, per strekkende meter (met een minimum van) - een golfbreker, per strekkende meter (met een minimum van) - een hijsmast, hijskraan of brug, per stuk - een botenhuis, bergruimte, optrekje of onderkomen, per m3 (met een minimum van) - een windscherm of erfafscheiding hoger dan 1 meter boven maaiveld, per m2 (met een minimum van)	16,25 (63,25) 16,25 (63,05) 15,75 (63,05) 66,10 (306,65) 166,-- 1,65 (166,05) 12,60 (63,05)
	Bij een aanvraag om een wijziging van de in dit hoofdstuk genoemde ontheffingen, wordt 50% van het oorspronkelijke bedrag berekend. Indien het een uitbreiding van de in de bestaande ontheffing genoemde werken betreft, wordt alleen voor die uitbreiding leges geheven, conform de in de bovenstaande tabel gehanteerde tarieven. Indien over de bovengenoemde aanvragen overleg met gemeente(n), hoogheemraadschap en/of andere beheerders van de openbare grond dient plaats te vinden, wordt het daarbij behorende bedrag verhoogd met € 52,30	

B. Andere zaken van openbare belang (Hoofdstuk IV Algemene Verordening Recreatieschap Rottemeren 2007)

Artikelnummer:	Aanvraag voor:	Bedrag (€):
IV.1, eerste lid	Vergunning voor het uitoefenen van handel op of aan de openbare terreinen en/of openbare wateren goederen te koop aan te bieden, te verkopen, te venten of af te geven dan wel diensten aan te bieden: • voor één dag; • voor < één jaar, of een gedeelte daarvan	32,55 166,--
IV.2, eerste lid	Vergunning voor het innemen van een standplaats of ligplaats met de bedoeling goederen of waren aan te bieden, te verkopen of te verhuren dan wel diensten aan te bieden: • voor één dag; • voor < één jaar, of een gedeelte daarvan	32,55 166,--
	Een aanvraag om een wijziging van de in dit hoofdstuk genoemde vergunningen bedraagt de helft (50%) van de bij die vergunningen genoemde bedragen.	

C. Bepalingen ter bescherming van het landschap en de natuur (Hoofdstuk V Algemene Verordening Recreatieschap Rottemeren 2007)

Artikelnummer:	Aanvraag voor:	Bedrag (€):
V.2, eerste lid	Ontheffing (voor < één jaar) voor een opslagplaats: • voor de eerste 500m2 en vervolgens • vanaf 500m2 tot 1000m2, een meerprijs per m2 • vanaf 1000 m2 tot 5000m2, een meerprijs per m2 • vanaf 5000m2 tot 10000m2, een meerprijs per m2	166,10 0,41 0,36 0,31

	• vanaf > 10000m², een meerprijs per m²	0,21
	Bij een aanvraag om een wijziging van de in dit hoofdstuk genoemde ontheffing, wordt 50% van het oorspronkelijke bedrag berekend. Indien het een uitbreiding van de in de bestaande ontheffing genoemde werken betreft, wordt alleen voor die uitbreiding leges geheven, conform de in de bovenstaande tabel gehanteerde tarieven. Indien over de onder V.2 bedoelde ontheffing overleg met gemeente(n), hoogheemraadschap en/of andere beheerders van de openbare grond dient plaats te vinden, wordt het daarbij behorende bedrag verhoogd met € 52,30. Dit bedrag is ook van toepassing in geval van overleg met genoemde instanties over wijziging van de hiervoor aangegeven ontheffing	

**FORMULIER BEANTWOORDING TECHNISCHE VRAGEN
TER VOORBEREIDING COMMISSIE BESPREKING**

Betreft commissie	○ Ruimte dd 12 maart 2019
Nummer en naam agendapunt:	6c Legesverordening Recreatieschap Rottemeren
Vraag van Jurjen Dieleman, CU	Mijn vraag is of de regels die nu worden voorgesteld ook in het verleden al zo waren. Was men in het verleden ook leges verschuldigd voor de activiteiten die in de legestabel genoemd worden? En hoe worden deze in de praktijk geheven?
Beantwoording:	Het recreatieschap had een legesverordening die gelijk was aan de nu vast te stellen verordening. Er zijn slechts procedurele wijzigingen doorgevoerd die het gevolg zijn van gewijzigde bevoegdheden omdat de GR nu een collegeregelingsorgaan is. Het algemeen bestuur is niet langer bevoegd voor het vaststellen van de legesverordening. Dit ligt nu bij de drie afzonderlijke gemeenteraden. De regels zijn gelijk gebleven, evenals de tarieven. Het recreatieschap brengt de leges in rekening bij de aanvrager gelijktijdig met de verstrekking van de vergunning, ontheffing of toestemming.

Aan de commissie Ruimte

Datum **9 maart 2019**
 Onderwerp **Gecombineerde voortgangsrapportage V&V,
 A16, HSL, RTHA**
 Nummer **T19.02846**

Afdeling
 Ruimtelijke Ontwikkeling
 Tanja Dronkers, Maarten Batenburg, Gauke
 van Rij
 Telefoon
 (010) 800 44 22
 E-mail
 Tanja.dronkers@lansingerland.nl

A16 Rotterdam	
Vorbereidende werkzaamheden	De werkzaamheden o.a. door aannemer De Groene Boog (DGB) vorderen gestaag, zoals de sloop van opstallen, bomenkap langs het beoogde tracé, verleggen kabels en leidingen, sanering (Rotterdams grondgebied) en aanleg van watercompensatie ten noorden van het Lage Bergse Bos.
Terugblik informatiebijeenkomsten	Op 19 en 27 januari vonden er i.s.m. Staatsbosbeheer informatiebijeenkomsten plaats in het Lage Bergse Bos. Er werd informatie gegeven over de bomenkap in het tunneltracé en herinrichting Lage Bergse Bos. Op 14 februari was er een Informatiemarkt op het gemeentehuis, georganiseerd door Rijkswaterstaat, DGB en stakeholders. Deze was druk bezocht (300 bezoekers).
Bestuurlijke AfstemGroep	Op woensdag 13 maart vindt er een BAG plaats. Geagendeerd zijn o.a. het aanbestedingsresultaat, onderzoek onderliggend wegennet (stand van zaken). Over het verkeeronderzoek onderliggend wegennet ontvangt u separaat een brief.
Werkzaamheden komende periode	De vergunningaanvragen worden door DGB ingediend, er wordt aangevangen met de aanleg van de vrijliggende bouwweg langs het tracé en tijdelijke verkeersmaatregelen (kruising N471/N209, kruising Ankie Verbeek Ohrlaan/N209 en diverse tijdelijke bruggen) Het geplande informatiecentrum in het Lage Bergse Bos (Eekhoornplaats) wordt naar verwachting in oktober geopend.
Starthandeling minister	Op maandag 18 maart verricht de Minister van I&W de starthandeling in het Terbregseveld. De pers is uitgenodigd. De heer Fortuyn zal als voorzitter van de BAG het woord voeren.
HSL	
Corealisatie HSL	Op dinsdag 10 maart komt de werkgroep Corealisatie bijeen. De laatste bijeenkomst van de werkgroep was in november 2018. ProRail geeft tijdens de vergadering een update van de voortgang van het proces voor het stiller maken van de HSL.

	Extra aandacht zal uitgaan naar de communicatie over het proces, zodat omwonenden goed zijn aangesloten.
RTHA	
Luchtvaartnota 2020-2050	De minister van I&W bereidt momenteel een nieuwe Luchtvaartnota voor. Deze wordt eind 2019 vastgesteld. In maart wordt publicatie van de Nota Reikwijdte en Detailniveau (NRD) verwacht. De NRD is de eerste stap van de plan-m.e.r voor de luchtvaartnota en bevat een schets van alle relevante ontwikkelingen, opgaven en mogelijke beleidsstrategieën. Ook wordt hierin beschreven welke effecten in de plan-m.e.r worden meegenomen en op welk detailniveau. Op de NRD kan een zienswijze worden ingediend. Na publicatie van de NRD wordt bezien of Lansingerland gebruik maakt van de zienswijzeprocedure. Nadere informatie hierover volgt.
BRR	De BRR vergadert op 9 maart. Geagendeerd zijn o.a. de onderwerpen actualiteiten RTHA, hinderbeperking en de concept-jaarrapportage van de DCMR. In de volgende voortgangsrapportage vindt verdere terugkoppeling plaats.
CRO	De Commissie Regionaal Overleg RTHA (CRO) is op 14 februari bijeen geweest. Er is uitgebreid gesproken over de lijst met hinderbeperkende maatregelen. Deze lijst wordt momenteel geactualiseerd door de BRR in samenwerking met de CRO. De lijst bevat een compleet overzicht van mogelijke maatregelen die op effect en haalbaarheid onderzocht kunnen worden. In een werkgroep van de CRO wordt een voorstel voorbereid voor een cyclisch proces om de haalbaarheidsonderzoeken uit te voeren.
Verkeer en vervoer	
Vrachtwagenheffing	De minister besloot eerder tot invoering in 2023 van een vrachtwagenheffing op autosnelwegen. Op 5 februari was hierover de eerste van een reeks ambtelijke informatiebijeenkomsten. Deze ging met name over de verwachte verkeerseffecten op de rijks- en provinciale wegen. Gemeente Lansingerland is betrokken met het oog op de mogelijk extra stromen vrachtverkeer door het middengebied.
Brexit	Regionaal is een pakket aan maatregelen opgewerkt om verkeershinder door de mogelijke Brexit op 29 maart het hoofd te bieden. Vooral vrachtverkeer naar Engeland krijgt te maken met langere proceduretijden bij de (veer)havens. Dit leidt tot wachtrijen en mogelijk wegsturen van vrachtwagens die de papieren nog niet op orde hebben. Er wordt gewerkt met verkeersmanagement en uitwijk-parkeermogelijkheden. Het verkeerseffect in Lansingerland wordt nihil geacht.
Verbreding A20	Op 11 maart maakte de minister bekend dat de reeds voorgenomen verbreding van de A20 tussen Rotterdam en Gouda definitief is. Dit vergroot ook de bereikbaarheid van Lansingerland: Gouda is na opening van de A16 zowel via de

	A12 als via de A20 aan te rijden.
Metropolitane fietsroutes	Op 6 maart besloot de Bestuurscommissie Vervoersautoriteit het subsidiereglement licht te wijzigen. De wijziging is een verhoging van het subsidiepercentage voor Metropolitane fietsroutes (van 50% naar 70%). Momenteel worden vijf van deze hoogwaardige fietsroutes in de Metropoolregio onderzocht op haalbaarheid, kosten en maatregelen. Twee van deze routes lopen door Lansingerland (Delft - Alexander en Zoetermeer - Rotterdam). De fietsroutes zijn bedoeld om woon-werkverkeer op de fiets te stimuleren.